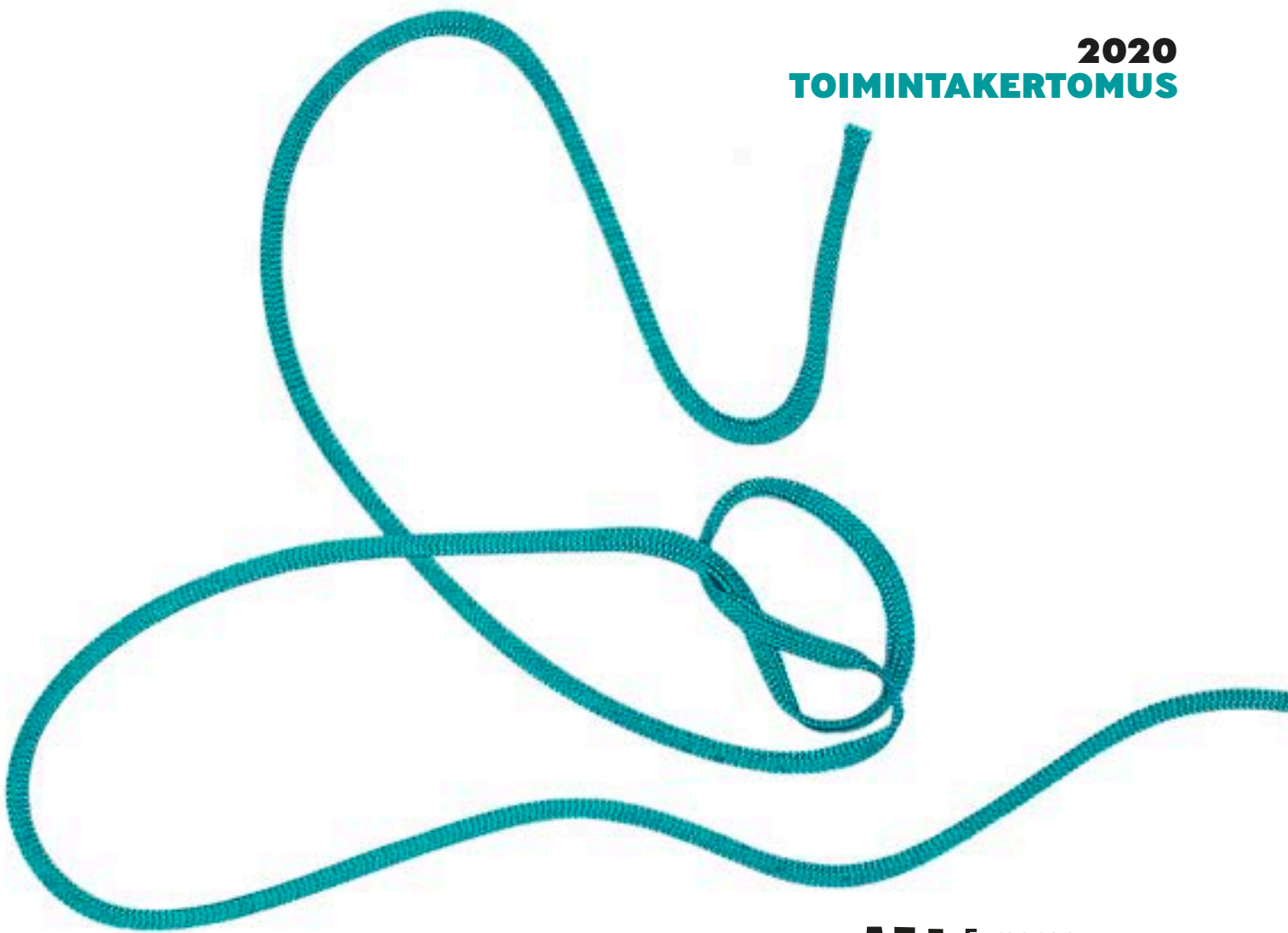

RATKAISUJA KRIISEIHIN

2020
TOIMINTAKERTOMUS

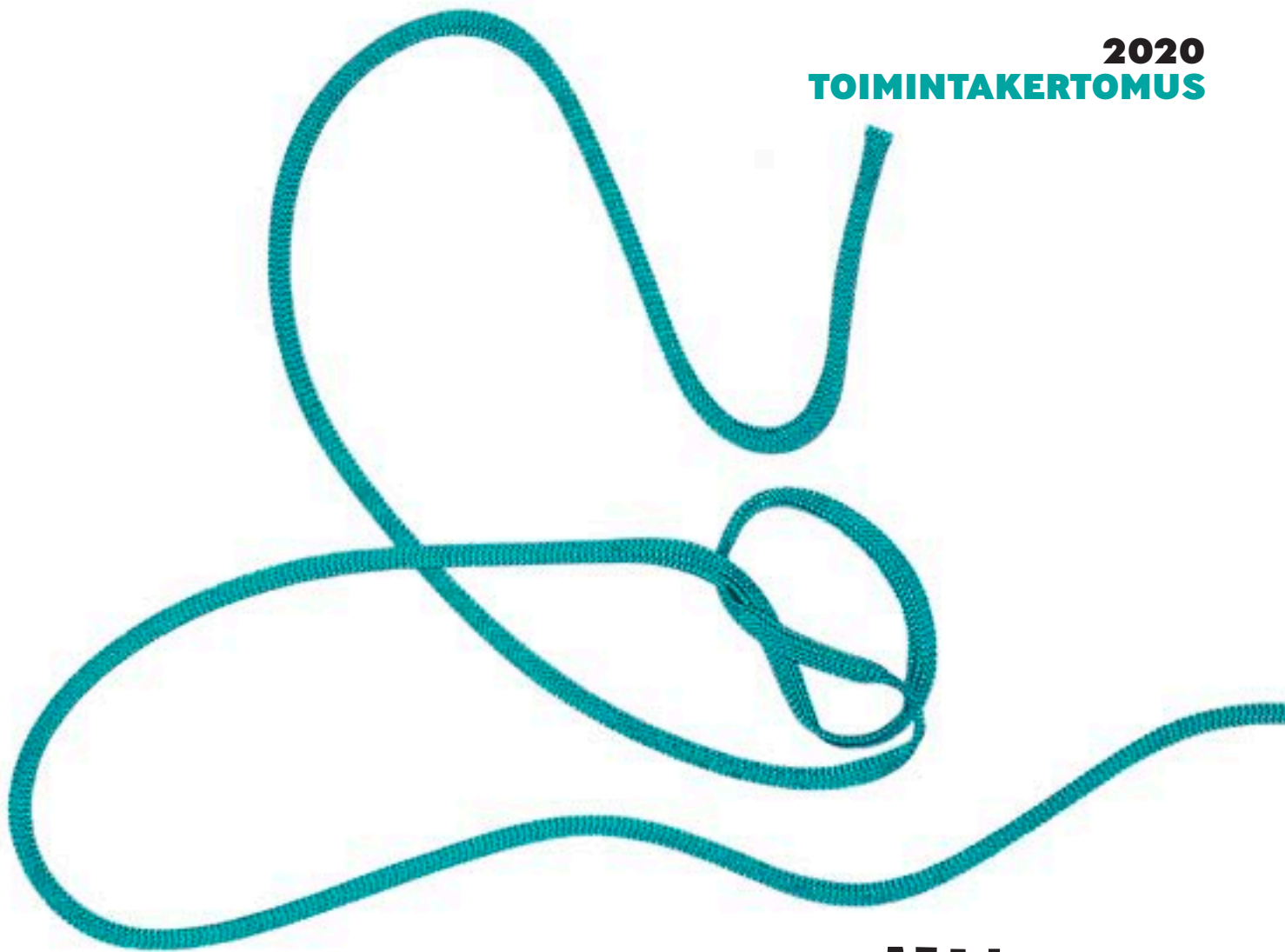
**Euroopan
investointi-
pankki**

EI:n pankki

EUROOPAN INVESTOINTIPANKKI

RATKAISUJA KRIISEIHIN

**2020
TOIMINTAKERTOMUS**

**Euroopan
investointi-
pankki**

EU:n pankki

Euroopan investointipankin toimintakertomus 2020

© Euroopan investointipankki, 2021.

98 -100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg

☎ +352 4379-1

✉ info@eib.org

www.eib.org

twitter.com/eib

facebook.com/europeaninvestmentbank

youtube.com/eibtheeubank

Kaikki oikeudet pidätetään.

Kysymykset oikeuksista ja lisensseistä voi toimittaa osoitteeseen publications@eib.org

Lisätietoa EIP:n toiminnasta saat verkkosivuiltamme www.eib.org

Voit myös ottaa yhteyttä tietopalveluumme: info@eib.org. Tilaa uutiskirjeemme: www.eib.org/sign-up

Julkaisija: Euroopan investointipankki.

Painettu Munken Polar, bouffant 1.13, FSC® Mix blanc.

EIP käyttää FSC:n (Forest Stewardship Council) sertifioimaa paperia. Koska sen tuottajat pitävät metsistä.

FSC edistää ympäristön kannalta vastuullista, yhteiskunnallisesti hyödyllistä ja taloudellisesti kannattavaa metsien hoitoa.

Lukeminen on hyväksi ihmiselle. Kun käytämme oikeanlaista paperia, se on hyväksi koko maapallolle.

NÄIN LUET TOIMINTAKERTOMUSTA

Talouden nopea palautuminen koronaviruksen vaikutuksista on tärkeää. Palautumisessa on kuitenkin muistettava ympäristö, ja prosessin on oltava oikeudenmukainen myös kehitysmaiden asukkaille. **TÄSSÄ TOIMINTAKERTOMUKSESSA KUVATAAN EUROOPAN INVESTOINTIPANKIN RATKAISUJA COVID-19-VIRUKSEN AIHEUTTAMAAN KRIISIIN VUONNA 2020, MUTTA MYÖS INVESTOINTEJA ILMASTOON, YMPÄRISTÖÖN JA KEHITYKSEEN. NÄILLÄ TOIMENPITEILLÄ PANKKI VAUHDITTA A PALUUTA KESTÄVÄÄN KASVUUN.**

TOIMINTAKERTOMUS PAINOTTUU KOLMEEN ERI TEEMAAN. Siinä kuvataan pankin ratkaisuja covid-19-kriisiin, ilmaston ja ympäristön tilan heikkenemiseen sekä kestävään kehitykseen. Ratkaisuista kertovissa osioissa kuullaan aluksi näkemyksiä eri puolilta pankkia, kun avainhenkilöt kertovat, miten pankki pyrki vastaamaan kriisivuoteen sekä luomaan perustan tulevaisuuden innovaatioille ja kasvulle. Seuraavissa jaksoissa kerrotaan pankin työstä innovaatioiden, infrastruktuurin, pk-yritysten sekä ilmaston ja ympäristön hyväksi sekä Euroopan unionissa (EU) että sen rajojen ulkopuolella.

MUUT TOIMINTAKERTOMUKSEN OSAT TAUSTOITTAVAT NÄITÄ RATKAISUJA. Pääjohtajan katsauksen strategisista linjoista siirrytään pankin luotonannon ja varainhankinnan numerotietoihin, ja lopuksi luodaan katse tulevaan vuoteen EIP-ryhmän toimintasuunnitelman pääkohtien myötä.

TOIMINTAKERTOMUKSESSA RAKENTUU TARINA RAHOITUSLAITOKSESTA, JOKA ON SITOUTUNUT ETSIMÄÄN RATKAISUJA KOHTAAMIIMME KRIISEIHIN KAIKILLA TASOILLA – AINA MIKROLUOTTOJEN TUKEMISESTA KANSAINVÄLISIIN KEHITYSOHJELMIIN.

SISÄLLYS

3 NÄIN LUET TOIMINTAKERTOMUSTA

6 PÄÄJOHTAJAN KATSAUS EU TOIMII TULOKSELLISESTI

8 VUODEN 2020 SAAVUTUKSIA TIETOA LAINOISTA JA NIIDEN VAIKUTUKSISTA

10 EIP:N RAHOITUS MAITTAIN LUOTONANNON JAKAUTUMINEN ERI MAIHIN

12 ESIR-RAHOITUS MAITTAIN EUROOPAN STRATEGISTEN INVESTOINTIEN RAHASTON TUKI ERI MAISSA

14 EIP:N RAHOITUS MAAILMASSA LAINAT EUROOPAN UNIONIN ULKOPUOLELLE

16 COVID-RATKAISUJA: EIP TEHOSTAA TOIMIA PANDEMIAA VASTAAN

18 NOPEITA TOIMIA: YLEISEUROOPPALAINEN TAKUURAHASTO

20 HOIDA, TESTAA, ROKOTA:

MERKITTÄVIÄ INVESTOINTEJA KORONAROKOTTEISIIN, HOITOIHIN JA TESTAUKSEEN

24 'TAIVAAN LAHJA, UPEA MAHDOLLISUUS': COVID-19-KRIISITUKEA ITALIAN PIENYRITYKSILLE

26 PELASTUSKÖYSI POHJOIS-ESPANJALLE: COVID-19-KRIISITUKEA ESPANJAN PIENYRITYKSILLE

28 PERUSASIOIDEN ÄÄRELLÄ: INVESTOINTEJA TERVEYDENHUOLTOON UNKARISSA JA TŠEKIN TASAVALLASSA

30 ILMASTORATKAISUJA: ASiantuntijat arvioivat ilmastomuutoksen haasteita

32 SUUNNITELMA MAAPALLON HYVÄKSI: ILMASTOPANKIN TIEKARTTA

34 KUN TUULET EIVÄT PUHALLA: INNOVATIIVISIA RUOTSALAISIA AKKUJA KOTEIHIN JA AUTOIHIN

36 MITÄ MONTY PYTHON EI TIENNYT LUPINEISTA: BIO- JA KIERTOTALOUTEEN SUUNNATTU RAHASTO

37 VASTUULLISUUTTA AVARUUDESSA:

ILMASTONMUUTOSDATAA JA UUDEN AVARUUSAJAN TEKNOLOGIAA ITALIASSA

38 VIHREÄÄ TERÄSTÄ, KIERTOTALouden TERÄSTÄ: HIILIVAPAATA TERÄSTÄ JA BIOPOLTTOAINEITA BELGIASSA

40 PALJASTETTAVIA SALAISUUKSIA:

ILMASTOTUTKIMUSTA JA LUONNONKATAstrofien ENNUSTAMISTA KREIKASSA

42 SUUNNITTELUA ELÄMISTÄ VARTEN: KAUPUNKISUUNNITTELUA UDELLA TAVALLA BARCELONASSA

43 VIHREÄN KEHITYKSEN OHJELMA KÄYNNISSÄ: PUOLASSA UUSIUTUVA ENERGIA SAA VAUHTIA

44 KEHITYSRATKAISUJA: GLOBAALI NÄKÖKULMA

46 NOPEAA APUA: YHTEISIÄ TOIMIA KORONAA VASTAAN MAROKON TERVEYDENHUOLTOJÄRJESTELMÄSSÄ

49 MUKANA PELASTAMASSA NUORTEN UNELMIA: LÄHIOPETUSTA MAROKOSSA JA TUNISIASSA

50 SOLIDAARISUUTTA KORONAROKOTUKSIIN: TASAVERTAISESTI COVID-19-ROKOTTEITA AFRIKKAAN

53 TOINEN INFEKTIOUHKKA: TUBERKULOOSIROKOTE KEHITYSMAIHIN

55 GEORGIALAISTA JUUSTOA SVEITSILÄISELLÄ TWISTILLÄ: EU-RAHOITUSTA ITÄISILLE NAAPUREILLE

56 DIGILAPSET: TEKNOLOGIA MUUTTAA SERBIAN KOULUJA

58 MISTÄ RAHOITUSVARAT HANKITTIIN

60 HALLINTO JA TOIMINTASUUNNITELMAN PÄÄKOHTIA

62 MITÄ SEURAAVAKSI?

MITÄ EIP:N AVAINHENKILÖT ODOTTAVAT NÄKEVÄNSÄ TOIMINTASEKTOREILLAAN JA MARKKINOILLAAN 2021

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

EU TOIMII TULOKSELLISESTI

Covid-19-pandemian tuomien haasteiden edessä Euroopan investointipankki on pyrkinyt määrätietoisesti turvaamaan työpaikkoja ja tukemaan kriisistä kärsineitä toimialoja. Se on auttanut pehmentämään pahinta iskuja, jonka talous on koskaan kohdannut. Siitä huolimatta emme ole luopuneet pidemmän aikavälin taistelusta ilmastonmuutoksen uhkia vastaan, vaan pankin kokemus ja asiantuntemus ovat mahdollistaneet ilmastotavoitteiden huomioon ottamisen myös pandemiaan liittyvissä turvatoimissa. Tavoitteenamme ei ole pelkästään jälleenrakennus. EIP:n tuella Eurooppa ja koko maailma voi palautua kriisistä entistä vahvempaan.

Vuonna 2020 taistelimme covid-19-virusta vastaan rahoittamalla testejä, hoitoja ja rokotteita. Tukea saaneisiin yrityksiin kuului myös saksalainen BioNTech, joka kehitti ensimmäisen hyväksytyt koronarokotteen. Pankin lainoilla tuettiin terveydenhuoltojärjestelmiä kaikkialla EU-maissa sekä teknologisia ratkaisuja pandemian keston lyhentämiseksi. Lievensimme koronaviruksen vaikutuksia talouteen välittömällä toimenpiteillä, jotka paransivat etenkin pienyritysten likviditeettiä, samalla kun valmistelimme kattavampaa yleiseurooppalaista takuurahastoa.

Aiemmista kriiseistä poiketen koronakriisi syntyi reaalityöeloudessa eikä rahoitus- tai valtiosektorilla. Miljoonat täysin terveet yritykset joutuivat yhtäkkiä likviditeettiongelmiin koronarajoitustoimien vuoksi. Reaalityöelouden investointeja tukeva yleiseurooppalainen takuurahasto (*Pan-European Guarantee Fund*) auttaa jo nyt turvaamaan terveelle pohjalle rakentuvia yrityksiä ja niiden tarjoamia työpaikkoja, mikä estää yritysten vaikeuksia laajenemasta pankkisektorille ja sitä kautta julkiseen talouteen.

Maailman suurimpana monikansallisena ja kansainvälisenä luotonantajana ja liikkeeseenlaskijana kiinnitimme erityistä huomiota siihen, mikä on investointiemme vaikutus vielä koronaviruksen jälkeenkin edessä oleviin haasteisiin. Tarkastelimme asiaa globaalista näkökulmasta. Pankin rahoitus on kestävä ja vihreää; samalla kun torjuimme pandemiaa, rakensimme perustaa ilmastokriisin ratkaisemisen kannalta kriittiselle vuosikymmenelle. Yhdessä muiden kansainvälisten rahoituslaitosten ja sijoittajien kanssa pyrimme varmistamaan, että covid-19-kriisin ratkaisu saavuttaa myös kehitysmaat. Sitä varten hyväksyimme 400 miljoonan euron lainan Covax-yhteistyömekanismille, joka tukee rokotteen tasavertaista saatavuutta kehitysmaihin. Paitsi että tämä on moraalinen veloitteemme, rahoitus edistää myös keskeisesti YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

Myös kehitysrahoituksessa talouskasvu ja uusien työpaikkojen luominen on sovitettava huolellisesti yhteen ilmastoinvestointien kanssa. EU:n ilmastotoimet eivät yksinään riitä pysäyttämään maapallon lämpenemistä, koska päästöistä 90 prosenttia syntyy unionin ulkopuolella. Jos esimerkiksi kasvava energian tarve Afrikassa täytetään hiili- ja kaasuvoimaloilla, ilmastotavoitteemme haihtuvat kirjaimellisesti savuna ilmaan.

Investointien tasapuolisessa jakautumisessa ei ole kyse pelkästään maapallon pohjois- ja eteläosista. Myös Euroopan unionin alueiden lähentyminen on viime vuosina hidastunut, etenkin kaupunkialueiden ja maaseudun välillä. On tärkeää varmistaa, ettei koronapandemia entisestään korosta näitä eroja. Samoin kuin koronaviruksen ja ilmastonmuutoksen kohdalla, pankin koheesiorahoituksella pyritään sekä välittömiin taloushyötyihin että pidemmän aikavälin kestävyteen. Myös saastuttavasta teollisuudesta luopuvia seutuja tukeva "oikeudenmukainen siirtymä" on markkinoiden toiminnan kannalta ehdottoman järkevä. Euroopan investointiohjelman rahoituspilarina toimiva Euroopan strategisten investointien rahasto (ESIR) saavutti viime vuonna viisivuotisen tavoitteensa kaikkiaan yli 500 miljardin euron investointien tukemisesta. Vaikka ESIR on täysin markkinalähtöinen instrumentti, viisi suurinta ESIR-rahaston takaamia EIP-lainoja saaneista valtioista (suhteessa BKT:hen) ovat Viro, Kreikka, Bulgaria, Portugal ja Latvia. Neljä

“ EIP on ensimmäinen kansainvälinen kehityspankki, joka ei käytä lainkaan rahaa mihinkään, millä on kielteisiä ympäristövaikutuksia. ”

kymmenestä EIP:n ESIR-tuetusta rahoitustoimesta suuntautuu koheesiorahaston tukialueille. Kun pankin tuki tarjosi mahdollisuuden, koheesioalueet vastasivat hyväksyttävästi rahoituskelpoisin hankkein. ESIR on saanut kaikkialla Euroopassa käyntiin investointeja, jotka muutoin olisivat olleet liian riskipitoisia, ja osoittaa miten yksityissektorin investointeja voidaan tukea suhteellisen vähäisellä julkisten varojen käytöllä. Tämä on tärkeää oikeudenmukaisen siirtymän kannalta ja antaa arvokasta kokemusta EU:n koronatukiohjelman eli elpymis- ja palautumistukivälineen (*Recovery and Resilience Facility, RRF*) käyttöön.

Vuonna 2020 valmistauduimme edessä olevaan, ilmaston kannalta ratkaisevaan vuosikymmeneen. Yksityiskohtaiset parametrit pankin ilmastotyölle vuosina 2021-2025 määrittää EIP:n hallituksen marraskuussa hyväksymä ilmastopankin tiekartta. Tämä urauurtava dokumentti kuvaa sitoutumistamme pankin kaiken toiminnan yhdenmukaistamiseen Pariisin ilmastopankin kanssa. EIP on nyt ensimmäinen kansainvälinen kehityspankki, joka ei käytä lainkaan rahaa mihinkään, millä on kielteisiä ympäristövaikutuksia. EIP on EU:n ilmastopankki, ja suurin osa tästä toimintakertomuksesta käsittelee pankin toimia maapallon lämpenemisen pysäyttämiseksi.

Ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää välttämättä innovaatioita, sillä Pariisin sopimuksen mukaiset massiiviset päästövähennykset eivät ole mahdollisia nykyisillä liiketoimintamalleilla. Uusiutuvan energian ja energiatehokkaan teknologian käyttöä on lisättävä valtavasti sekä kehitettävä uutta ilmastoteknologiaa. Jokainen taloustaantuma yleensä vähentää uusia teknologiainvestointeja, koska niitä pidetään riskialttiina eikä ehdottoman välttämättöminä. Nyt on kuitenkin erittäin huono aika antaa innovaatioiden romahtaa. Eurooppa ja koko maailma tarvitsee teknologian mukanaan tuomia hyötyjä enemmän kuin koskaan. Meidän on luovuttava totutuista toimintatavoista ja mahdollistettava kiihtyvä, eksponentiaalinen kasvu.

Me EIP:ssä hoidamme osuutemme innovatiivisten investointien säilyttämisessä. Antamalla pitkäaikaista rahoitusta ja vähentämällä investointeihin liittyvää riskiä saamme aikaan paremmin ennakoitavan markkinaympäristön uudelle kestäväälle teknologialle. EIP ei mittaa onnistumistaan lainoihin käyttämällään rahan määrällä. Sen sijaan tarkastelemme rahoituksen vaikutusta - miten olemme myötävaikuttaneet Euroopan talouden välttämättömiin rakennemuutoksiin sekä edistäneet tavallisten kansalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta eri puolilla maailmaa. Euroopan investointipankki osoittaa, että EU toimii tuloksellisesti.

Werner Hoyer

VUODEN 2020 SAAVUTUKSIA

EIP-RYHMÄ

COVID-19-
RAHOITUS
YHTEENSÄ

25,5 mrd. €

EUROOPAN INVESTOINTIPANKKI RAHOITUS 2020

HYVÄKSYTYT HANKKEET

Euroopan unionissa
EU:n ulkopuolella

82,8 mrd. €

69,8 mrd. €
13 mrd. €

ALLEKIRJOITETUT SOPIMUKSET

Euroopan unionissa
EU:n ulkopuolella

66,1 mrd. €

56,8 mrd. €
9,3 mrd. €

LAINOJEN ULOSMAKSUT

Euroopan unionissa
EU:n ulkopuolella

57,8 mrd. €

51,6 mrd. €
6,2 mrd. €

HANKITUT VARAT

(ENNEN SWAPEJA)

Päävaluutat (€, GBP, USD)

Muut valuutat

70 mrd. €

63 mrd. €
7 mrd. €

EIP:n vaikutus

425 000

4,2
miljoonaa

10 100 MW
83 % uusiutu-
vista lähteistä

29 100
km

8,6
miljoonaa

7
miljoonaa

Tuetut pk- ja
midcap-yritykset*

Työpaikkoja
säilytettyä pk- ja
midcap-yrityksissä *

Sähköntuotanto-
kapasiteetti

Rakennettuja tai
kunnostettuja
voimalinjoja

Uusia kotitalouksia
kytketty
sähköverkkoon

Etäluettavia
sähkölaitteita
asennettu

*Pk-yrityksissä säilytettävien työpaikkojen lukumäärä tarkoittaa niiden pk- ja midcap-yritysten henkilöstömäärää, jotka saivat EIP:n rahoitusta vuonna 2020, sekä niiden pk-yritysten henkilöstömäärää, jotka saivat EIP:n rahoitusta lokakuun 2019 ja syyskuun 2020 välisenä aikana.

Euroopan investointirahasto (EIR) on riskirahoitukseen erikoistunut EIP-ryhmän osa. Se edistää kasvua ja innovaatioita tukemalla mikroyrityksiä sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä kaikkialla Euroopassa. EIR antaa rahoitusta, asiantuntijan neuvoja ja takauksia terveen liiketoiminnan edellytykset täyttäviin, kestäväällä tavalla toteutettaviin investointeihin. EIR:n osakkeenomistajat ovat EIP, Euroopan komissio sekä joukko julkisia ja yksityisiä pankkeja ja rahoituslaitoksia.

EUROOPAN INVESTOINTIRAHASTO RAHOITUS 2020

ALLEKIRJOITETUT SOPIMUKSET

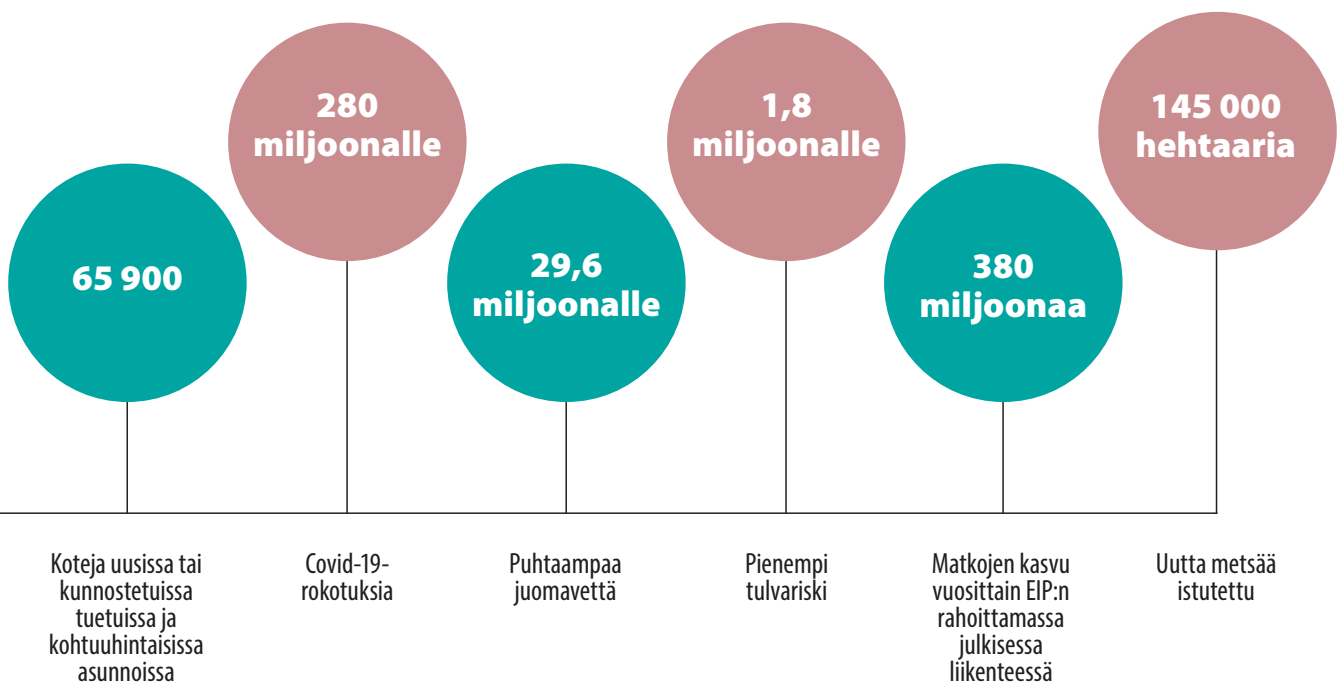
Pääomasijoitukset
Takaukset
Mikrorahoitus

12,9 mrd. €

3,6 mrd. €

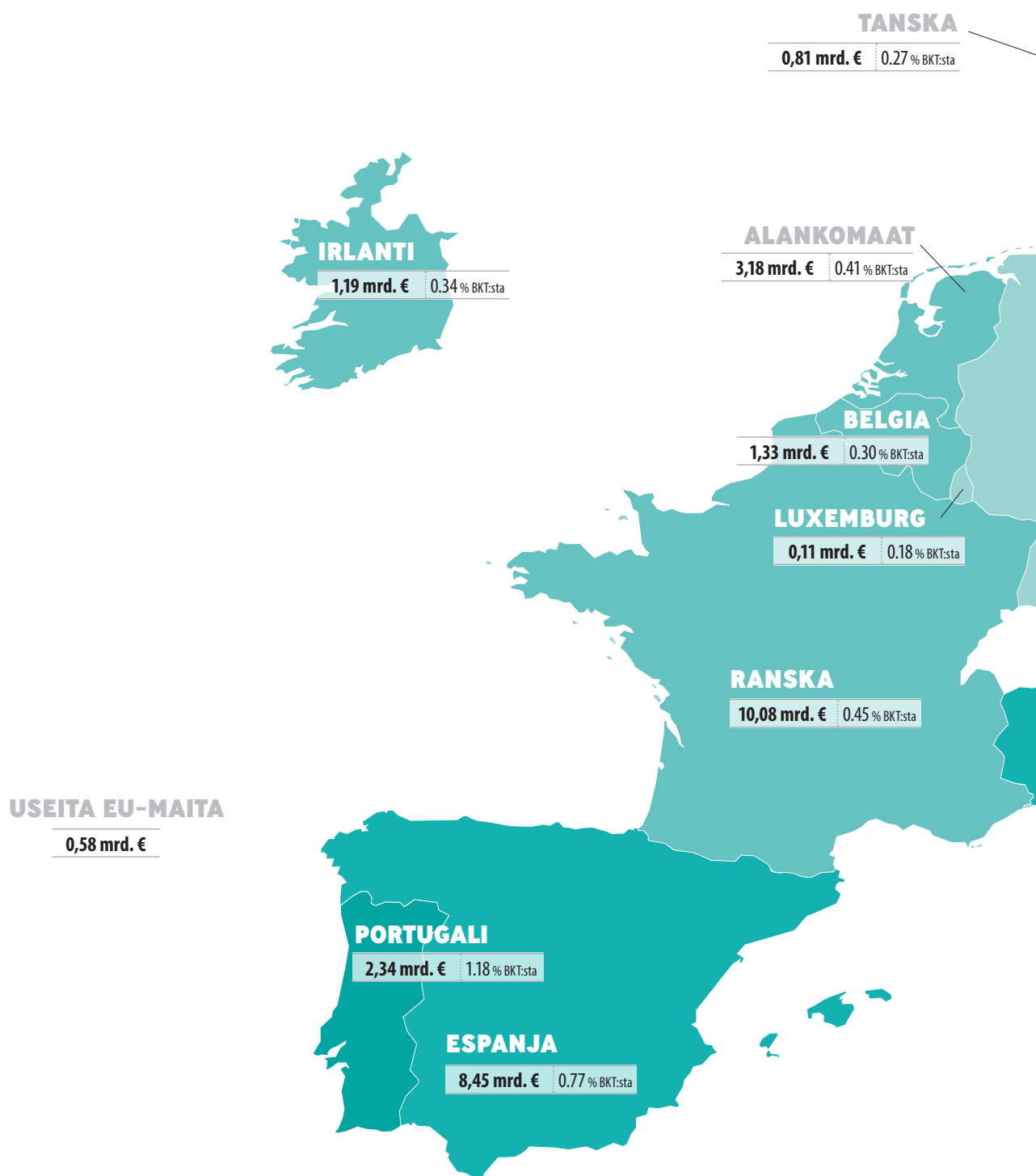
9,1 mrd. €

0,2 mrd. €

Luvut kuvaavat vuonna 2020 ensimmäistä kertaa allekirjoitettujen uusien lainasopimusten odotettavissa olevia tuloksia tällä hetkellä saatavilla olevien tietojen perusteella. Esitetyt luvut ovat alustavia ja tilintarkastamattomia.

EIP-RYHMÄN RAHOITUS MAITTAIN

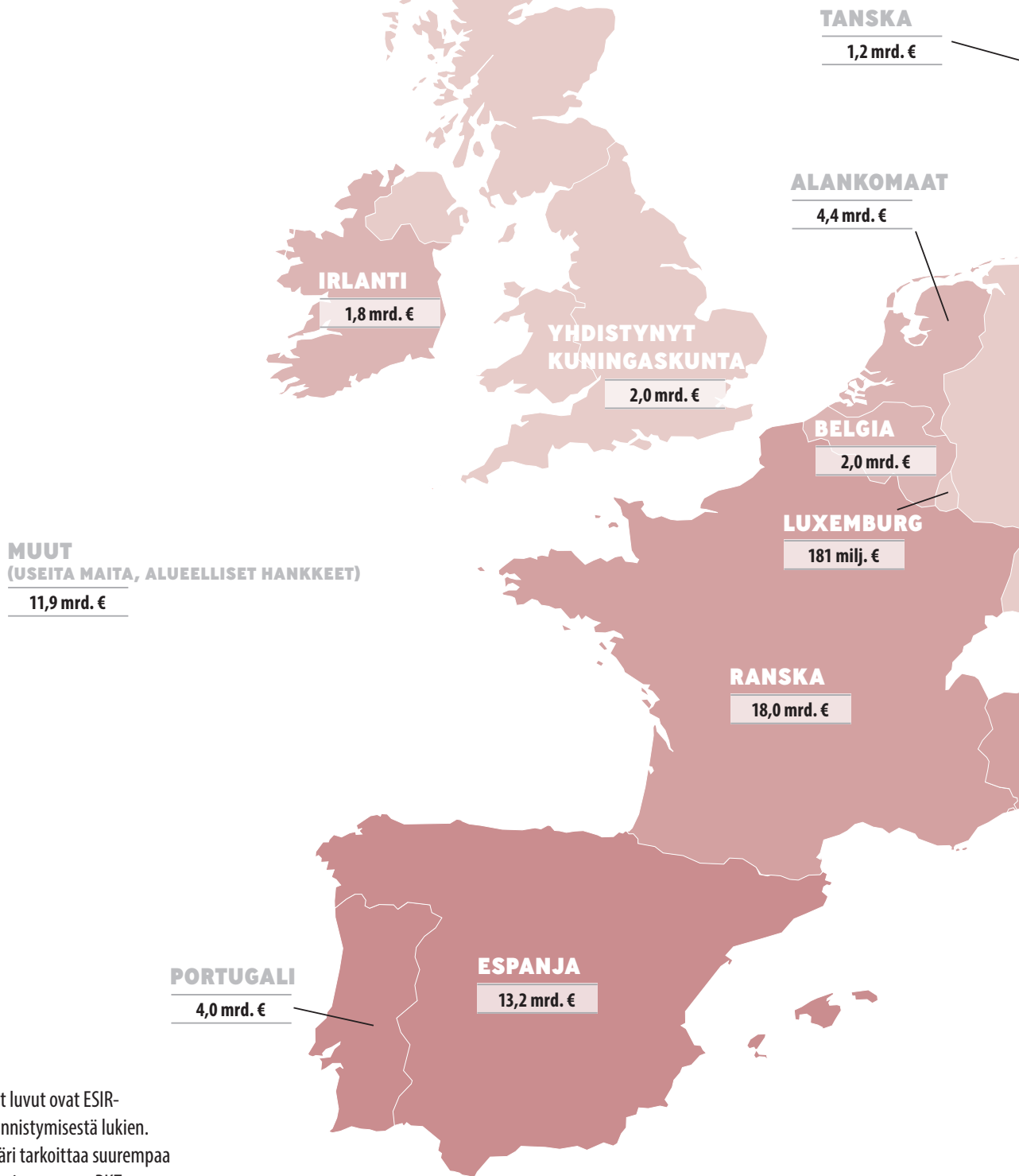

Tummempi väri tarkoittaa suurempaa investointien osuutta BKT:sta.

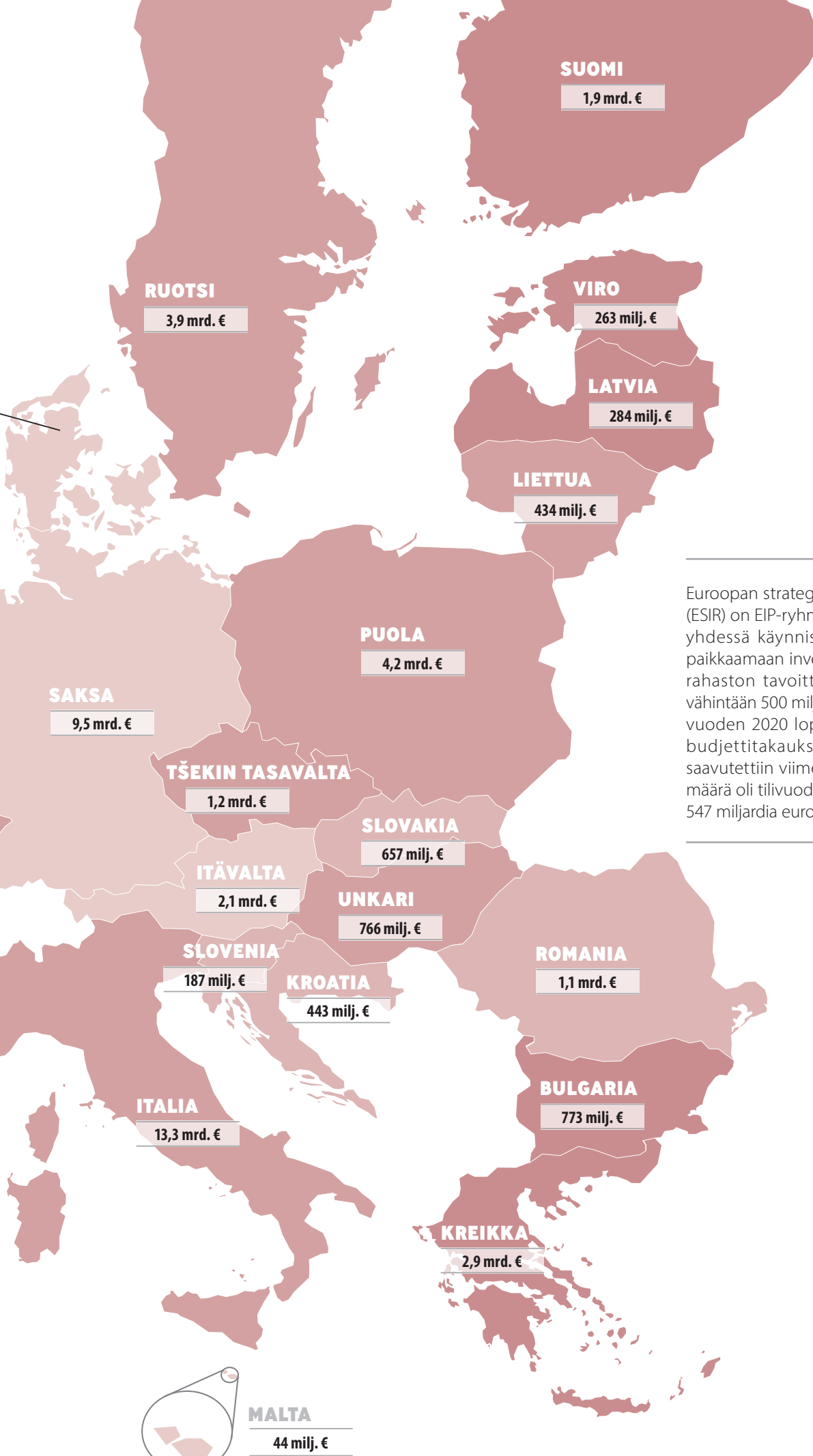

ESIR-RAHOITUS MAITTAIN

31.12.2020

Kaikki esitetyt luvut ovat ESIR-ohjelman käynnistymisestä lukien. Tummempi väri tarkoittaa suurempaa ESIR-investointien osuutta BKT:sta (hyväksytyjen hankkeiden perusteella).

Euroopan strategisten investointien rahasto (ESIR) on EIP-ryhmän ja Euroopan komission yhdessä käynnistämä aloite, joka auttaa paikkaamaan investointivajeita EU:ssa. ESIR-rahaston tavoitteena on saada liikkeelle vähintään 500 miljardin euron lisäinvestoinnit vuoden 2020 loppuun mennessä unionin budjettitakuun avulla. Tämä tavoite saavutettiin viime kesänä. Lisäinvestointien määrä oli tilivuoden päättyessä 31.12.2020 jo 547 miljardia euroa.

EIP:N RAHOITUS MAAILMALLA

LAAJENTUMISMAAT
JA EFTA 1,26 mrd. €

ITÄISET
NAAPURIVALTIOT
1,34 mrd. €

YHDISTYNYT
KUNINGASKUNTA
387 milj. €

ETELÄISET
NAAPURIVALTIOT
3,51 mrd. €

AKT, MMA JA
ETELÄ-AFRIKKA 2,26 mrd. €

**AASIA, KESKI-AASIA JA
LATINALAINEN AMERIikka 1,47 mrd. €**

EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto
AKT: Afrikka, Karibia ja Tyynimeri
MMA: Merentakaiset maat ja alueet

Euroopan investointipankki ei tunnusta, hyväksy tai arvioi minkään tällä kartalla esitetyn alueen, rajan, värin, nimityksen tai tiedon oikeudellista merkitystä.

EU:n Syyriaa vastaan marraskuussa 2011 asettamien pakotteiden johdosta EIP on keskeyttänyt kaikki tätä valtiota koskevat laina- ja neuvontaohjelmat. Sen sijaan EIP kuuluu Syyrian tukiryhmään, joka valvoo tilannetta EU:n ja YK:n johdolla.

EIP TEHOSTAA TOIMIA PANDEMIAA VASTAAN

Tätä pandemiaa kannattaa lähestyä monesta eri näkökulmasta. Tautiin sairastuneiden potilaiden hoitoon on tärkeää varmistaa tarvittavat keinot ja välineet, mutta samalla on oleellista löytää tartunnan saaneet tarkasti ja nopeasti. Pitkällä aikavälillä rokotus on paras suoja. Lisäksi on kuitenkin tarpeen kasvattaa hoitokeinojen valikoimaa sekä kohentaa sairaaloiden tilannetta pandemiasta pahiten kärsineissä maissa.

Felicitas Riedl, biotieteistä vastaava päällikkö, hankkeet-osasto

EIP on Euroopassa alan suurin rahoittaja. Sen biotieteisiin suunnatusta 1,5 miljardin euron pääomasijoitussalkusta on tuettu suoraan yli 60:tä eurooppalaista bio- ja lääketeknologian innovaatioyritystä. Kun pandemia tuli Eurooppaan ja rajoitustoimet alkoivat, loimme nopeasti yhteydet olemassa olevaan verkostoomme, jossa monet covid-19-hankkeet ovat saaneet alkunsa. Verkostoon kuuluu useita johtavia instituutioita, kuten Maailman terveysjärjestö, Gatesin säätiö ja Wellcome Trust. Näin pystyimme nopeasti rahoittamaan uusia rokotuksiin, hoitoihin ja diagnoosivälineisiin liittyviä aloitteita. Voimme ylpeinä todeta tukeneemme esimerkiksi BioNTechin uraauurtavaa hanketta covid-19-rokotteen kehittämiseksi sekä CureVac-yritystä, joka on toinen lupaava rokotteen kehittäjä. Lisäksi olemme rahoittaneet covid-19-tutkimusta tekeviä yrityksiä Ranskassa, Saksassa ja Puolassa.

Yu Zhang, biotieteistä ja biotekniikasta vastaava päällikkö, rahoitustoimet-osasto

Covid-19 koettelee valtioiden, alueiden, kaupunkien ja yhteisöjen kriisinsietokykyä. Meidän on silti edelleen kiinnitettävä huomiota koheesiokysymyksiin ja estettävä eriarvoisuuden syveneminen. Kehitimme nopeasti tukiohjelman, joka auttaa kattamaan alueiden ja kuntien kiireellisimmät rahoitustarpeet. Kaupungeilla ja alueilla on keskeinen rooli pandemian vaikutusten lieventämisessä. Olemme ottaneet käyttöön poikkeusmenettelyjä, joilla uudet lainat voidaan hyväksyä ja maksaa ulos nopeammin, ja myös aiemmin myönnettyjä lainoja on mahdollista kasvattaa tai käyttää entistä joustavammin. Neuvontatiimimme ovat auttaneet maita ja alueita suunnittelemaan koronatoimiaan ja optimoimaan niihin liittyvät kustannukset.

Leonard Reinard, aluekehityksestä vastaava päällikkö, hankkeet-osasto

Covid-19 oli todellinen selviytymiskoe monelle nopeasti kasvavalle eurooppalaisyritykselle, jotka voisivat saada pankin rahoitusta. Epidemia vaikutti joko suoraan yritysten liiketoimintamalliin tai niiden mahdollisuuksiin saada rahoitusta ulkopuolisilta tahoilta. Pankin oli saatava nopeasti vauhtia toimintaansa. Strategiamme oli yksinkertainen ja tehokas: ensimmäiseksi oli annettava välitöntä ja tuntuva tukea biotieteiden ja -teknologian yrityksille, jotka taistelivat koronavirusta vastaan etulinjassa, ja sitten tuettava EU-maiden talouden resilienssiä vahvistavia innovaatioita. Jo ensimmäisellä vuosipuoliskolla kolminkertaistimme suoran venture debt -rahoituksemme bioteknologian ja biotieteen yrityksille. Tuimme yrityksiä, jotka kehittivät digitaalisia sovelluksia tartuntojen jäljittämiseen, mobiilimaksamista sekä liiketoimintamalliansa digitalisointia. Onnistuimme saamaan jäsenvaltioita riittävän tuen, joten pystyimme jopa kasvattamaan investointeja tekoälyn, teollisuus 4.0:n, bioteknologian, biotieteiden ja energiatehokkuuden parissa toimiviin yrityksiin.

Hristo Stoykov, kasvu- ja venture debt -rahoituksesta vastaava päällikkö, rahoitustoimet-osasto

Pankki voi olla ylpeä siitä, että olimme mukana tukemassa BioNTech-yritystä, joka toi ensimmäisenä markkinoille covid-19-rokotteen. Tästä voimme kiittää terveysasiantuntijoidemme vahvaa sitoutumista. Kriisin aikana he tekivät työtä vuorokauden ympäri etsiessään parasta mahdollista rokotustutkimusta monien ehdokkaiden joukosta. Tuemme myös useita muita rokotteita ja hoitoja, joista on saatu erittäin lupaavia tuloksia.

Christopher Hurst, ylijohtaja, hankkeet-osasto

Koronakriisi vaikuttaa voimakkaasti sekä EU:n talouteen että EIP:n rahoitusta unionin ulkopuolella saaviin maihin. Pankki on vastannut nopeasti kumppaneidensa likviditeettitarpeisiin. Kriisin jatkuessa maksuvalmius ei kuitenkaan ole ainoa huomiota vaativa asia. Kriisi tuo mukanaan rakenteellisen muutoksen, joka edellyttää kokonaan uutta ajattelutapaa. Siinä keskiössä ovat älykkäät, vihreät ja kestävät ratkaisut. Uuteen normaaliin sopeutuminen vaatii investointeja, joten investointirahoitus, rakennemuutos ja uudistuminen on jopa tärkeämpää kuin likviditeetistä huolehtiminen.

Debora Revoltella, talousjohtaja, pääsihteeristö

Asiantuntijatkaan eivät vielä ymmärrä pandemian aiheuttamien tuhojen laajuutta, mutta yksi asia on varmaa: talouden elpymisen tulee perustuaan vihreisiin arvoihin. Näitä tavoitteita tukee pankin työ puhtaamman liikenteen ja energian, raskaan teollisuuden hiilestä irtautumisen ja energiatehokkuuden eteen. Haluamme kehittää rahoitusratkaisuja, jotka edistävät ilmastoinvestointeja ja auttavat voittamaan niiden pahimmat esteet. Eri teemoihin keskittyvät rahoitustuotteemme vauhdittavat vihreää siirtymää, ja juuri sitä Euroopan unioni tarvitsee. Innovatiiviset lippulaivahankkeet voivat nostaa yleistä tasoa kokonaisella teollisuudenalalla.

Gilles Badot, infrastruktuuri- ja ilmatorahtuksesta vastaava päällikkö, rahoitustoimet-osasto

NOPEITA TOIMIA

Yleiseurooppalainen takuurahasto tukee covid-19-kriisistä kärsineitä pienyrittäjiä. Juuri päättynyt toinen takausjärjestelmä sai liikkeelle yli 500 miljardin euron investoinnit.

Kun koronapandemia on ohi, kehoomme jää jäljet sen selättämästä viruksesta. Näin on myös taloudessa. Samalla kun suojaamme yhdessä toisiamme pitämällä turvavälit, useiden EU-maiden yhteisesti järjestämä laajamittainen rahoituskampanja on paras keino talouskasvun elvyttämiseen.

Merkittävin osa Euroopan investointipankkiryhmän pandemiatuesta on yleiseurooppalainen takuurahasto (*Pan-European Guarantee Fund, EGF*), josta on tarkoitus myöntää vuoden 2021 loppuun mennessä enintään 25 miljardin euron takaukset rahoituksen vauhdittamiseen osallistujamaissa EU:n jäsenvaltioiden tuella. Suurin osa rahamäärästä kohdistuu pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, mutta osa on tarkoitettu hieman suuremmille yrityksille ja terveydenhuollon yksiköille. Tukea annetaan sekä velkarahoituksena että riski- tai kasvupääoman muodossa.

Takuurahasto on massiivinen hanke. EIP-ryhmä suhtautuu kuitenkin haasteeseen luottavaisesti, sillä olemme ennenkin onnistuneet kriiseihin vastaamisessa. Euroopan strategisten investointien rahasto (ESIR) oli viisivuotinen takausohjelma, joka päättyi vuoden 2020 lopussa ylittäen reilusti tavoitteena olleen 500 miljardin euron investointitukisumman. "Meillä on kunnianhimoa Euroopan talouden kohentamiseen", sanoo ESIR:n toimitusjohtaja Wilhelm Molterer. "Jos haluaa tuottaa suuren vaikutuksen, on luotava suuri ohjelma ja toteutettava se."

Juuri siihen EGF pyrkii. Ja vielä tuplasti tavallista lyhyemmässä ajassa. "Yleensä näin suuren mandaatin valmistelu kestää vähintään kaksi vuotta, mutta nyt me kokosimme sen puolessa vuodessa", kertoo EGF-rahaston toteutusta EIP:ssä johtava Ioanna-Victoria Kyritsi. "Hanke on uskomattoman kunnianhimoinen ja pankille uusi. Se on todellinen kriisirahoitusväline. Haluamme vaikuttaa vahvasti kriisistä kärsivien yritysten ja muiden toimijoiden tulevaisuuteen EU-maissa."

Miten yleiseurooppalainen takuurahasto sitten toimii? Takuurahasto muistuttaa hieman Euroopan strategisten investointien rahastoa, jossa EU:n budjettitakaus antoi EIP:lle mahdollisuuden investoida sellaisiin yrityksiin, jotka muutoin olisivat voineet olla liian riskipitoisia. Takuurahastossa EIP voi ottaa kantaakseen vielä enemmän riskiä. ESIR-lainojen avulla EIP-ryhmä antoi ennennäkemätöntä tukea pienyrityksille jakaessaan uuteen rahoitukseen sisältyvän riskin eri puolilla Eurooppaa toimivien paikallisten kumppanien kanssa. Myös EGF:ssä EIP-ryhmä toimii paikallisten kumppanien välityksellä, jotka kanavoivat rahoituksen lopullisille edunsaajille. Rahastoon osallistuvien jäsenvaltioiden takausten myötä pankki voi ottaa kantaakseen leijonanosan kohdeyrityksille myönnettävien uusien luottojen riskistä. EGF auttaa säilyttämään yhdenvertaiset toimintaedellytykset niissä Euroopan maissa, jotka pystyvät luomaan yrityksille vahvan kansallisen turvaverkon, ja toisaalta siellä missä oma kapasiteetti on rajallisempi.

Yhteistä EGF:lle ja ESIR-rahastolle on, että molemmissa julkisen takauksen avulla on mahdollista saada käyttöön paljon enemmän rahoitusta kuin pelkästään julkisista tuista. EGF kuitenkin poikkeaa ESIR:stä sikäli, että takuurahasto on räätälöity nimenomaan akuutin kriisin hoitoon. "EGF lisää maksuvalmiutta kriisitilanteessa", selittää ESIR:n toimitusjohtajan neuvonantaja Marcus Schluechter. "Se on tarkoitettu

” Eri toimialojen pienten ja keskisuurten yritysten tukemiseen tarvitaan laaja rintama. ”

terveyskriisin talousvaikutuksista kärsineille mutta perustaltaan elinkelpoisille yrityksille, jotta ne voisivat maksaa laskunsa ja taistella läpi koronaviruksen aiheuttaman häiriötilan, päästäkseen taas jaloilleen tilanteen vakiinnuttua.”

Kriisiapua

Kun pandemia alkoi keväällä levitä, monet eurooppalaiset pienyritykset joutuivat sulkemaan ovensa koronatoimien vuoksi. Näiden yritysten auttaminen on takuurahaston ensisijainen tehtävä, ja vähintään 65 prosenttia rahaston investoinneista onkin varattu nimenomaan pienten ja keskisuurten yritysten tukemiseen. Myös EIP-ryhmä otti käyttöön erilaisia kriisiohjelmia:

- 10 miljardia euroa lisää käyttöpääomaa pankkien kautta myönnettävin likviditeettilainoin
- 10 miljardin euron lainat pk-yrityksille omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmista
- 8 miljardia euroa rahoitusta heti käyttöön otettavilla takausjärjestelyillä
- 6,7 miljardia euroa koronavirukseen liittyviin hankkeisiin Euroopan unionin ulkopuolella
- 6 miljardia euroa terveydenhuollon infrastruktuureihin sekä rokotteiden ja lääkkeiden kehittämiseen.

Kaikki EU:n jäsenvaltiot kutsuttiin osallistumaan takuurahastoon osuudella, joka vastaa jäsenvaltion pääomaosuutta EIP:ssä. Myönnettävät takuut ovat yhteensä lähes 25 miljardia euroa. ”Eri toimialojen pk-yritysten tukemiseen tarvitaan laaja rintama”, korostaa Piotr Stolowski, joka johtaa EGF-rahaston toimeenpanoa EIR:ssä.

ESIR-rahaston perintö

Takuurahasto EGF on yksi monista ohjelmista, joita Euroopan komissio on laatinut koronakriisin helpottamiseen yhdessä jäsenvaltioiden ja muiden EU-toimielinten kanssa. Tavoitteena on nopea ja laajamittainen elvytyspaketti pandemian runtelemille yrityksille. ESIR-rahasto taas oli jo valmiiksi käytössä, ja siitä voitiin antaa välittömästi satojen miljoonien eurojen takaukset pandemian torjuntahankkeisiin. Niihin kuului esimerkiksi 100 miljoonan euron laina saksalaisen BioNTech-yrityksen covid-19-rokoteohjelmaan.

ESIR-rahasto perustettiin alun perin korjaamaan edellisen vuosikymmenen finanssikriisin aiheuttamaa investointivajetta. Myöhemmin siitä on kehittynyt joustava työkalu, joka soveltuu niin koronapandemian kaltaisten äkillisten kriisien kuin laajempien ongelmien, kuten ilmastonmuutoksen torjuntaan. Sen menestys pohjautuu ajatteluun, jossa julkisen tukirahan sijasta omaksutaan markkinalähtöinen lähestymistapa. Näin hankkeeseen saadaan EIP:n rahoituksen rinnalle yksityisiä investointeja, ja julkisen takauksen vaikutukset moninkertaistuvat.

ESIR ylitti sen tavoitteeksi asetetun 500 miljardin euron investointitukisumman puoli vuotta etuajassa, vaikka samanaikaisesti jouduttiin sopeutumaan koronaviruksen vaikutuksiin Euroopan taloudessa. ”Pystyimme nopealla aikataululla antamaan pandemiasta kärsineille yrityksille niiden kipeästi tarvitsemää likviditeettiä, samalla kun rahoitimme hoitojen ja rokotteiden kehitystä”, iloitsee ESIR-rahaston varatoimitusjohtaja Iliyana Tsanova. ”Joustavuus on onnistumisen avain.”

HOIDA, TESTAA, ROKOTA

Merkittävillä investoinneilla tuetaan monenlaisia biotekniikan ja lääketieteen ratkaisuja koronapandemiaan, kuten rokotteita, lääkehoitoja ja diagnostiikkaa.

Covid-19 on salakavala tauti. Se liikkuu kaikkialla väestössä vaivihkaa piiloutuen ihmisiin, joilla ei ole mitään oireita. Virus naamioituu ovelasti tavalliseksi flunssaksi tai allergiaksi. Pandemia loppuu vasta, kun voimme tunnistaa viruksen luotettavin testein, pysäyttää sen leviämisen uusilla rokotteilla ja parantaa sairastuneet uudenlaisin hoitokeinoin.

Euroopan investointipankki tukee kymmeniä yrityksiä, jotka työskentelevät yötä päivää kriisin pysäyttämiseksi. Saksan Mainzissa toimiva BioNTech on siirtynyt kilpajuoksun kärkeen pyrkiessään ratkaisemaan yhden ihmiskunnan suurimmista haasteista yhteistyössä yhdysvaltalaisen lääkefirma Pfizerin kanssa. EIP allekirjoitti yrityksen kanssa 100 miljoonan euron rahoitussopimuksen kesäkuussa 2020. Tämän ja muiden tässä toimintakertomuksessa kuvattujen investointien taustalla ovat InnovFinin ja Euroopan strategisten investointien rahaston kaltaiset ohjelmat, joiden tarkoituksena on tukea innovatiivisia ja tavallista riskipitoisempia hankkeita.

“Paras tapa edistää koronaviruksen torjuntaa on auttaa niitä yrityksiä, jotka kehittävät uusia rokotteita, hoitoja tai diagnostiikkaratkaisuja”, sanoo BioNTechin lainan ja muiden vastaavien rahoitusoperaatioiden parissa työskentelevä pankin investointivastaava Gergely Krajcsi. “Teimme kaikkemme BioNTechin tukemiseksi, koska rehellisesti sanoen, koronavirus ei häviä itsestään.”

Jäljitä, pysäytä, hoida

Kriisin alkaessa EIP päätti työskennellä terveyskriisin ja talouden laskusuhdanteen selättämiseksi samaan aikaan. Pankin tuki bioteknologian ja lääkealan yrityksille jakautui pääasiassa kolmeen kohteeseen: rokotteet, hoidot ja diagnostiikka. Päämääränä oli jäljittää tartunnat, pysäyttää taudin leviäminen ja hoitaa sairastuneet.

Huhtikuussa pankki hyväksyi 5 miljardia euroa uutta rahoitusta, jolla tuetaan esimerkiksi terveydenhuollon ja lääkekehityksen kiireellisiä toimenpiteitä koronavirusta vastaan. Sittemmin EIP:n rahoitusta on hyväksytty annettavaksi yli 40:lle bioteknologian ja lääkealan yritykselle ja hankkeelle noin 1,2 miljardin euron edestä. EIP tukee myös maailmanlaajuisia ohjelmia covid-19-rokotteiden jakamisen tueksi erityisesti kehitysmaissa. Pankki rahoittaa 400 miljoonalla eurolla rokotteiden tasavertaista saatavuutta edistävää Covax-ohjelmaa, jonka tukijoina on satoja valtioita, yksityissektorin toimijoita ja hyväntekeväisyysjärjestöjä.

Rahoituskohteita tarkistettiin koronan vuoksi

Koronaviruskriisin alkaessa pankki tarkisti olemassa olevan lainasalkkunsu ja etsi lisäksi uusia yrityksiä, jotka voisivat tarvita ylimääräistä apua. Rahoituskohteiksi tunnistettiin kaksi yritystä, BioNTech ja CureVac. EIP oli ensimmäinen BioNTechin koronavirustutkimusta tukenut rahoituslaitos. Myös harvinaisten sairauksien hoitoon erikoistunut CureVac allekirjoitti pankin kanssa heinäkuussa 75 miljoonan euron lainasopimuksen, jolla laajennetaan lounais-Saksan Tübingenissa sijaitsevan laitoksen tuotantokapasiteettia.

“EIP:n tavoitteena on vauhdittaa useita lupaavia ehdokkaita laajamittaiseen tuotantoon ja globaaliin jakeluun.”

CureVacin ja BioNTechin rokotteet perustuvat uuteen teknologiaan, jota ei ole koskaan ennen hyödynnetty rokotteissa kaupallisesti. Se voi osoittautua käänntekeväksi myös tulevaisuuden rokotteille. Menetelmässä lihassoluihin ruiskutetaan lähetti-RNA:ksi kutsuttua geneettistä materiaalia, joka ei itsessään aiheuta infektiota. Solun sisään päästyään rokote opettaa sen tuottamaan proteiinia, joka muistuttaa uuden koronaviruksen pinnalla olevia piikkejä. Vieras proteiini saa elimistön immuunijärjestelmän tuottamaan vasta-aineita ja aktivoi T-solut taisteluun virusta vastaan, jos rokotteen saaja altistuu koronavirukselle.

“Lähetti-RNA:han perustuvat rokotteet ovat monipuolisia, ja ne voidaan nopeasti mukauttaa vastaamaan viruksen uusia muunnoksia”, sanoo biotieteiden asiantuntija Anna Lynch Euroopan investointipankista. “CureVacin ja BioNTechin rokotteiden sovittaminen uuteen virusmutaatioon vie vain muutaman viikon.”

Elintärkeää venture debt -rahoitusta

Yksityiset sijoittajat suhtautuvat rokotteisiin usein varauksella, koska niiden menestystä on vaikea ennustaa. EIP:n toisen biotieteiden asiantuntijan, Cristina Niculescun mukaan pankin tuki BioNTechille ja CureVacille osoittaa, miten tärkeää julkisen pankin venture debt -rahoitus on infektioauteihin liittyville innovaatioille. Ebola, SARS ja nyt covid-19 ovat herättäneet huomaamaan pandemioiden varautumisen ja niiden torjuntaan investoimisen merkityksen. **Yksityisen ja julkisen sektorin tehostetulla tuella maailmassa on kehitteillä yli 200 rokotetta, joista monet odottavat jo hyväksyntää vuoden loppuun mennessä.** “EIP:n tavoitteena on vauhdittaa useita lupaavia ehdokkaita laajamittaiseen tuotantoon ja globaaliin jakeluun”, Niculescu kertoo. “Sairaaloissa on kuitenkin hoidettavana paljon potilaita. Rokotusten lisäksi tarvitaan lääkehoitoja, jotta heidän sairautensa ei etenisi koronavirustaudin vakavaan muotoon.”

BioNTechin johtavan lääkeasiantuntijan Özlem Türecin mukaan rokotteen alkuvaiheen onnistumiset antavat toivoa tulevasta. “Emme voi sanoa pandemian olevan vielä ohi”, hän lisää, “mutta rokote edistää osaltaan sen lopun alkua.”

Myös hoitokeinoja tarvitaan

EIP:n lainoilla tuetaan myös lääkehoitoja kehitäviä yrityksiä, joita ovat Atriva, Immunic, AB Science ja Pluristem. Yritysten covid-19-lääkkeet on tarkoitettu tautiin jo sairastuneiden hoitoon etenkin siinä vaiheessa, kun potilas on joutunut sairaalaan.

Atrivan pisimmälle kehitetty lääkehoito on ATR-002. Sen tarkoituksena on vähentää RNA-virusten, kuten covid-19-viruksen ja influenssaviruksen, pitoisuutta elimistössä ja estää vakavien hengitystieinfektioiden leviämistä. Tablettina nautittavasta lääkkeestä on saatu esikliinisissä kokeissa lupaavia tuloksia. Siitä voisi olla kiireesti tarvittavaa apua sairaalahoitoa tarvitseville koronapotilaille. Atrivan lääke hoitaa koronavirusinfektiota kahdella tavalla: se pysäyttää viruksen kopioitumisen ja toisaalta estää kehon

immuunijärjestelmää ylireagoimasta virukseen. ”Uskomme, että tämä kaksinkertainen toimintatapa voi olla erittäin tehokas”, sanoo johtava rahoitusasiantuntija Olaf Althaus yrityksestä, joka allekirjoitti EIP:n kanssa lokakuussa 24 miljoonan euron lainasopimuksen. ”Olemme varsin luottavaisia ATR-002:n mahdollisuuksiin pandemian torjunnassa.” **Atrivan tavoitteena on kehittää laajavaikutteinen viruslääke, joka tehoaisi myös covid-19-viruksen muunnoksiin tai kokonaan uusiin RNA-viruksiin, jotka voisivat aiheuttaa uusia epidemioita tulevaisuudessa.**

Lokakuussa rahoitusta sai myös Immunic, joka kehittää 24,5 miljoonan euron EIP-lainansa turvin vastaavan tyyppistä IMU-838-lääkehoitoa. Tämäkin lääke annetaan tablettina, ja se tehoaa laajasti virustauteja vastaan. IMU-838 käy parhaillaan läpi kakkosvaiheen testejä koronaviruksen vuoksi sairaalassa olevilla potilailla, joilla taudin vakavuus on kohtalainen. Lisäksi lääkettä kokeillaan kroonisten tulehdus- ja autoimmuunisairauksien, kuten MS-taudin hoitoon. ”Helmikuussa, kun pandemia levisi maailmanlaajuisesti, saimme ajatuksen että meidän lääkkeemme voisi toimia myös covid-19-virusta vastaan”, kertoo johtava tutkija Hella Kohlhof Immunicista.

Immunicin IMU-838-lääke pyrkii vähentämään covid-19:n kaltaisten infektioiden vakavuutta monin tavoin. Ensinnäkin se estää viruksen kahdentumisen. Toiseksi lääke saa aikaan luonnollisen vastustuskyvyn ja voi myös auttaa kehon immuunijärjestelmää välttämään ylireagoinnin vakaviin infektioiden. Se ikään kuin opettaa kehon omia soluja. **”Kun virus infektoi solut ja tahtoo lisääntyä, kehomme solut tulevat ystävällisesti apuun. Ne sanovat, että ei hätää, otetaan käyttöön uusi mekanismi viruksen tarpeita varten”, Kohlhof kuvailee. ”Virus käyttää hyväkseen solujen hyväntahtoisuutta. IMU-838 pysäyttää tämän mekanismin ja estää sen entsyymien toimintaa, joka tukee viruksen tarvitsemien rakennuspalikoiden tuotantoa.”**

Ranskalainen AB Science allekirjoitti marraskuussa sopimuksen 15 miljoonan euron EIP-lainasta, joka edistää sen masitinib-lääkkeen kliinistä kehitystyötä. Lääke voi auttaa koronavirukseen liittyvistä henkeä uhkaavista sairauksista kärsiviä potilaita. Tällainen on esimerkiksi niin sanottu sytokiini-myrrsky, joka johtuu immuunijärjestelmän ylireagoinnista infektiosta. ”AB Sciencen tutkimus voi hyödyttää tulehdussairauksien, hermostoa rappeuttavien sairauksien, infektiotautien ja syövän hoitoa”, sanoo Euroopan investointipankin biotieteistä ja biotekniikasta vastaava päällikkö Yu Zhang. ”Jatkossa pankki voi antaa yritykselle enemmänkin tukea.”

Lääkeyritykset toivovat, että niiden tekemä tutkimus voisi auttaa useiden eri sairauksien hoidossa. Näitä hoitokeinoja tullaan tarvitsemaan pitkään, vaikka koronarokotukset onnistuisivat hyvin. ”Ensinnäkään kaikki eivät rokotusta halua”, muistuttaa Atrivan rahoitusasiantuntija Althaus. **”Toiseksi on aina tilanteita, joissa rokote ei toimi tai sitä ei voida käyttää. Ambulanssejakin on tarvittu vielä turvatyynyn keksimisen jälkeen.”**

“ **Nopeus on ratkaiseva tekijä. Aivan kuin sodankäynnissä.** ”

Hoitavat istukkasolut

Israelilais-saksalainen Pluristem-yhtiö, joka allekirjoitti EIP:n kanssa huhtikuussa 50 miljoonan euron rahoitussopimuksen, kehittää toisenlaista hoitokeinoa. **Siinä yritys käyttää vakavien infektioiden hoitoon istukkasoluja, jotka ovat ihmiskehon vahvimpia soluja.** Pluristem kasvattaa istukoista kerättyjä soluja 3D-bioreaktorissa, joka jäljittelee ihmiskehon olosuhteita. Injektiona potilaaseen pistettävät uudet solut auttavat kehoa parantamaan itse itseään. Hoito voi auttaa koronaviruksen aiheuttamista komplikaatiosta, kuten kohonneesta keuhkoverenpaineesta, keuhkokudoksen arpeutumisesta tai akuuteista munuais- ja suolistovaurioista kärsiviä potilaita.

Istukat kerätään alle 35-vuotiailta naisilta, jotka ovat synnyttäneet terveeseen, täysiaikaisen lapsen suunnitellulla keisarinleikkauksella. "Näitä soluja voidaan sitten käyttää ihmiskunnan hyväksi", kertoo pankin vanhempi biotieteiden asiantuntija Auvo Kaikkonen.

Yksi asia, mitä koronarajoituksista olemme oppineet, on taudin leviämisen seurannan ja kontaktien jäljittämisen tärkeys. Pankin uusimman koronatestilainan sai puolalainen Scope Fluidics, joka on kehittänyt nopean menetelmän viruspatogeenien ja bakteerien havaitsemiseen. EIP myönsi Scope Fluidicsille syyskuussa 10 miljoonan euron rahoituksen. Yrityksen PCR/One-testi pystyy täysin automaattisesti tunnistamaan jopa 20 taudinaiheuttajaa ja lääkeresistenttiä bakteeria 15 minuutissa. Menetelmän tarkkuuden vuoksi lääkärien ei enää tarvitse odottaa päiväkausia koronatartuntojen varmistumista. Testejä voidaan myös tehdä entistä useammin. "Testimme suurin etu on nopeus", Scope Fluidicsin toimitusjohtaja Piotr Garstecki sanoo. "Nopeus on ratkaiseva tekijä. Aivan kuin sodankäynnissä."

Nykyisiä koronaviruksen pikatestejä pidetään epätarkkoina, koska ne osoittavat covid-19-viruksen vasta-aineita. Kaikki tartunnan saaneet eivät kuitenkaan ole ehtineet kehittää vasta-aineita, joten testi voi antaa väärän tuloksen. **Scope Fluidicsin PCR-testin tarkkuus on lähes sata prosenttia.** "Tällaiselle laitteelle on valtava kysyntä", kertoo hankkeen parissa työskentelevä EIP:n lainavastaava Anna Stodolkiewicz. "PCR-testi on kompakti ja kokonaisvaltainen diagnostiikkaratkaisu. Sitä voi käyttää lentoasemilla, juna-asemilla, missä tahansa."

Testaus on tärkeää vielä sittenkin, kun koronavirusrokotteet on saatu käyttöön. Suuri osa väestöstä ei saa rokotetta ensimmäisellä kierroksella, joten virus todennäköisesti jatkaa leviämistään. Scope Fluidics odottaa menetelmälleen Euroopan sääntelyelinten tilapäistä hyväksyntää vuoden loppuun mennessä. **"Massiivinenkin testaus on talouden kannalta parempi ratkaisu kuin yhteiskunnan sulkeminen", Garstecki korostaa.**

'TAIVAAN LAHJA, UPEA MAHDOLLISUUS'

Euroopan investointipankki yhdisti voimansa kansallisen kehityspankin kanssa antaakseen Italian pienyrityksille toivoa koronakriisistä selviämiseen.

Lapsena Giuliano Annigliatolla oli tapana kääntää television valintanappia kerta toisensa jälkeen, vain nähdäkseen miten kuva vaihtui silloin saatavilla olleiden kahden kanavan välillä. Olikin ehkä odotettavissa, että hän päätyi töihin paikalliselle radio- ja televisioasemalle kotiseudullaan Bagnolissa, joka on työväen suosima asuinalue Napolin laitakaupungilla.

Toinen asia, minkä hän aina muistaa, on isän kuolema sydänkohtaukseen Giulianon ollessa 19-vuotias. Suuri suru oli kuin isku vasten kasvoja. Giuliano olisi saanut työpaikan samasta tehtaasta, jossa hänen isänsä työskenteli, mutta hän kieltäytyi: "Ei kiitos, kyllä minä pärjään." Työskenneltyään kymmenen vuotta media-alalla hän perustikin mainostoimistot nimeltä A&C Network ja Uno Outdoor.

Kolmenkymmenen vuoden ajan Annigliaton liiketoiminta on kasvanut ja kehittynyt. Hänen yrityksensä ovat edistäneet historiallisten monumenttien restaurointia Napolissa ja muuallakin perustuen innovatiiviseen ideaan, joka säästää kunnilta rahaa. Italiassa maaliskuussa riehunut covid-19-virus kuitenkin iski myös Annigliaton toimintaan. Valtaosa hänen asiakkaistaan toimii vaatetusalalla, joka oli yksi pandemiasta eniten kärsineistä sektoreista.

Uutta toivoa toi **Euroopan investointipankin 1,5 miljardin euron rahoitus Italian pienyrityksille. Se oli pankin ensimmäinen välitön covid-19-tuki ja samalla sen suurin tukisumma yksittäiselle maalle pandemian aikana.** Yhdessä Italian kansallisen kehityspankin Cassa Depositi e Prestitin (CDP) kanssa EIP takasi Annigliatolle 2,3 miljoonan euron lainan maailman vanhimmalta pankilta, Monte dei Paschi di Sienalta.

"Seisomme tiiviisti Italian pienyritysten ja mikroyritysten rinnalla", sanoo Euroopan investointipankin lainavastaava Claudia Barone, joka on ollut mukana kiireellisissä tukitoimissa kriisin alusta asti. EIP:n valtuusto hyväksyi lainat huhtikuussa, ja heinäkuuhun mennessä niistä oli maksettu ulos pienyrityksille jo yli 600 miljoonaa euroa.

Napolin historia talteen

Jos näet Napolissa monumentin julkisivua kiertävän valtavan mainoslakanan, idean takana saattaa olla juuri Giuliano Annigliato. "Näillä mainoksilla kustannetaan historiallisten rakennusten restaurointi." Obeliskit, suihkulähteet ja muistomerkit herättävät yritysten kiinnostuksen; mukana ovat esimerkiksi Original Marines, Burger Italy, Liu Jo ja Enrico Coveri. Nämä yritykset saavat Napolista tilapäistä mainostilaa, samalla kun rakennuksia kunnostetaan ilman kaupungin rahoitusta.

Napolin rikkaan historian vuoksi restauroitavaa riittää. Silti Italian pandemiahuipun aikana maaliskuussa Annigliaton työt melkein loppuivat. **Edes hänen hätätilanteita varten säästämänsä rahat eivät olisi pitkään riittäneet palkanmaksuun 36 työntekijälle. Annigliato joutui jopa lomauttamaan osan heistä.**

“ **CDP:n kanssa olemme saaneet liikkeelle yhteiset energiamme ja rakentaneet ainutlaatuisen tiimin Italian pienyritysten tueksi.** ”

Huhtikuun lopulla, kun maailman murheiden paino tuntui musertavalta, **Annigliato sai kipeästi kaipaamaansa likviditeettirahoitusta Euroopan investointipankilta CDP-pankin ja Monte dei Paschi di Sienan kautta. Tämän puskurirahaston ansiosta hän pystyi tyytyväisenä ottamaan vastaan suuren verkkotilauksen arvostetulta ranskalaismerkki Rossignolilta.** “Se oli taivaan lahja, upea mahdollisuus”, sanoo Annigliato äänessään lämpöä ja innostusta. Silti siinä voi kuulla myös rajoilla käyneen miehen helpotusta.

Annigliato laajentaa nyt toimintaansa verkkokauppaan löytääkseen muita kanavia saada uudet tuotteensa näkyväksi ja myytäväksi. Jos kriisi on jotain meille opettanut, hän sanoo, niin sen että mahdollisuutta ei saa jättää käyttämättä. “Tänään on virus, huomenna jotain muuta. Se on vain elämää. Ja kun elämä koettelee, siitä täytyy vain selviytyä.”

Liian pieni ja liikaa riskiä? Ei haittaa.

Annigliato vertaa pandemiakriisiä sotaan, josta selviytymiseen tarvitaan rohkeutta, joustavuutta, järkeä ja sisukkuutta. Ilman näitä ainesosia ei olisi onnistunut myöskään Euroopan investointipankin ja Cassa Depositi e Prestitin yhteistyö. Pitkäaikaisina kumppaneina näillä kahdella rahoituslaitoksella on syvä ja monipuolinen ymmärrys toistensa toiminnasta, mikä tuo turvaa ja mukavuutta. **“CDP:n kanssa olemme saaneet liikkeelle yhteiset energiamme ja rakentaneet ainutlaatuisen tiimin Italian pienyritysten tueksi”**, iloitsee EIP:n Barone. “Se on vaatinut paljon työtä, esimerkiksi pitkien ja hankalien prosessien yksinkertaistamisessa”, hän lisää.

Tulos on vaikuttava. **EIP tukee CDP:n “Business Platform” -instrumenttia edullisin ehdoin. CDP lainaa varat edelleen rahoitusvälittäjille, kuten Monte dei Paschi di Sienalle, jotka puolestaan tukevat Annigliaton kaltaisia yrittäjiä.** Yhteistyössä CDP:n kanssa EIP:n rahoitusta voivat saada sellaisetkin pankit, jotka eivät yleensä pääse hyötymään sen tarjoamista edullisista ehdoista, koska ne ovat siihen liian pieniä tai riskipitoisia. Koska CDP ei itse tavoittele voittoa, Annigliato ja muut pienyritykset saavat täyden hyödyn EIP:n edullisista lainakoroista.

Nyt Annigliatoa odottavat kunnostustyöt Maschio Angioinossa, joka on Napolin symboliksi noussut keskiaikainen linna kaupungin sydämessä. Sen tornit ovat nähneet monta tuhoa ja hävitystä, mutta seisovat yhä pystyssä. CDP:n ja EIP:n yhteistyön ansiosta jatkuu myös Annigliaton yrittäjä.

PELASTUSKÖYSI POHJOIS-ESPANJALLE

Katalonialainen pankki aikoo auttaa lähes 50 000 ihmistä säilyttämään työpaikkansa, maksamaan laskut ja selviytymään koronaviruksen tuomasta laskusuhdanteesta.

Covid-19-kriisi on iskenyt lujaa moniin talouselämän osa-alueisiin, mutta erityisen pahoin ovat kärsineet turismista ja matkustamisesta elävät yritykset. Monille niistä Euroopan investointipankin rahoitustuki on ollut pelastus. "Uskomme, että tilanne alkaa parantua vuoden 2021 loppuun mennessä, mutta silti lähivuodet vaativat meiltä kovaa työtä ja tiukkaa kustannusten suitsimista", sanoo Barcelona Technical Centerin johtava rahoitusasiantuntija Rafael Ruiz. Barcelonan luoteispuolella Martorellissa toimivalla yrityksellä on 148 työntekijää, ja se suunnittelee tuotteita auto-, lentokone- ja junateollisuudelle.

Autamme kehittämään uusia liiketoimintamalleja, joilla yritysten toiminta saadaan uudelleen käyntiin ja talous voi elpyä.

Ruizin yritys sai 950 000 euron lainan Institut Català de Finances -pankilta (ICF), joka on pienyrityksille ja elinkeinonharjoittajille suunnattu katalonialainen julkinen rahoituslaitos. "Tämän lainan avulla olemme voineet jatkaa palkkojen maksua ja hoitaa muut velvoitteemme, vaikka hankkeiden määrä on pudonnut", Ruiz kertoo.

Barcelona Technical Centerin pelastuksen mahdollisti 250 miljoonan euron lainasopimus, jonka Euroopan investointipankki allekirjoitti ICF:n kanssa. Laina auttaa jopa 48 000:a vähittäismyynnin, turismin, ateriapalvelujen, kulttuurin ja monen muun alan yrittäjää maksamaan laskunsa ja kehittämään uusia liiketoimintasuunnitelmia. EU:n pankki ja ICF ovat tehneet tiivistä yhteistyötä ja tukeneet tuhansia alueen pienyrityksiä vuodesta 2008 asti.

"Tarkkailemme jatkuvasti elpymisen merkkejä", sanoo johtaja Rafel Niubò Eurofitnessiltä. Barcelonalaisyritys ylläpitää ja rakentaa kuntosaleja ja urheilukeskuksia ympäri Espanjan. Eurofitnessille pandemia on ollut vaikeaa aikaa, ja monia kuntosaleja on jouduttu sulkemaan. Vaikka Niubò näkee jo ilmassa rohkaisevia merkkejä, hänen tavoitteenaan on tällä hetkellä vain pitää 327 työntekijän yritys toiminnassa. ICF-pankilta saamansa 1 miljoonan euron lainan turvin Eurofitness on välttänyt palkkojen leikkaukset, irtisanomiset ja asiakaspaikkojen vähentämisen.

Näitä Euroopan investointipankin lainoja voisi saada jopa 2 000 yritystä. EIP:n lainojen ja muiden julkisen ja yksityisen sektorin investointien avulla ICF suunnittelee antavansa 1 miljardin euron rahoituksen pienyritysten luotsaamiseksi ulos kriisistä.

Uusia liiketoimintamalleja kriisin ratkaisuun

Katalonialaisen pankin pääjohtajan Josep-Ramon Sanromàn mukaan pankin henkilöstö on pyrkinyt aktiivisesti tarjoamaan uusia rahoitusratkaisuja elinkeinonharjoittajille. "Kriisillä oli suuri vaikutus Katalonian yrityksiin koronasulkujen aikaan", hän kertoo. "Yritysten toiminta halvaantui, myynti putosi ja

“ **EIP tukee Espanjan pienyrityksiä enemmän kuin koskaan. Teemme tiivistä yhteistyötä rahoitusvälittäjiemme kanssa, jotta tavoittaisimme mahdollisimman monta yritystä.** ”

toimintaa jouduttiin suunnittelemaan uudelleen uusien turvatoimien vuoksi. Etenkin monet pienyritykset ja yksinyrittäjät tarvitsevat nyt tavallista enemmän taloudellista tukea. Autamme heitä kehittämään uusia liiketoimintamalleja, joilla yritysten toiminta saadaan uudelleen käyntiin ja talous voi elpyä.”

Espanjan bruttokansantuote ja työllisyysaste laskivat huomattavasti vuonna 2020. Maan talous on useimpia muita Euroopan maita voimakkaammin riippuvainen turismista ja kiinteistökaupoista, ja juuri nämä sektorit ovat olleet erityisissä vaikeuksissa covid-19-epidemian vuoksi. Kansainvälisen valuuttarahaston mukaan Espanjan talous alkaa kuitenkin toipua ja sen BKT:n odotetaan kääntyvän nousuun vuonna 2021. “Kriisi on vaikuttanut vakavasti maan talouteen, mutta vähitellen tunnelin päässä alkaa näkyä valoa”, sanoo Euroopan investointipankin lainavastaava Alex Saz-Carranza, joka on mukana auttamassa liiketoimintaa uudelleen käyntiin eri puolilla Espanjaa. “EIP tukee Espanjan pienyrityksiä enemmän kuin koskaan. Teemme tiivistä yhteistyötä rahoitusvälittäjiemme kanssa, jotta tavoittaisimme mahdollisimman monta yritystä. Näin voimme lieventää pandemian talousvaikutuksia sekä auttaa yrityksiä pysymään toiminnassa ja säilyttämään työpaikat.”

Nopeaa toimintaa koronakriisissä

Euroopan investointipankin rahoitussopimus ICF:n kanssa oli ensimmäisiä niistä kymmenistä suurista sopimuksista, jotka hyväksyttiin EIP-ryhmän viiden miljardin euron rahoitusohjelmasta eurooppalaisten yritysten kriisitueksi. EIP hyväksyi Espanjan lainan nopeutetulla menettelyllä muutamassa kuukaudessa voidakseen auttaa pienyrityksiä pikaisesti.

Lisärahoitus tuli juuri oikeaan aikaan esimerkiksi barcelonalaiselle verkkomatkatuomisto Atrápalolle, joka työllistää 220 ihmistä. Atrápalo sai katalonialaiselta julkiselta rahoituslaitokselta 500 000 euron lainan, jonka turvin se voi maksaa henkilöstönsä palkat ja valmistautua tulevaan. “Tulevaisuuteen liittyy paljon epävarmuutta”, toteaa yrityksen talousjohtaja Luis Alonso. “Emme tiedä, milloin ja miten nopeasti matkailu, turismi ja muu vapaa-ajan toiminta elpyvät. Tämän lainan avulla voimme kuitenkin hallita näitä epävarmuustekijöitä ja kompensoida pandemiasta johtuneen liiketoiminnan vähenemisen.”

PERUSASIOIDEN ÄÄRELLÄ

Yleensä huipputeknologiaan ja innovointiin perustuvalla terveydenhuollon alalla Euroopan viranomaiset joutuivat vuonna 2020 kamppailemaan jo peruslääkintätarvikkeiden hankinnassa, samalla kun etsittiin yksinkertaisia ratkaisuja koronaviruksen infektiokuuhuihin.

Etelä-Unkarin Kiskunhalasin kaupungissa jouduttiin maaliskuussa toteamaan, että covid-19-tartuntatiheys voisi kasvaa liian suureksi alueen terveystalvelujen kapasiteettiin nähden. Hallitus päätti perustaa tilapäisen siirrettävän sairaalan. "Se rakennettiin muutamassa viikossa vastaamaan sairaalahoidossa olevien potilaiden määrän äkilliseen kasvuun", kertoo Euroopan investointipankin lainavastaava Gabor Kiss, joka on järjestänyt rahoitusta Kiskunhalasin sairaalalle ja kiireellisille lääkitätarvikkeiden hankinnoille Unkarissa.

Huhtikuussa valmistunut Kiskunhalasin epidemiasairaala pystyy hoitamaan samanaikaisesti 150 potilasta. Se on suunniteltu erityisesti tehohoitoa tarvitsevien koronapotilaiden hoitoon. "Tilapäinen sairaala auttaa myös estämään viruksen leviämistä", korostaa pankin terveysekonomisti Tunde Szabo. "Koronaviruspotilaat on mahdollista eristää muista potilaista, mikä vähentää merkittävästi sairaalassa leviävien covid-19-tartuntojen riskiä."

Euroopan investointipankki tukee yleensä lääketieteen innovaatioita, aina sairaalainfrastruktuurista lääkinnällisiin laitteisiin, bioteknologian uusiin keksintöihin ja koronarokotteiden kehittämiseen. Viime vuosi oli kuitenkin poikkeuksellinen. Maailman sairaalat ja terveydenhuollon henkilöstö eivät etenkään epidemian ensimmäisinä kuukausina kaivanneet niinkään innovatiivista teknologiaa ja välineitä, vaan perustarvikkeita taudin leviämisen estoon. Samalla tarvittiin laitteita ja henkilökuntaa vakavien SARS-Cov-2-tautitapausten hoitoon. Valtiot pyysivät EIP:ltä entistä enemmän rahoitusta perustason lääketieteellisiin tarpeisiin.

500 tapaa auttaa

Valtioiden oli toimittava nopeasti saadakseen sairaaloihin ja terveyskeskuksiin elintärkeitä suojavälineitä, kuten kasvomaskeja, suojakäsineitä ja desinfiointiaineita. Lisäksi tarvittiin esimerkiksi tehohoitosänkyjä ja hengityslaitteita vakavien koronatapausten hoitoon.

Vaikka Unkari ei maaliskuussa 2020 ollut pandemiasta pahiten kärsineiden EU-maiden joukossa, valtio pyrki silti suojaamaan väestöään pysäyttämällä tartuntamäärien kasvun. Lisäksi oli valmistauduttava taudin mahdolliseen toiseen aaltoon. Tämä osoittautuikin ratkaisevan tärkeäksi, kun virus iski Unkariin erityisen voimakkaasti loppuvuodesta. **Valtion kriisitoimien tukemiseksi Euroopan investointipankki myönsi Unkarille 162,5 miljoonan euron lainan. Sillä kustannettiin lähes 500 erityyppistä terveydenhuollon välinettä, jotka auttoivat estämään taudin leviämistä ja hoitamaan potilaita tehokkaasti.**

"Tämä oli pankille erikoislaatuinen terveydenhuollon hanke", muistelee EIP:n Szabo. "Yleensä rahoitushankkeisiimme kuuluu sairaaloiden uudistamista ja terveydenhuollon innovaatioita, mutta nyt elämme poikkeuksellisia aikoja. Tunnistimme kiireellisen tarpeen ja ryhdyimme nopeasti toimiin EU:n

jäsenvaltioiden tukemiseksi, jotta voisimme auttaa niitä selviytymään koronaviruskriisistä kaikin mahdollisin tavoin.”

Hengityssuojaimia, desinfiointiaineita, maskeja, hengityskoneita, potilasmonitoreja – ja siinä oli vain osa Unkarin valtion lainalla hankkimista välineistä. ”Melkein koko laina käytettiin lääketieteellisiin laitteisiin ja tarvikkeisiin, joita tarvittiin terveydenhuollon päivittäiseen toimintaan pandemian aikana”, Szabo kertoo. Hankittuja välineitä jaettiin kaikkialle Unkariin.

Yksinkertaisia ratkaisuja covid-19-virukseen Tšekin sairaalahankkeesta

Unkarin kriisitoimet ovat vain yksi monista covid-19-epidemiaan liittyvistä hankkeista, joita EIP tuki kuluneen vuoden aikana. Pankin rahoittamien terveydenhuoltohankkeiden määrä kolminkertaistui edellisvuoteen verrattuna. Hankkeet eivät kuitenkaan keskittyneet yksinomaan kriisistä selviytymiseen, vaan poikkeuksellisista olosuhteista huolimatta pidimme mielessä myös pitkän aikavälin tavoitteemme terveydenhuollon infrastruktuurin kehittämisessä.

Koronaviruskriisi on venyttänyt paikallisen terveydenhuollon kestäkyvyn äärimilleen. Pandemia toi myös esiin haavoittuvuuksia sekä puutteita varautumisessa. Vanhojen sairaaloiden riittämättömyys nousi selvästi esiin, ja paikallishallinnon oli pakko puuttua siihen. Tästä syystä **EIP tukee 48 miljoonan euron lainalla hätätilanteisiin varautumista sekä terveydenhuollon, liikenteen, sosiaalihuollon ja koulutuksen infrastruktuurien kehittämistä Tšekin tasavallassa Keski-Böömin alueella.**

Yli puolet rahoituksesta käytetään alueen viiden sairaalan kunnostamiseen ja modernisointiin sekä Keski-Böömin ambulanssipalveluihin. Investoinnin ansiosta lähes 1,4 miljoonaa alueen asukasta saa entistä parempia terveydenhuoltopalveluja. ”Rahoitusohjelman ansiosta terveydenhuoltoyksiköiden toiminta tehostuu ja palvelun laatu paranee. Lisäksi edistämme energiatehokkuutta ja poikkeustilanteisiin varautumista”, kertoo Szabo.

Paras aika uuden pandemian ehkäisyyn

”Paras tapa selviytyä pandemiasta on parantaa nykyisiä terveydenhuoltopalveluja”, Szabo selittää. ”Pelkän vuodepaikkojen lisäämisen sijasta on pyrittävä lisäämään resilienssiä, kehittämään sairaaloiden kykyä toimia joustavasti vaihtelevissa olosuhteissa.” Tämä onnistuu yksinkertaisilla toimenpiteillä, kuten tehostamalla ilmastointia sairaalassa saatujen tartuntojen vähentämiseksi. Juuri tällaisia muutoksia tehtiin myös Tšekin sairaaloissa.

”Myös koko terveydenhuoltojärjestelmää on ajateltava uudelleen”, Szabo painottaa. ”Esimerkiksi erillisiä pitkäaikaishoitopaikkoja on lisättävä. Pitkäaikaista hoitoa ei pitäisi antaa akuuttien sairaustapausten hoitoon tarkoitetuissa sairaaloissa, koska se on eniten resurssieja vaativa hoitomuoto. Pitkäaikaishoitopaikkojen hoitoon erikseen rakennetut laitokset ovat paljon tehokkaampia, ja niissä myös infektioiden hallinta on helpompaa.” Koronaviruspandemia on vauhdittanut tätä kehitystä – joudumme ajattelemaan sairaaloiden toimintaa uudelta kannalta ja arvioimaan, miten hyvin tosiasiansa olemme varautuneet poikkeustilanteisiin. Kuten olemme kuluneena vuonna oppineet, paras aika seuraavan pandemian ehkäisyyn on juuri nyt.

” Pelkän vuodepaikkojen lisäämisen sijasta on pyrittävä lisäämään resilienssiä, kehittämään sairaaloiden kykyä toimia joustavasti vaihtelevissa olosuhteissa. ”

ASIAANTUNTIJAT ARVIOIVAT ILMASTONMUUTOKSEN HAASTEITA

EIP on asettanut toiminnalleen kunnianhimoiset ilmastotavoitteet vastauksena globaaliin ilmastokriisiin ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tueksi. Se on kehittymässä todelliseksi Euroopan unionin ilmastopankiksi. Joidenkin mielestä koronakriisin vaikutusten lieventämiseksi pitäisi keskittyä vauhdittamaan yksinomaan talouskasvua ja työpaikkojen luomista. EIP:n näkemyksen mukaan talouden elvyttämisessä on kuitenkin muistettava ympäristö, ja meidän on edelleen vakaasti pyrittävä kohti ilmastoneutraaliutta. Työtämme ilmastotavoitteiden hyväksi ohjaa vuonna 2020 laadittu ilmastopankin tiekartta. Vuosi 2021 on siten ensimmäinen vuosi, jolloin toteutamme tätä vihreää toimintasuunnitelmaa.

Elina Kamenitzer, ilmasto- ja ympäristötoimien koordinoinnista vastaava päällikkö, rahoitustoimet-osasto

Pandemia on karulla tavalla suoraan osoittanut, että tulevien infrastruktuuri-investointipäätösten on perustuttava entistä radikaalimpiin odotuksiin tulevaisuuden tarpeista, käyttäytymismalleista ja resurssien hyödyntämisestä. Paradigman muutos edellyttää sekä hankkeiden toteuttajilta että rahoittajilta uusien kestävyysmittarien käyttöönottoa. Hankeyksiköiden ja rahoitusvälittäjien on kehitettävä osaamistaan näiden uusien menetelmien ja standardien soveltamisessa, mikä puolestaan vaatii paljon neuvontaa ja teknistä tukea.

Frank Lee, Euroopan investointineuvontakeskuksen päällikkö, rahoitustoimet-osasto

Vaikeinakin aikoina tuuli on edelleen puhaltanut ja aurinko paistanut. Uusiutuva energia on osoittanut riippumattomuutensa koronapandemiasta. Tie eteenpäin on selvästi viitoitettu, ja siirtymistä vihreään tulevaisuuteen on syytä entisestään vauhdittaa.

Alessandro Boschi, uusiutuvasta energiasta vastaava päällikkö, hankkeet-osasto

Kaupungit toimivat covid-19-kriisin etulinjassa huolehtiessaan elintärkeistä terveydenhuolto- ja pelastuspalveluista, kaupunkiliikenteestä sekä julkisista tiloista. Kaupunkien taloustilanne on kuitenkin kriisin myötä heikentynyt ja palvelujen rahoittaminen on vaikeaa. Vuonna 2020 käynnistimme kaupunkien elvytysohjelmia esimerkiksi Grenoblessa, Milanossa ja Barcelonassa sekä kehitimme vastaavia kansallisia ohjelmia Ranskassa, Alankomaissa ja Puolassa. Vuonna 2020 perustimme myös uuden kaupunkien ilmastorahoituksen keskittyvän neuvontapalvelun nimeltä City Climate Gap Fund, jota pankki ja Saksan kansainvälisen yhteistyön virasto (GIZ) toteuttavat yhdessä Maailmanpankin kanssa. Palvelun tarkoituksena on tukea kaupunkialueiden hankkeiden valmistelun alkuvaiheita kehittyvissä ja nousevan talouden maissa. Luxemburgin ja Saksan rahoittama ohjelma auttaa käynnistämään ilmastoälykkäitä hankkeita vesihuollon, kestävän kaupunkiliikenteen, energiatehokkuuden ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen aloilla.

Gerry Muscat, kaupunkien kehittämisestä vastaava päällikkö, hankkeet-osasto

EIP on reagoinut covid-19-kriisiin nopeasti. Pankin kyky omaksua uusia lähestymistapoja ja vastata ennalta arvaamattomiin haasteisiin on ehdoton edellytys ilmastomuutoksen ja ympäristön turmeltumisen estämisessä. EIP:n kehittäminen EU:n ilmastopankiksi edistää merkittävästi Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa. Se, että voimme olla mukana vastaamassa tämän hetken suurimpaan maailmanlaajuiseen uhkaan, on kaikille toimintaan osallistuville erittäin palkitseva kokemus.

Heinz Olbers, läntisen Euroopan rahoituksesta vastaava johtaja, rahoitustoimet-osasto

Aina pyörän keksimisestä lähtien liikenne on ollut yksi ihmistoiminnan keskipisteistä, joka on ohjannut ja mahdollistanut teknologian kehitystä suuriin laivoihin ja virtaviivaisiin suihkukoneisiin. Nyt on meidän vuoromme kohdata aikamme olennaiset haasteet. Vihreä ja digitaalinen vallankumous pyyhkäisee läpi liikennesektorin samalla, kun maapallon ilmasto on myllerryksessä ja ihmiskuntaa uhkaa terveyskriisi. Liikenne on osa sekä ongelmaa että ratkaisua. Se on ainoa hiilidioksidipäästöjä aiheuttava sektori, joka edelleen kasvaa, ja samalla yksi pandemiasta eniten kärsineistä toimialoista. Liikenteen kuitenkin odotetaan myös johtavan siirtymistä vihreään talouteen, jota EIP tukee luodakseen tulevaisuuden kestävän liikennejärjestelmän.

Gavin Dunnett, liikkuvuudesta vastaava johtaja, hankkeet-osasto

SUUNNITELMA MAAPALLON HYVÄKSI

Ilmastopankin tiekartta ohjaa rahoitustamme Euroopan vihreän kehityksen ohjelmalle ja hiilineutraalin Euroopan tueksi.

Tuleva vuosikymmen on ilmasto- ja ympäristökriisin kannalta ratkaiseva. Laitimamme ilmastopankin tiekartta määrittää, miten huolehdimme kasvavista velvoitteistamme ilmaston ja ympäristön hyväksi Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti vuosina 2021-2025. Vauhditamme siirtymää vähähiiliseen sekä ilmaston ja ympäristön kannalta kestäväan talouteen. Kaikki rahoituksemme sovitetaan Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteisiin. Samalla varmistamme, että ketään ei jätetä, ja tuemme pitkän aikavälin kehitystavoitteita.

”Tavoitetason nousulla on kauaskantoisia vaikutuksia EIP-ryhmälle. Se muuttaa työtapojamme ja asioiden tärkeysjärjestystä”, kertoo EIP:n ympäristö-, ilmasto- ja yhteiskunnallisista asioista vastaava päällikkö Stephen O’Driscoll. ”Tämä muutos on perustavanlaatuinen, syvällä DNA:ssamme, ja sen avulla raivaamme pois kaikki esteet Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden tieltä.”

Pankilla on ollut kunnianhimoinen ilmastostrategia jo vuodesta 2015. Ajatus uudesta Ilmastopankin tiekartasta syntyi vuoden 2019 lopulla, kun Eurooppa-neuvosto ja EU:n jäsenvaltiot pyysivät EIP-ryhmää lisäämään tukeaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelmalle sekä vauhdittamaan osaltaan siirtymistä hiilineutraaliin Eurooppaan vuoteen 2050 mennessä.

Puhtaampaa energiaa ja lisää innovaatioita

Tiekartan pääkohtia:

- Lisätään EIP:n rahoitusta ilmastotoimiin ja ympäristön kestävyysnykyisestä 30 prosentista yli 50 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä
- Sovitetaan kaikki uusi rahoitus Pariisin ilmastosopimuksen periaatteisiin ja tavoitteisiin
- Tuetaan tuhannen miljardin euron investointeja ilmastotoimiin ja ympäristön kestävyysnykyisten vuosina 2021–2030
- Noudatetaan päätöstä lopettaa perinteisten, fossiilisiin polttoaineisiin perustuvien energiahankkeiden tukeminen
- Säilytetään johtava asema pääomamarkkinoilla, missä EIP laski ensimmäisenä liikkeeseen vihreän joukkovelkakirjalainan ja on edelleen niiden suurin ylikansallinen liikkeeseenlaskija
- Keskitytään puhtaaseen energiaan, innovatiiviseen teknologiaan ja digitalisaatioon, joilla on tärkeä rooli teollisuuden modernisoinnissa ja hiilipäästöjen vähentämisessä
- Lisätään rahoitusta, joka auttaa yhteisöjä sopeutumaan ilmastomuutokseen ja kasvattaa talouden häiriönsietokykyä.

Tiekartassa linjataan myös, että pankki tukee entistä enemmän niitä yhteisöjä, joiden talous on vahvasti riippuvainen energiavaltaisesta teollisuudesta, kuten hiilikaivoksista tai teräksen tuotannosta. Tämä tarkoittaa, että oikeudenmukaisen siirtymän ja sosiaalisen

tasavertaisuuden varmistamiseen varataan resursseja esimerkiksi tarjoamalla koulutusta, työpaikkoja ja neuvontapalveluja niille, joiden elinkeinoja siirtymä vähähiiliseen talouteen tai ilmastonmuutoksen vaikutukset uhkaavat. Tuemme siirtymistä vähähiiliseen ja ympäristön kannalta kestävään talouteen kaikkialla maailmassa, keskittyen erityisesti ilmastonmuutoksen vaikutuksille herkkien yhteisöjen muutosjoustavuuteen. "Kun ajatellaan, mitä elinkeinoja ilmastonmuutos eniten uhkaa, tiedämme kehitysmaiden asukkaiden, etenkin köyhimpien kehitysmaiden ja pienten saarivaltioiden, olevan usein kaikkein haavoittuvimmassa asemassa. Niillä on myös vähiten taloudellisia resursseja sopeutua muutokseen", pohtii pankin johtava ilmastonmuutosasiantuntija Nancy Saich.

Jokaiselta valtiolta vaaditaan suuria muutoksia seuraavalla vuosikymmenellä. Tiekartta auttaa pankkia löytämään uusia yhteistyökumppaneita ja ulottamaan ilmastotukensa kaikkialle maailmaan.

Ilmastopankin tiekarttaan voit tutustua tarkemmin osoitteessa www.eib.org/cbr.

UUTTA VIHREYTTÄ

Euroopan investointineuvontakeskus on EIP:n ja Euroopan komission yhteinen palvelu, joka auttaa jäsenvaltioita ja yrityksiä tulevaisuuden rahoitushankkeiden valmistelussa. Samalla se auttaa Eurooppaa saavuttamaan ilmastotavoitteensa.

Vety vaihtoehtoisena polttoaineena

Saksan liikenteestä ja digitaalisista infrastruktuureista vastaava ministeriö pyysi strategista neuvontaa rahoitusmallin kehittämiseen hankkeelle, joka koski vedyn käyttöä vaihtoehtoisena polttoaineena Saksan liikenneverkossa. Investointineuvontakeskus antaa monialaista teknistä ja rahoituskellista neuvontatukea vedyn markkinanäkymien arviointiin sekä ehdottaa erilaisia rahoitus- ja toimitusmalleja.

Ilmastonmuutokseen sopeutumista Genovassa

Italian Genovan kaltaiset kaupungit tarvitsevat apua ilmastonmuutokseen sopeutumiseen tähtäävien toimenpiteiden optioanalyysiin. Neuvontakeskuksen tehtävänä on analysoida erilaisia sopeutumisvaihtoehtoja kolmessa tai neljässä kaupungissa vertaillen niiden kustannuksia ja hyötyjä. Analyysin tulosten perusteella voidaan tehdä johtopäätöksiä kuhunkin tapaukseen parhaiten soveltuvasta sopeutumismallista.

Tarkista energiatehokkuutesi

Tšekkiläinen kehitys pankki ČMZRB lähestyi Euroopan investointineuvontakeskusta pyytääkseen apua energiatehokkuusinvestointiensa volyymin kasvattamiseen EU-rahoituksen turvin. Neuvontakeskus suoritti markkina-arvion, jonka perusteella se esitti markkinoiden puutteiden korjaamista takausinstrumentilla, ja hahmotteli myös sen investointistrategiaa, hallintoa, valvontaa ja raportointimenettelyjä. Arviointi toi esiin myös tarpeen yhden luukun periaatteelle potentiaalisten rahoitushankkeiden teknistä tukea varten. Sen vuoksi hankkeelle haettiin kehitystukea paikallisia energia- ja kestävän liikenteen investointeja tukevasta ELENA-ohjelmasta (*European Local Energy Assistance*). Tehtävä osoitti, miten EU-rahoitusta ja EIP:n tukea voidaan käyttää uudenlaisten rahoitusinstrumenttien avulla tukemaan energiatehokkuutta koskevia sopimuksia, yhdistettynä rakennusten peruskorjauksen investointitukiin. Tällaisia hankkeita suunnitellaan myös osana Euroopan komission rakennusten perusparannusaalto -aloitetta (*Renovation Wave*), jonka tavoitteena on kaksinkertaistaa energiatehokkuutta parantavat kunnostushankkeet seuraavalla vuosikymmenellä. Rahoitusinstrumentin on määrä tulla käyttöön vuoden 2021 aikana.

KUN TUULET EIVÄT PUHALLA

Kaksi innovatiivista ruotsalaista akkuvalmistajaa tavoittelee puhdasta energiaa koteihin ja autoihin.

Kun on tuulista tai aurinkoista, tuuli- ja aurinkovoimalat tuottavat energiaa. Tuuli ei kuitenkaan aina puhalla eikä aurinko paista juuri silloin, kun haluamme käyttää sähköä. Siksi vihreään tulevaisuuteen tarvitaan myös akkuja. Kaksi ruotsalaisyritystä, Nilar ja Northvolt, valmistavat akkuja vihreän energian varastointiin.

Nilar on kehittänyt uusia, suuremman kokoluokan nikkeliakkuja yli 15 vuotta, ja kaupalliseen tuotantoon ne saatiin vuonna 2019. Yrityksen nikkelimetallihydridiakut on tarkoitettu uusiutuvan energian varastointiin kodeissa, liikeyrityksissä, kaupungeissa ja teollisuuslaitoksissa. Ne eivät sovellu litiumin korvaamiseen täyssähköisissä ajoneuvoissa, koska nikkeli on metallina painavampaa. Sen sijaan Nilarin hydridiakut ovat turvallisia käyttää rakennuksissa, koska nikkelimetallihydridiakut eivät pala. Lisäksi niiden käyttöikä on 20 vuotta ja niiden kierrätys on taloudellisesti kannattavaa.

Akkujen tuotantokustannukset ovat laskussa. Vuodesta 2010 sähköajoneuvojen litiumioniakkujen hinta on pudonnut lähes 90 prosenttia ja kiinteiden nikkeliakkujen noin kaksi kolmannesta. Tällä hetkellä kuitenkin lähes kaikki kehittyneet akut tuodaan Euroopan unionin ulkopuolelta. Nyt kun akkujen hinta on edullisempi, on tärkeää vahvistaa akkujen tuotantoa Euroopassa, missä puhtaan energian markkinat kasvavat isoin harppauksin. Akkujen kehittäminen on kuitenkin pitkäaikainen, epävarma ja kallis prosessi, minkä lisäksi tuotantomäärien on oltava suuria jotta yritys olisi kilpailukykyinen. Näistä syistä aloittelevien yritysten on vaikea löytää sijoittajia ja saada rahoitusta pankeista.

Nopean innovoinnin tukija

Nilarille, jolta puuttuvat aiemmat suuret kaupalliset näytöt, Euroopan investointipankin rahoitus on elintärkeää. EU:n pankki tukee innovatiivisten tuotteiden tutkimusta ja tuotannon kasvattamista siten, että niistä tulee houkuttelevampia myös yksityisille sijoittajille. **“EIP:llä on valtava merkitys nopean innovoinnin tukijana pienyrityksille, jotka toimivat aivan uuden teknologian parissa”, sanoo Nilarin hallituksen puheenjohtaja Michael Obermayer.** Jos innovatiivisia hankkeita toteuttava teknologiayritys ei selviydy pääomaintensiivisestä laajentumisvaiheesta, se ei pysty kasvamaan, ja hyvät ideat voivat jäädä hyllylle. “Euroopan investointipankin valmius rahoittaa Nilarin teknologian markkinointia heti sen kaupallistamisvaiheen alussa on kriittisen tärkeää”, Obermayer lisää.

Uuden sukupolven akuilla on keskeinen rooli Euroopan komission tavoitteessa hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Ne myös lisäävät Euroopan energiaomavaraisuutta ja siten energiaturvallisuutta.

“ Investointimme mahdollisti sen yhdellä kertaa...
Muutoin teknologia voi jäädä hyllylle tai se ostetaan
muualle, ehkä Euroopan ulkopuolelle. ”

Vihreitä ajoneuvoja ja tuulimyllyjä

Myös Northvoltin akut ovat ympäristöystävällisiä. Toisin kuin Nilarin akut, Northvoltin litiumioniakut on tarkoitettu ensisijaisesti sähköajoneuvojen käyttövoimaksi. Sähköajoneuvoissa ei ole vain yhtä akkua kuten puhelimesta, vaan niiden akusto koostuu tuhansista erillisistä mutta yhdessä toimivista litiumioniakkukenoista. Kun autoa ladataan, sähkö varastoituu kemiallisesti akkuihin. Auton liikkuaessa akku vapauttaa energiaa sähkömoottorille ilman hiilidioksidipäästöjä. Hiilipäästöjä tuottavien autojen korvaaminen puhtailla sähköajoneuvoilla on vihreään talouteen siirtymisen kannalta keskeistä.

Nilar ja Northvolt ovat kumpikin saaneet EIP:ltä lainan, joka rahoitettiin osaksi Euroopan komission InnovFin-ohjelmasta. Ohjelma on tarkoitettu tukemaan energijärjestelmän muutokseen ja siten myös energian varastointiin liittyviä innovatiivisia esittelyhankkeita.

Nilarin 46 miljoonan euron laina auttaa yritystä kasvattamaan tuotantoaan yhdestä tuotantolinjasta kahdeksaan. Näiden akkujen ansiosta aurinkopaneeleilla varustettujen talojen, liikeyritysten ja teollisuuslaitosten omistajat sekä pienet uusiutuvan energian tuotantolaitokset voivat varastoida ja myydä tuottamansa vihreän ylijäämänsä.

Ruotsalaiset akkutehtaat laajentavat

Tuotannon laajentaminen oli myös Northvoltin sähköautoakkutehtaan saaman rahoituksen taustalla. InnovFin-ohjelmasta tuetulla Euroopan investointipankin lainalla yritys rakensi konseptinsa esittelylinjan Tukholman länsipuolelle Västeråsiin, ja tehdas alkoi tuottaa uudentyyppistä akkua vuoden 2019 lopulla.

Sittemmin Northvolt on siirtynyt jo seuraavaan vaiheeseen ja perustanut uuden litiumioniakkutehtaan Skellefteån kaupunkiin koillis-Ruotsiin. **Skellefteån tehdas sai EIP:ltä 350 miljoonan euron rahoituksen. Tähän lainaan käytettiin takausta Euroopan strategisten investointien rahastosta**, joka on osa Euroopan investointiohjelmaa. “Uusiutuvan energian varastointi on avain hiilineutraaliin yhteiskuntaan”, korostaa Northvoltin toimitusjohtaja Peter Carlsson, “ja siihen tarvitaan aina akkuja.”

MITÄ MONTY PYTHON EI TIENNYT LUPIINEISTA

Biotalousrahasto paikkaa hyväksi todettua teknologiaa käyttävien yritysten rahoitusvajetta ja auttaa niitä laajentamaan toimintaansa Euroopassa.

Brittiläinen komediaryhmä Monty Python teki aikanaan sketsin, jossa ymmärtämätön maantierosvo ryöstää uhrinsa sanoen ”Lupiinit tai henki!”. Vitsi oli siinä, että lupiinit olivat vain purppuranpunaisia kukkia, joilla ei ollut mitään arvoa. Saksalainen Prolupin kuitenkin tuntee asian paremmin. Yritys on kehittänyt lupiin siemenistä maidottoman, vegaanisen jäätelön ja paljon muita ruokatuotteita. Rostockin lähellä toimiva Prolupin myy tuotteitaan toistaiseksi vain Saksassa. Toiminnan laajentaminen muihin Euroopan maihin vaatii lisäinvestointeja, joita suhteellisen uuden biotalousyrityksen on vaikea löytää. Yrityksellä ei ole vielä esittä riittävästi näyttöä pankkilainaa saadakseen, ja riskisijoittajat keskittyvät yleensä muille sektoreille.

Siihen tarvitaan bio- ja kiertotalouteen suunnattua ECBF-rahastoa (*European Circular Bioeconomy Fund*). Rahaston tavoitteena on hankkia 250 miljoonaa euroa rahoitusta biotalouden ja kiertobiototalouden tueksi. Se investoi aikaisen kasvun vaiheessa oleviin yrityksiin, jotka hyödyntävät hyväksi todettua teknologiaa ja tarvitsevat rahoitusta laajentaakseen toimintaansa ja siirtyäkseen suuremmille markkina-alueille. **Biotalous ja kiertobiotalous on keskeinen tehtävä talouden kestävyysparantamisessa ja ympäristönsuojelussa. Biotalous vähentää riippuvuutta luonnonvaroista suosimalla kestäviä tuotteita, joissa ruoan, materiaalien ja energian tuotantoon käytetään uusiutuvia elollisia luonnonvaroja - kuten lupiineja.**

Kiertobiototalouden ECBF-rahasto sai alkunsa InnovFin-rahaston neuvontapalvelujen vuonna 2017 tekemästä tutkimuksesta, joka toteutettiin Euroopan komission tuella. Tutkimus osoitti merkittävää rahoitusvajetta biotalousyritysten tuotanto- ja jakeluverkostojen laajentamiselle. Tutkimusraportissa suositeltiin sijoitusrahaston perustamista kasvuyritysten tueksi. Sen johdosta Euroopan investointipankki ja Euroopan komissio päättivät valita sijoitusneuvojan, joka puolestaan perusti Euroopan kiertobiotalousrahaston. ”Biotalous ja kiertobiotalous pidetään yhä alkuvaiheen sektoreina”, sanoo EIP:n sijoituksista rahastossa vastaava investointiasiantuntija Yicui Sun. ”Euroopan komission takauksella on ratkaiseva merkitys, jotta mukaan saadaan yksityisiä sijoittajia rahoitusvajeen korjaamiseksi.”

Rahaston ensimmäiseen sulkemiseen mennessä lokakuussa se oli kerännyt 82 miljoonan euron sijoitukset. Se on herättänyt sekä yksityisten että julkisten sijoittajien kiinnostuksen ja on hyvää vauhtia matkalla tuleviin sulkemisiin. **”Tämä vilkastuttaa sektorin toimintaa Euroopassa”**, iloitsee maa- ja elintarviketalouden kehittämisestä vastaava EIP:n päällikkö Felipe Ortega Schlingmann. **”Alalla on valtava kasvupotentiaali.”**

VASTUULLISUUTTA AVARUUDESSA

Como-järven rantamilla sijaitseva yritys rakentaa satelliittialustoja keräämään ilmastomuutosdataa avaruudesta ja siivoamaan vuosikymmenten aikana kertynyttä romua.

Satelliitit auttavat kansalaisia ja ensivasteyksiköitä, kun luonnonkatastrofit kuten hirmumyrskyt tai maanjäristykset ovat vahingoittaneet kiinteitä verkkoja. Digitaalisten verkkojen avulla eristyksissä olevat potilaat ja maaseudulla elävät saavat yhteyden terveydenhuollon ammattilaisiin pandemian sattuessa. Lisäksi ne tarjoavat tietoja ilmaston lämpenemisen vaaroista ja myös edistysaskeleista ilmastomuutoksen torjunnassa.

Mutta satelliitit tuottavat myös avaruusromua. Kun satelliitit ovat suorittaneet tehtävänsä, pienet satelliitit tuodaan alemmille radoille ja lopulta maan ilmakehään, jossa ne palavat poroksi. Suuremmat satelliitit ajetaan avaruusalusten hautausmaille valtameriin tai siirretään leijumaan hallitusti viimeisille kiertoradoilleen. Nyt on aika selvittää, miten ratkoa alati lisääntyvän avaruusromun ongelmaa.

Uuden avaruusajan New Space-yritys D-Orbit, jonka pääkonttori sijaitsee Italiassa lähellä Como-järveä, on edelläkävijä kestävä avaruustalouden ja avaruuslogistiikan saralla. "Useat asiakkaamme ovat maahavainnoinnin toimijoita, jotka toimittavat dataa ja informaatiota säästä ja päästöistä, metsä- ja maataloudesta, valtameristä, rannikkoeroosiosta ja kriittisestä infrastruktuurista", D-Orbitin toimitusjohtaja ja perustaja selittää. "Avaruus on mahdollisuus yhteiskunnallemme, teollisuudellemme ja tutkimuslaitoksillemme."

Lokakuussa 2020 D-Orbit laukaisi eurooppalaisella Vega-raketilla Guayan avaruuskeskuksesta ensimmäisen ION-satelliittialustansa, joka lähetti onnistuneesti kiertoradalle 12 maapalloa kuvantavaa Planet SuperDove Earth -piensatelliittia. D-Orbitin kehittämää ION-satelliittialustaa (*In Orbit Now*) rahoitetaan Euroopan investointipankin 15 miljoonan euron lainalla. Rahoitus on osa Euroopan investointipankin ja Euroopan avaruusjärjestön vuonna 2018 allekirjoittamaa yhteisymmärryspöytäkirjaa.

Mikro- ja nanosatelliitit

D-Orbitin kuljetussatelliittitehtäviä operoidaan yrityksen pääkonttorista Como-järveltä käsin. Satelliittikon-
tit on suunniteltu laukaistaviksi avaruuteen erilaisilla markkinoilla tarjolla olevilla raketeilla. Kysymyksessä on eräänlainen avaruustaksi, joka pystyy ottamaan kantaakseen useita nano- tai mikrosatelliitteja. Nämä pienikokoiset CubeSats-satelliitit painavat kukin muutamia kiloja. Mahdollista on myös kuljettaa muun tyyppistä hyötykuormaa, kuten startup-yritysten, tutkimuslaitosten ja avaruusyritysten kehittämää teknologiaa, jota on kaupallistamista varten testattava ja validoitava avaruudessa.

"ION-satelliittialusta on innovatiivinen ratkaisu, joka auttaa pieniä satelliittioperaattoreita testaamaan teknologiaansa avaruudessa ja nopeuttamaan uusien satelliittipalvelujen kaupallistamista", selittää D-Orbit-lainan parissa työskennellyt EIP:n digitaalisen infrastruktuurin pääinsinööri Christian Kohr. "**ION-konseptinsa ansiosta D-Orbit on tällä alalla innovaatiojohtaja**", lisää hankkeesta vetovastuussa oleva EIP:n pääekonomisti Anders Bohlin.

VIHREÄÄ TERÄSTÄ, KIERTOTALOUDEN TERÄSTÄ

Energiaintensiivinen teollisuus aiheuttaa 15 prosenttia globaaleista hiilidioksidipäästöistä. Maailman suurin teräksen valmistaja ArcelorMittal kehittää innovatiivista hiilivapaan teräksen tuotantoteknologiaa, joka romuttaa hiilidioksidipäästöt – ja muuttaa ne hyödylliseksi biopolttoaineeksi.

Masuuissa rautamalmi pelkistetään hiilen avulla kemiallisesti raudaksi, joka sitten jalostetaan edelleen teräkseksi. Tässä prosessissa vapautuu suuria määriä hiilimonoksidia ja hiilidioksidia, jotka ovat kasvihuonekaasuja. Euroopassa teräksenvalmistajat ottavat nämä sivutuotekaasut talteen muuntamalla ne sähköksi ja hyötylämmöksi. Mutta sitten hiilidioksidi vapautuu takaisin ilmakehään.

“ **Tämä rahoitus ei olisi mahdollista ilman Euroopan komission InnovFin-ohjelman tukea.** ”

Siksi teräksen integroiduilla tuotantolaitoksilla on keskeinen merkitys hiilestä irtautumiselle. Suuri teräksen valmistaja ArcelorMittal Belgium hyödyntää uraauurtavaa ja innovatiivista teknologiaa, joka on mittakaavaltaan ja kehitysasteeltaan ainutlaatuista koko maailmassa. Hanke on linjassa ArcelorMittal Europan hiilidioksidipäästöjen vähentämistä koskevan etenemissuunnitelman kanssa, jonka tavoitteena on 30 prosentin vähennys vuoteen 2030 mennessä ja hiilineutraalius vuoteen 2050 mennessä.

Laitteisto kerää masuunista peräisin olevat runsaasti hiilimonoksidia ja hiilidioksidia sisältävät poistokaasut ja muuntaa ne kaasufermentaatioprosessilla mikrobien vaikutuksesta etanoliksi. Tämän *Carbalyst*-teknologian on kehittänyt yhdysvaltalainen LanzaTech-yhtiö, jonka kanssa ArcelorMittal on tehnyt yhteistyötä vuosikymmenen ajan. “Jalostukseen tarkoitetun raaka-aineen tuottajana uskomme, että meidän on keskityttävä kiertotalouteen ja kehitettävä kehdosta kehtoon-prosesseja, jotka käyttävät vähemmän primääriraaka-aineita ja auttavat vähentämään hiilidioksidipäästöjä”, selittää ArcelorMittal-konsernin teknologiastrategian päällikkö Carl De Maré. **“Teräsjäte samoin kuin muu jäte on kierrätettävä, ja masuuni on erinomainen työkalu siihen.”**

Hankkeeseen kuuluu myös toinen vaihe. Koska hiiltä käytetään tällä hetkellä masuunin syötteenä fossiilisen hiilen muodossa, yritys aikoo korvata tämän fossiilisen hiilen osittain puujätteellä, joka on käsitelty niin, että siitä syntyy biohiiltä. Fossiilisen hiilen korvaaminen biomassosta valmistetulla “kiertohiilellä” on jo askel kohti vihreää siirtymää.

“Se on tyypillinen hiilidioksidin talteenotto- ja hyödyntämisprosessi”, De Maré jatkaa. “Masuuni on prosessin keskiössä. Tämä projekti tuottaa lopulta sivutuotteena etanolia, mutta myös alussa, luonnollisista lähteistä peräisin olevan hiilen torrefioinnin eli hapettomissa olosuhteissa tapahtuvan hiilen lämpökäsittelyn avulla. Yhdistämällä molemmat innovaatiot prosessin tuloksena syntyy ns. bioetanolia, eli etanolia, joka tuotetaan biologista alkuperää olevalla hiilellä. Näin hiiliympyrä sulkeutuu.”

”**Otamme teknisen riskin, mutta haluamme tukea tätä teollisuudenalaa.**”

Innovaatorahoitus: teoriasta käytäntöön

Tällainen teknologinen innovointi ei ole helppoa tai varmaa. Uudet laitokset, laitteet ja koneet vaativat huomattavia investointeja. Sen vuoksi tämäntyyppisen hankkeen rahoittaminen on haaste.

Euroopan investointipankki allekirjoitti toukokuussa 2020 ArcelorMittal Belgiumin kanssa 75 miljoonan euron lainan, jolla osarahoitetaan yrityksen uusien laitosten rakentamista. Laina pohjautuu Euroopan komission InnovFin-ohjelman energia-alan innovatiivisille demonstraatiohankkeille tarkoitettuun rahoitusinstrumenttiin. ”Tämä on mielenkiintoinen ja innovatiivinen järjestelmä, jonka toteutus on hankalaa”, korostaa Euroopan investointipankin johtava lainavastaava Figaredo Pire, joka sopi tästä monimutkaisesta transaktiosta. ”Se edistää kiertotaloutta ja tuottaa ympäristöystävällistä etanolia, jota voidaan käyttää polttoaineena tai raaka-aineena monissa kemiallisissa prosesseissa.”

”Tämä rahoitus ei olisi mahdollista ilman Euroopan komission InnovFin-ohjelman tukea”, Figaredo Pire lisää. ”Teimme tiivistä yhteistyötä komission kanssa. Tämä hanke voi hyvinkin olla merkittävä edistysaskel terästeollisuuden vihreässä siirtymässä.”

Hankkeen toteutus aloitetaan ensin ArcelorMittalin Gentin tehdasalueella. Teknologian tavoitteena on hyödyntää 15 prosenttia sivutuotekaasuista etanolin tuottamiseen sähkön sijasta. ArcelorMittalin visiona on korvata yhtiön sisäiset voimalaitokset asteittain kokonaan muuntamalla poistokaasut etanoliksi, ja myöhemmässä vaiheessa muiksi kemiallisiksi perustuotteiksi.

Hiilen sivutuotekaasujen tuottama pienempi sähkön määrä antaa ArcelorMitalille mahdollisuuden siirtyä sähkön ostosopimuksiin uusiutuvan energian tuottajien kanssa, mikä tukee epäsuorasti uusiutuvan energian tuotannon kehittämistä. Yrityksen suunnitelmissa on, että vuoteen 2025 mennessä Euroopassa ja muualla maailmassa on toiminnassa viisi tällaista laitosta.

Mikä on parempaa kuin kierrätetty hiili? Kierrätetty biohiili

Hanke on taloudellisesti kannattava, koska etanolin kysyntä on nyt laajaa. Sitä on myös helpompi varastoida ja kuljettaa kuin sähköä. Etanolilla on hyvin monenlaisia käyttötarkoituksia. Se soveltuu bensiiniin sekoitettuna liikenteen polttoaineeksi. Etanoli voidaan myös muuntaa eteeniksi, muovien valmistamisessa tarvittavaksi peruskomponentiksi, mikä edistää kiertotaloutta.

”Tämä investointi turvaa nykyisiä työpaikkoja säilyttämällä terästeollisuuden Euroopassa, jossa tarvitsemme osaavaa työvoimaa näiden laitosten suunnitteluun ja pitämiseen toiminnassa”, Euroopan investointipankin insinööri Marc Tonteling sanoo.

Kahden innovatiivisen prosessin yhdistelmällä yhtiö suunnittelee 80 miljoonan litran bioetanolin tuotantoa. Se vastaa 600 New Yorkin ja Lontoon välisen lennon kuluttamaa polttoainemäärää. ArcelorMittal arvioi hiilidioksidisäästöjen olevan yhtä suuret kuin 350 000 auton vuotuiset päästöt.

”Pidin Gentin tiimin innostuksesta ja sitoutumisesta tähän hankkeeseen, jonka he kaikki haluavat onnistuvan”, Tonteling jatkaa. ”Otamme teknisen riskin, mutta haluamme tukea tätä teollisuudenalaa. Jos tässä onnistutaan, hanke voi johtaa kiertohiilisten tuotteiden tuotannon, kuten biohiilen, kierrätettyjen hiilipolttoaineiden, bioetanolin ja monien muiden yleistymiseen.”

PALJASTETTAVIA SALAISUUKSIA

Kreikan uusi ilmastotutkimuksen infrastruktuuri tuottaa keskeisiä tietoja ilmaston lämpenemisen tutkimiseen ja luonnonkatastrofien ennustamiseen.

Kaakkois-Välimeri on luonnollinen laboratorio, joka voi auttaa tutkijoita havainnoimaan ja ennustamaan ilmastonmuutosta maailmanlaajuisesti. Toistaiseksi aluetta ei ole kuitenkaan vielä tutkittu riittävästi.

Tätä puutetta korjaamaan kaksi Kreikan valtion johtavaa tutkimuskeskusta rakentaa infrastruktuuria ja laitteita ilman mittaamiseen ja vesien tutkimiseen, aina Maan ilmakehän ylimmistä kerroksista Välimeren syvimpään kohtaan, joka on yli 5 000 metriä merenpinnan alapuolella. Tämä kohta sattuu sijaitsemaan Kreikassa.

Ateenan kansallinen observatorio on perustamassa Antikytheraan, Kreetan ja Peloponnesoksen niemimaan välissä sijaitsevalle pienelle, lähes asumattomalle saarelle, Kreikan geofysiikan observatorion (PANGEA). ”PANGEA-projekti on iso harppaus eteenpäin ilmakehän parametrien mittaamisessa ja ilmastomallien rakentamisessa Kaakkois-Välimerellä”, sanoo observatorion johtaja professori Manolis Plionis. ”Välimeren alue on ilmastonmuutoksen hotspot-alue. Sieltä saatava **data auttaa meitä ymmärtämään, miten ilmastonmuutos kehittyy tulevina vuosina** ja mitä vaikutuksia sillä on yhteiskuntaan ja talouteen.”

Kreikan merentutkimuskeskus puolestaan rakentaa uuden merentutkimusaluksen, joka korvaa käytöstä poistettavan, jo 35 vuotta palvelle aluksen. Uusi alus pystyy tutkimaan sekä matalia rannikkovesiä että syvää merta. Alus on 70 metriä pitkä ja 16 metriä leveä ja se sisältää monikäyttöisiä laboratorioita ja tilavia ulkokansia, jonne voi sijoittaa kontteja vaihdettavissa olevine laboratorioineen. Tämä tekee aluksesta monipuolisen ja joustavan myös laajemmalle tieteelliselle ja muulle toiminnalle.

”Välimerellä on ilmastonmuutoksen kannalta kriittinen merkitys. Se toimii **pienoiskokoisena valtamerenä**, joka reagoi nopeasti ilmaston vaihteluihin. Sen salaperäiset ja tutkimattomat vedet kätkevät sisäänsä monia paljastettavia salaisuuksia”, sanoo keskuksen johtaja, tohtori Aris Karageorgis. ”Uusi jykevä, huipputeknologialla varustettu alus voi auttaa meitä **tutkimaan Välimeren** vesiä ja meren pohjakerrostumaa entistä paremmin ja ennustamaan, mitä voi tapahtua avoimissa valtamerissä ilmaston muuttuessa.”

Ilmastonmuutos: kreikkalaista infrastruktuuria globaaliin haasteeseen

PANGEA-asema mahdollistaa keskeisten ilmastomuuttujien ja geofysikaalisen toiminnan jatkuvan seurannan ja lähettää reaaliaikaista vahvistettua seurantatietoa tiedeyhteisölle. Aseman tavoitteena on hakea ratkaisuja haasteisiin, kuten ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin vaikutuksiin sään ääri-ilmiöihin ja luonnonkatastrofeihin Kreikassa ja itäisen Välimeren alueella, sekä seismisen toiminnan seurantaan. Kaakkois-Välimerellä se on tärkeää, koska seuranta on tähän mennessä ollut vähäistä huolimatta voimakkaasta tektonisesta aktiivisuudesta.

Tutkimusalue puolestaan edustaa uutta infrastruktuuria ikääntyvässä maailman merentutkimusalueiden aluskannassa ja voi parantaa merentutkimusta, Karageorgis sanoo.

Tieteellisellä tasolla nämä hankkeet mahdollistavat keskeisten ilmastomuuttujien jatkuvan keräämisen ilmakehästä ja merestä ilmastomalleihin. Luotettavat ilmastomallit voivat johtaa parempiin havaintoihin ja tarkempiin ennusteisiin ilmastomuutoksesta. Data auttaa tutkijoita ymmärtämään ilmaston kehitystä ja erottamaan toisistaan luonnolliset ja ihmisen aiheuttamat muutokset ilmastossa. Merentutkimuksessa se tukee biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä seuraamalla, miten meren eliöiden lajikoostumus muuttuu, esimerkiksi tutkimalla meriveden lämpötilan nousun tuomia, trooppisista vesistä peräisin olevia vieraslajeja.

Vaikutusta Kreikan yhteiskuntaan, ase aivovuotoa vastaan

Myös kreikkalainen yhteiskunta hyötyy. **PANGEA-aseman tuottamat tiedot auttavat Kreikan pelastusviranomaisia ennustamaan ja mahdollisesti ehkäisemään luonnonkatastrofien vakavia vaikutuksia.** Lisäksi tämä infrastruktuuri tarjoaa Kreikalle mahdollisuuden nostaa profiiliaan tieteellisen tutkimuksen suhteen. "Tutkimuspiireissä Kreikkaa ei usein koeta riittävän kilpailukykyiseksi", Euroopan investointipankin ekonomisti Martin Humburg sanoo. "Nämä projektit osoittavat, että Kreikassa on erinomaisia, tulevaisuuteen suuntautuvia tutkijoita. He tarvitsevat vain tukea ja infrastruktuuria, jotta he voivat hyödyntää tietojaan ja osaamistaan kilpaillakseen muiden kanssa."

Professori Plionis jatkaa: "PANGEA-projektilla on merkittäviä yhteiskunnallisia heijastusvaikutuksia, jotka liittyvät Antikytheran hiipuvan väestömäärän kääntymiseen nousuun ja rannikkolaivaliikenteen paranemiseen tällä rajaseutualueella."

Euroopan investointipankki, EU:n ilmastopankki, sopi vuoden 2020 heinäkuussa 57,5 miljoonan euron osarahoituksesta Kreikan valtiolle Antikytheran geofysiikan observatorion ja uuden merentutkimusalueen rakentamiseen ja laitehankintoihin. Näiden hankkeiden toteutushorisontti on viidestä kuuteen vuoteen.

Tiedehankkeiden rahoitus on niukkaa varsinkin finanssikriisistä asti jatkuneen Kreikan ankaran säästökuurin oloissa, arvioi sopimuksen parissa työskennellyt Euroopan investointipankin lainavastaava Costas Kargakos. **"Projekti tukee Kreikan hallituksen pyrkimyksiä edistää investointeja strategiseen tutkimusinfraan sekä torjua ilmastomuutosta ja edistää muutokseen sopeutumista, mikä on EIP:n ja Euroopan unionin tärkeimpiä strategisia tavoitteita."**

“ **Data auttaa meitä ymmärtämään, miten ilmastomuutos kehittyy tulevina vuosina ja mitä vaikutuksia sillä on yhteiskuntaan ja talouteen.** ”

SUUNNITTELUA ELÄMISTÄ VARTEN

Kaupunkisuunnittelulta vaaditaan kykyä reagoida kansalaisten tarpeisiin pandemian aikana ja toisaalta tehdä kaupungeista vihreämpiä ja ilmastokestäviä. Barcelona näyttää tähän mallia.

Barcelona pyrkii estämään ympäristön saastumista, mutta myös luomaan elinympäristön, joka kannustaa nuoria jäämään kaupunkiin asumaan ja auttaa ikääntyneitä huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan. "Barcelonalla on hyvin selkeä strategia", Euroopan investointipankin lainavastaava Alex Saz-Carranza sanoo. "Kaupungin uusi suunnitelma on parantaa liikkuvuutta, energiatehokkuutta ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Kaikki nämä asiat auttavat kaupunkia valmistautumaan tulevaisuuteen, mutta myös pysäyttämään covid-19-pandemian."

Kaupunkisuunnittelussa on viime vuosina ollut merkittävänä tekijänä ilmastonmuutos. Pandemia toi kuitenkin uusia haasteita etenkin terveysalalle ja vilkkaaseen kaupunkielämään. Julkisten tilojen on mahdollistettava ihmisten sosiaalinen kanssakäyminen huomioimalla turvalliset etäisyydet. Vuonna 2020 Euroopan investointipankki hyväksyi 95 miljoonan euron lainan, jotta Barcelona saisi vietyä loppuun noin 40 ilmastotoimiin ja parempaan kaupunkiympäristöön liittyvää hanketta.

Lainasta neljännes on tarkoitettu lähes 200 000 neliömetrin suuruisen alueen uudistuksiin ja sellaisten "superkortteleiden" luomiseen, joissa asukkaiden on mahdollista liikkua sujuvasti paikasta toiseen, käyttää julkisia tiloja harrastustoimintaan ja vapaa-ajan toimintaan sekä asioida helpommin. Jalankulkijat ovat etusijalla monissa osissa kaupunkia. Matalan nopeuden vyöhykkeillä ajoneuvojen ajonopeus rajoitetaan kymmeneen kilometriin tunnissa. Kaikki uudet rakennukset suunnitellaan lähes nollapäästöisiksi. Uudet bussilinjat ja pyörätiet kannustavat ihmisiä luopumaan kokonaan kaupunkiajosta ja vähentämään päästöjä. Puiden istutusohjelmaa nopeutetaan. Tuloksena on kaupunki, joka kestää paremmin ilmastonmuutosta ja auttaa ihmisiä noudattamaan ohjeistusta turvaetäisyyksistä.

Ei liikennevyöhykkeitä

EIP on panostanut parempien kaupunkien rakentamiseen yli 150 miljardia euroa kahdeksan viime vuoden aikana. **Barcelona-hanke on saman kaltainen kuin myös Milanon kanssa vuonna 2020 lukkoon lyöty 201 miljoonan euron rahoitussopimus. Laina auttaa Milanoa parantamaan rakennusten energiatehokkuutta, helpottamaan kaupunkilaisten liikkumista paikasta toiseen ja julkisen liikenteen käyttöä sekä rakentamaan lisää viheralueita. Samalla se tukee talouden toipumista pandemiasta.**

Barcelona pyrkii ilmastosuunnitelmallaan vähentämään huomattavasti kasvihuonepäästöjä, veden kulutusta ja köyhyyttä. Kaupunki suunnittelee saavuttavansa hiilineutraaliuden vuoteen 2050 mennessä. "Barcelonalaiset ovat varsin herkkiä toimimaan ja heillä on pitkä kokemus osallistumisesta", Euroopan investointipankin kaupunkisuunnittelusta vastaava johtava insinööri Leonor Berriochoa sanoo. "Ilmastokysymyksiin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin sitoudutaan täysillä. Ihmiset haluavat osallistua ja kertoa mielipiteensä, ja tehdä kaupungeista elävämpiä."

VIHREÄN KEHITYKSEN OHJELMA KÄYNNISSÄ

Puolassa uusiutuva energia saa vauhtia, kun lainmuutos houkuttelee kansainvälisiä sijoittajia – ja avaa tietä vihreälle siirtymälle.

Puolassa 50 kilometrin pituisella kaistaleella Itämeren rannikolla on rakenteilla 29 tuuliturbiinia. Niiden korkeat, valkoiset tornit hallitsevat maalauksellisia kukkuloita, joilla elää hirviä, peuroja ja jäniksiä. Valmistuessaan turbiinit tuottavat riittävästi puhdasta energiaa 138 000 puolalaiskotiin. “Olen erittäin ylpeä siitä, miten tuulipuistomme osoittavat, että luonto ja energiantuotanto voivat olla sulassa sovussa rinta rinnan”, iloitsee Ignitis-konsernin Puolan aluejohtaja Diana Kazakeviche. Tuulipuiston rakentava yritys on Vilnassa ja Lontoossa listattu liettualainen energiayhtiö. “Puolassa sähköntuotanto ei ole tähän asti useinkaan ollut luontoystävällistä.”

Ignitis-yhtiön Pommerissa sijaitsevat tuulipuistot ovat uusi askel kohti puhdasta energiaa Puolassa, joka saa edelleen lähes kaiken energiansa saastuttavasta kivihilestä. **Euroopan investointipankki allekirjoitti vuonna 2020 Puolalle kolme tuulipuistolainaa ja lisäksi aurinkosähköä koskevan sopimuksen.** “Puolaan kohdistuu jossain määrin paineita ilmastonmuutoksen takia”, EIP:ssä johdon neuvonantajana vähähiilisen energiateknologian alalla toimiva Roland Schulze sanoo. “Euroopan investointipankki pyrkii eturivissä auttamaan Puolaa maan energiasektorin muutoksessa.”

Uusiutuvasta energiasta tuli houkuttelevampi investointikohde Puolassa kaksi vuotta sitten, kun hallitus muutti energiantoimitussopimuksia koskevaa lainsäädäntöä. Uuden lain mukaan yhtiöt antavat tarjouksensa siitä, mihin hintaan ne ovat valmiita myymään sähköä. Jos markkinahinta laskee, niille taataan edelleen tarjoushinta. Jos markkinahinta nousee, yhtiöt maksavat erotuksen valtiolle.

Puolan uudet uusiutuvan energian sopimukset

Ignitis-hanke oli ensimmäisiä uuden lain nojalla tehtyjä sopimuksia. Euroopan investointipankin lähes 60 miljoonan euron laina tälle hankkeelle on osoitus siitä, että yhtiöllä on kumppaneita, joiden toiminnan lähtökohtana on ympäristöystävällinen kestävä kehitys, Ignitisin Kazakevic sanoo. Lainalla on Euroopan strategisten investointien rahaston takaus, kuten myös EIP:n vuonna 2020 Puolaan tekemillä neljällä muulla uusiutuvan energian lainasopimuksella.

Puolassa nousevalla uusiutuvan energian trendillä saattaa olla ratkaiseva merkitys Euroopan vihreän kehityksen ohjelmalle. Euroopan komissio julkisti vuonna 2020 ilmastonmuutoksen torjunnan suunnitelman, jossa asetetaan Euroopalle sitova hiilineutraaliustavoite vuoteen 2050 mennessä. Vihreän kehityksen ohjelma pyrkii toisaalta takaamaan, että fossiilisista polttoaineista tällä hetkellä riippuvaisia alueita ei unohdeta siirryttäessä puhtaaseen teknologiaan. Tämä on erittäin tärkeää Puolalle, joka nojaa vahvasti hiiliteollisuuteen.

“Olemme todistamassa vihreän kehityksen ohjelman käynnistymistä”, EIP:n projektirahoituksen asiantuntija Vincent Metzler summaa. “Toimiala vaatii paljon infrastruktuuria, ja se on hyvä asia työllisyydelle. Oikeudenmukaisen siirtymän kannalta se on nimenomaan sitä, mitä tarvitaan.”

GLOBAALI NÄKÖKULMA

Ihmisten, ihmisoikeuksien ja sosiaalisen osallisuuden asettaminen kehityksen keskipisteeseen maksimoi mahdollisuudet ja hyödyt, jotka koituvat kaikkien hyväksi. Asianmukaisesti kohdennetut investoinnit voivat tukea vihreää siirtymää ja vaikuttaa edullisesti sosiaalisesti kestävään hyvinvointiin. Siksi EIP investoi hankkeisiin, jotka tukevat osallistavaa lähestymistapaa vähähiiliseen yhteiskuntaan siirtymiseen ja lisäävät ilmastonmuutoksesta eniten kärsivien yhteisöjen resilienssiä Euroopan unionissa ja muualla. Kun EIP huomioi, kunnioittaa ja edistää ympäristö- ja sosiaaliorneissaan sekä niihin liittyvissä toimintaperiaatteissaan erittäin laajasti ihmisoikeuksia, myös alkuperäiskansojen, paikallisyhteisöjen, maahanmuuttajien, naisten ja lasten osalta, se varmistaa jatkossakin toimintansa tehokkuuden, vaikuttavuuden ja kestävyuden.

Yasmine Pagni, sosiaalipolitiikasta vastaava päällikkö, hankkeet-osasto

Covid-19-pandemian talousvaikutukset kohdistuvat vakavasti maailman mikrorahoitussektoriin. Suojatakseen mikroyrityksiä useat kansalliset sääntelyviranomaiset kehottivat mikrorahoituslaitoksia lykkäämään kaikkia asiakkailta perittävien käytössä olevien luottojen takaisinmaksuja. Tämä johti lainasalkkujen heikkenemiseen ja maksuvalmiusongelmiin kassavirran kuivuessa. EIP:n jatkuva tuki mikrorahoittajille pitkäaikaisella rahoituksella on erityisen tärkeää tässä tilanteessa. Koronakriisin jälkeen tyypillisesti mikro- ja pienyrityksiin perustuvien talouksien elvytysrahoituksen tarve saattaisi olla entistäkin suurempi.

Milena Messori, pääoma- ja mikrorahoituksesta EU:n ulkopuolella vastaava päällikkö, rahoitustoimet-osasto

Tunisiassa, kuten muissakin kumppanimaisissa, EIP on reagoinut nopeasti covid-19-kriisiin rahoittamalla lääketieteellisten laitteiden hankintoja ja tuomalla lisää joustavuutta nykyisten lainojensa ehtoihin. Siirsimme osan koulujen peruskorjaukseen myönnetystä käytössä olevasta lainasta opettajien ja oppilaiden suojarusteiden ostoon eri puolilla Tunisiassa. Olemme myös jatkaneet pyrkimyksiämme parantaa tunisialaisten arkea rahoittamalla kipeästi kaivattua vesi-infraa sekä kaupunkiliikennehanketta Suur-Tunisin alueella, jossa asuu neljäsosa tunisialaisista.

Jean-Luc Revéreault, EIP:n Tunisian toimiston päällikkö, pääsihteeristö

Afrikassa on sananparsa: "Jos haluat kulkea nopeasti, kulje yksin. Jos haluat kulkea kauas, kulje yhdessä." EIP on tehnyt kovasti työtä kumppanuuksien rakentamisen eteen EU:n jäsenvaltioiden, niiden kehityslaitosten ja kansainvälisten rahoituslaitosten, hallitusten ja yksityisten yritysten kanssa ympäri maailmaa. Kaikki nämä kumppanuudet auttavat torjumaan covid-19-viruksen aiheuttamaa uhkaa yhdessä luonnollisen kumppanimme, Euroopan komission kanssa Team Europe -hankkeessa. Vielä nykytilanteessakin on kuitenkin muistettava maailmalla olevat haasteet, joita koronaviruksen edelleen kärjistää: ilmastonmuutos, sukupuolten epätasa-arvo ja muut eriarvoisuudet sekä työttömyys, josta kärsivät erityisesti nuoret. Näiden on pysyttävä ajattelussamme keskeisellä sijalla. Meidän on etsittävä keinoja saada aikaan enemmän ja kehitettävä uudenlaisia toimintatapoja.

Catherine Collin, Itä-Afrikan Nairobin aluetoimiston päällikkö, pääsihteeri

Covid-19-viruksen aiheuttama pandemia ei tunne rajoja, ja sen ennennäkemättömät taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset tuntuvat kaikkialla maailmassa. Kriisi on koskettanut voimakkaasti laajentumis- ja naapurisuuskumppaneitamme. EU:n pankkina EIP:llä on erityinen rooli auttaa naapureitaan vastaamaan pandemian laaja-alaisiin vaikutuksiin. Kriisin alusta lähtien olemme toimineet tiiviissä yhteistyössä Euroopan komission kanssa, ja osana Team Europe -aloitetta osallistuneet terveydenhuoltojärjestelmien vahvistamiseen, tukeneet yritysyhteisöjä sekä parantaneet välttämätöntä infrastruktuuria.

Flavia Palanza, EU:n naapurimaista vastaava johtaja, rahoitustoimet-osasto

EIP on tukenut yksityisen sektorin aurinkosähkövoimaloita Senegalissa, Sambiassa ja Meksikossa sekä tuulipuistoja Mongoliassa, Keniassa ja Jordaniassa. EU:n ilmastopankkina pyrimme edistämään puhtaan ja kohtuuhintaisen energian saatavuutta kehittyvillä markkinoilla. Yksityisen sektorin uusiutuvan energian hankkeita rahoitetaan yleensä rajoitetusti limited recourse -mallilla hankerahoitusperusteisesti. Vuodesta 2015 lähtien niiden osuus EIP:n EU:n ulkopuolelle suuntautuvasta kokonaishankerahoituksesta oli yli 90 prosenttia.

Paloma Perez de Vega, projektirahoituksesta yhteistyökumppaneille maailmalla ja naapurimaissa vastaava päällikkö, rahoitustoimet-osasto

Jokainen kriisi on myös mahdollisuus. Koronaviruspandemia ja sen tuomat matkustusrajoitukset ovat osoittaneet meille, miten valtava arvo kasvavilla EU:n ulkopuolisen toiminnan tiimeillämme on meille itsellemme. Ne työskentelevät lähes 30 toimipisteessä viidellä mantereella ympäri maailman. Saamme asioita aikaan kentällä tehokkaasti ja vaikuttavasti nykyisistä haasteista huolimatta.

Ulrich H. Brunnhuber, ulkosuhdehallinnon päällikkö, pääsihteeri

NOPEAA APUA

Koronaviruspandemia on vakava uhka Marokon terveydenhuoltojärjestelmälle. EIP:n nopeat rahoitustoimet auttavat toimimaan tätä kriisiä vastaan – ja kouluttamaan hoitohenkilökuntaa parantamaan elämänlaatua koko maassa.

Vuoteet täyttyvät koronapotilaista Casablancan Ibn Rochdin yliopistollisessa keskussairaalassa. Sairaalan tartuntatautiosaston johtaja professori Kamal Marhoum El Filali sanoo, että sairaala pystyy toistaiseksi selviämään nykyisestä potilasvirrasta. Mutta jos sairaalahoitoon joutuvien määrä kasvaa, tehohoito- ja elvytyspaikat ovat vaarassa loppua varsin nopeasti. ”Tilanne vaikeutuu koko ajan”, tohtori Marhoum toteaa.

Marokko toimi keväällä päättäväisesti pandemian hillitsemiseksi asettamalla koko maan koronasulkuun ja jäädyttämällä turismin ja muun matkustamisen. Marokossa kuten myös muualla maailmassa nähtiin koronaviruksen toinen tartunta-aalto. Maassa kirjattiin marraskuun

puolivälissä päivittäin noin 5 000 uutta tautitapausta ja noin 80 koronakuolemaa. Runsaan 37 miljoonan asukkaan maassa oli tuohon mennessä todettu yli 320 000 koronatartuntaa ja kirjattu noin 5 000 koronavirukseen liittyvää kuolemaa. Terveydenhuoltojärjestelmä oli murtumispisteessä.

“**Kiire ja paine oli valtavaa, koska tiesin, että me kirjaimellisesti olimme pelastamassa ihmishenkiä. Aika ratkaisi.**”

Keskussairaala vastaanottaa vain vaikeasta tautimuodosta kärsivät potilaat, ts. tehohoitoa vaativat potilaat ja elvytyspotilaat sekä oman henkilöstönsä, joilla on todettu koronavirustartunta. Sairaalan suurimpia ongelmia Marhoumin mukaan on selviytyä tilanteesta, jossa yhä useampi sairaalan työntekijä on saanut tartunnan tai altistunut virukselle ja joutunut 14 vuorokauden omaehtoiseen karanteeniin. **“Olemme jo nyt alimiehitettyjä”,** hän sanoo. **“Se on valtava organisatorinen ongelma.”**

Koronapandemiaa silmästä silmään

Kun Marokko asetti koronasulun keväällä, maassa oli todettu vain 77 koronavirustapausta. Hallitus oli kuitenkin seurannut viruksen aiheuttamaa tuhoa osissa Espanjaa, ja viranomaiset tiesivät, että maan terveysjärjestelmällä ei ollut resursseja torjua vastaavanlaista hyökkäystä. ”Jos tartuntojen määrä olisi kasvanut Euroopan tasolle, olisimme olleet hukassa”, tohtori Marhoum sanoo.

Järeiden toimenpiteiden ansiosta Marokko pystyi pitämään koronakuolemat alhaisina. Ensimmäisessä aallossa infektiokuolleisuus eli kuolleiden suhde tartunnan saaneisiin oli yksi maailman alhaisimpia. Syynä matalina pysyneisiin kuolleisuuslukuihin Marokossa, kuten muuallakin Afrikassa, pidetään maan nuorta väestörakennetta.

Marokon hallitus sai koronasuluilla arvokasta aikaa järjestää testauspalvelut, verkkosivut ja neuvontapuhelimen yleisölle suunnattuun neuvontaan. Se toimi yhdessä maailmanlaajuisten elinten, mm. Maailman terveysjärjestön kanssa hioakseen strategiaansa pandemiaan varautumisesta. Valtio keräsi kiireellisesti tarvittavat varat kansainvälisiltä rahoittajilta, myös **European investointipankilta, joka antoi 200 miljoonan euron lainan lääketieteellisten tarvikkeiden hankintaan, ammatilliseen koulutukseen ja muihin tarvittaviin toimenpiteisiin terveydenhuoltojärjestelmän**

vahvistamiseksi. Nämä ponnistelut suojasivat maan hauraan terveysjärjestelmän pahimmalta ja 9 200 julkissektorin lääkäriä kovalta paineelta.

Jatkuvaa yhteydenpitoa

Marokon koronasulku astui voimaan vain viikko sen jälkeen, kun EIP:n johtava lainavastaava ja Marokon maajohtaja Hervé Guenassia oli palannut Luxemburgiin Casablancasta. Hän piti jatkuvasti yhteyttä Marokon viranomaisiin pandemian edetessä, ja investointipankki vastasi nopeasti maaliskuussa tulleeeseen avunpyyntöön. Yhteensä 200 miljoonan euron lainalla kustannetaan lääketieteellisiä laitteita, tarvikkeita ja välineitä. Joustavat lainaehdot sallivat Marokon käyttää lainarahat kaikkiin koronavirukseen liittyviin terveydenhuollon hankintoihin, jotka on tehty vuoden 2020 helmikuun 1. päivän jälkeen. Viranomaiset voivat antaa todisteet hankinnoista jälkepäin taannehtivasti. Lainalla voi myös maksaa jopa 90 prosenttia projektikustannuksista normaalin 50 prosentin sijaan.

Rahat saapuivat Marokkoon ennätysajassa, ja 100 miljoonaa euroa maksettiin ulos vain kuukaudessa. "Kiire ja paine oli valtavaa, koska tiesin, että me kirjaimellisesti olimme pelastamassa ihmishenkiä", Guenassia täsmentää. "Aika ratkaisi."

Guenassia käytti Marokon lainaa ponnahduslautana laajalle luottojärjestelylle, jota kutsutaan lähialueiden julkisen terveydenhuollon covid-19-ohjelmalainaksi (Neighbouring Countries COVID-19 Public Health Care Programme Loan). Järjestely on suunnattu Euroopan unionin naapurimaille Itä-Euroopassa, Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa koronakriisin taltuttamiseen. EIP:n hallintoneuvosto hyväksyi uuden ohjelmalainan nopeasti, vain kuukaudessa. Lainan mahdollisti Team Europe -hanke. Se on 36 miljardin euron rahoituspaketti, joka yhdistää EU:n komission, jäsenmaiden, Euroopan investointipankin ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin resurssit kumppanimaiden tukemiseksi koronaviruspandemiassa.

Mahdollisuudet kansainvälisen avun hyödyntämiseen

Marokko on yksi koronaviruksesta pahiten kärsineistä Afrikan maista. EIP:n Marokon edustuston päällikkö Anna Barone sanoo, että koronapandemia paljasti valtavan aukon maan terveydenhuoltojärjestelmässä. Ongelmana ovat puutteellinen sairaalainfra, koulutetun hoitohenkilökunnan puute ja suuret erot terveydenhuollon kattavuudessa. Kriisin alkaessa Marokossa oli vain 1,1 sairaalapaikkaa tuhatta asukasta kohti, mikä oli alueen alhaisimpia suhdelukuja. Marokon terveydenhuollon menot ovat myös alhaiset, henkeä kohden noin 160 dollaria vuodessa, hän kertoo.

Vaikka infrastruktuurin puute on edelleen valtava haaste, Marokko on lyhyessä ajassa onnistunut reagoimaan kriisiin tehokkaasti hyödyntämällä kansainvälisen yhteisön tarjoamia mahdollisuuksia rahoitukseen ja neuvontaan. Maa on kaksinkertaistanut tehohoidon vuodepaikkojen määrän noin kolmeen tuhanteen. Testauskeskuksia on perustettu ja uusia avataan päivittäin. EIP:ltä ja muilta rahoittajilta saadut lainat ovat auttaneet kustantamaan kipeästi kaivattuja sairaalatarvikkeita, välineitä ja hoitoja.

Pandemian torjunnassa tarvittavan runsaslukuisen pätevän hoitohenkilökunnan löytäminen on kuitenkin ollut suurempi haaste. Pätevää terveydenhuollon työvoimaa on erityisen vähän maaseudulla, jossa infrastruktuuri saattaa olla niukkaa ja edessä on myös maantieteellisiä esteitä, kuten vuoria ja aavikoita. "Vaikka rahaa olisi rajattomasti, mutta heiltä puuttuu työntekijöitä jakamaan hengityssuojaimia ja tekemään laboratoriotestejä, tilanne on perin hankala", sanoo Marokon projektin parissa työskentelevä EIP:n johtava terveysekonomisti Dana Burduja.

Marokossa lääkimäärä tuhatta asukasta kohden on vain noin kolmannes verrattuna naapurimaa Tunisiaan (0,54 per 1 000 asukasta). Osa EIP:n lainasta käytetään "pehmeisiin" investointeihin, kuten lääkäreiden kouluttamiseen sekä sairaaloiden hoito- ja hallintohenkilökunnan ammatilliseen koulutukseen.

Kivinen tie yhdenvertaisiin terveystalouteihin

Marokko käynnisti yleistä terveydenhuoltoa koskevan suunnitelman vuonna 2002. Vaikka tie on ollut pitkä ja kivinen, se on tuottanut tulosta. Elinajanodote Marokossa on korkea ja keskeiset indikaattorit ovat parantuneet tasaisesti. Esimerkiksi imeväiskuolleisuus, joka vuonna 2000 oli 42 kuollutta lasta tuhatta elävänä syntynyttä kohti, on puolittunut 20:een vuonna 2017.

Tuorein pyrkimys laajentaa terveysturvaa on viisivuotisstrategia vuosille 2017-2021. Strategian keskeisiä tavoitteita ovat sairaalaresurssien parantaminen, terveysturvan laajentaminen yrittäjille ja sääntelyn alaisiin ammatteihin, terveysalan työntekijöiden lisääminen sekä lääketieteen opiskelijoiden koulutuksen standardointi Marokossa.

Valtio on panostanut suunnitelmiinsa avokätisesti. Tutkimus- ja konsultointiyritys Oxford Business Groupin mukaan Marokon julkisen terveydenhuollon menot kasvoivat nimellisesti kymmenen prosenttia vuonna 2019, kun taas investoinnit terveydenhuoltoon julkisella ja yksityisellä sektorilla kasvoivat 40 prosenttia.

Tosiasiasa terveyspalvelut ja erityisesti perusterveydenhuolto ovat kuitenkin edelleen varsin monen marokkolaisen ulottumattomissa. Vaikka YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelman Tavoite 3 edellyttää vähintään perusterveydenhuollon yhdenvertaista saatavuutta, monille marokkolaisille se ei ole mahdollista joko siksi, että he asuvat maaseudulla, tai koska he eivät kuulu yleisen sairausvakuutusjärjestelmän RAMEdin piiriin.

“Vaikka köyhillä ja heikoimmassa asemassa olevilla on periaatteessa oikeus saada hoitoa ilmaiseksi”, Barone sanoo, “näissä palveluissa on myös paljon pulaa rakenteista ja työntekijöistä sekä puutteita laadussa.”

Koronakriisi on mahdollisuus uudistuksiin

Barone arvioi, että Marokon koronaviruspandemian aikana saaman kansainvälisen tuen perusmainingit saattavat antaa lisävauhtia terveydenhuollon saatavuudessa vielä avoinna olevien kysymysten ratkaisemiseen. “Meidän on hyödynnettävä kriisin mukanaan tuomaa kiirettä toteuttaaksemme uudistuksia, joiden läpivienti kestää yleensä paljon kauemmin”, hän sanoo.

Myös Euroopan investointipankilla on tässä oma roolinsa. Barone arvioi, että investointipankki voi auttaa lisäämään Marokon terveydenhuoltoon osallistuvien eri viranomaisten välistä yhteistyötä tarjoamalla asiantuntija-apua ja teknistä tukea. EU:n pankki voi myös auttaa sairaaloiden kunnostamisessa ja uusien rakentamisessa erityisesti maaseudulla.

Euroopan unioni ja Marokko ovat laatimassa uutta yhteistyöohjelmaa vuosille 2021-2027, mikä voisi myös antaa uutta pontta uudistuksille. “Se voisi olla erinomainen tilaisuus määritellä painopisteet talouden elvyttämiseksi ja yhteiskunnan tukemiseksi”, Barone jatkaa, “missä terveydenhuollon parantaminen voitaisiin nostaa yhdeksi maan elpymisen kulmakivistä.”

“**Meidän on hyödynnettävä kriisin mukanaan tuomaa kiirettä toteuttaaksemme uudistuksia, joiden läpivienti kestää yleensä paljon kauemmin.**”

MUKANA PELASTAMASSA NUORTEN UNELMIA

Opetus voi kärsiä koronasulkujen aikana. Marokko ja Tunisia toimivat vauhdilla saadakseen opiskelijoille heidän tarvitsemansa avun, jotta heillä olisi mahdollisuudet jatkaa opiskelua.

Kun koronapandemia pakotti sulkemaan Marokon koulut marraskuussa, Fesin Euromed-yliopisto teki kovasti töitä voidakseen tarjota opiskelijoille etäopetusta. Etäopiskelu ei kuitenkaan ollut monille helppoa. Sen totesi myös Wafa Harir, joka asuu noin sadan kilometrin päässä Fesistä etelään. ”Verkkoysteys oli hidas ja pätki, sivustot kaatuilivat”, digitekniikkaa ja tekoälyä opiskeleva Harir kuvailee. Mikä pahinta, etäopiskelun mahdollistava tietoliikenneyhteyksien käyttö on kallista.

Haririlla ja yli 400 muulla opiskelijalla ei ollut omaa kannettavaa tietokonetta tai luotettavaa internetyhteyttä. Yliopisto teki erityispyynnön avuntarpeistaan, koska EIP ja Euroopan unioni olivat jo aiemmin yhdessä rahoittaneet yliopiston rakentamista. Euroopan investointipankki ja EU:n Marokon edustusto lahjoittivat Euroopan komission varoista 500 000 euroa auttaakseen opiskelijoita opiskelemaan kotoa käsin. **”Koronaviruksen aiheuttama pandemia muutti opiskelijoiden unelmat epävarmuudeksi”,** EIP:n johtava insinööri Didier Bosman sanoo. **”Tavoitteenamme ei ollut palauttaa tilanne normaaliksi, vaan tarjota apua tarvitseville opiskelijoille uusi normaali, jossa opiskella ja menestyä.”**

Muutama viikko EU:n lahjoituksen jälkeen 420 kannettavaa tietokonetta rajattomalla internetyhteydellä toimitettiin niille opiskelijoille, joilla ei ollut tietokonetta ja jotka asuivat syrjäisillä alueilla huonojen tietoliikenneyhteyksien päässä.

Avustuksen kohteena olivat tytöt, jotka tarvitsivat tietokonetta ja internetyhteyttä. 21-vuotiaalla Nouhayla Chahmilla on meneillään neljäs tie- ja vesirakentamisen insinööriopintovuosi. **”Olen kiitollinen yliopistolleni ja Euroopan unionille siitä, että ne ovat antaneet minulle rohkeutta ja intoa jatkaa”,** hän iloitsee. Koska Chahmilla on huippuarvosanat, hän saa pitää tietokonettaan kolme vuotta. Avustuksella voitiin myös ostaa 3D-tulostimia, joilla pystyy valmistamaan uudelleenkäytettäviä hengityssuojaimia sekä kertakäyttöisiä suojaimia opiskelijoiden ja henkilöstön käyttöön.

Tunisia pääsee pulasta

Tunisin kansainvälisessä koulussa tehdään parannustöitä nykyaikaistamissuunnitelman perusteella, joka koskee kolmasosaa kaikista lukioista. Noin 220 miljoonan euron hankkeen rahoittajia ovat Tunisian valtio, EIP, saksalainen kehitys pankki KfW sekä EU budjettiavustuksella. Mutta kun opiskelijat olivat valmistautumassa loppukokeisiin, Tunisian opetusministeriö pyysi kiireellistä apua, sillä heillä ei ollut hygieniatarvikkeita, kuten hengityssuojaimia ja käsien desinfiointiaineita suojatakseen opiskelijoita tartunnoilta.

EIP:n Bosman tuli taas apuun. Hän tiesi, että investointipankin rahoitussopimus koulujen parannushankkeelle oli yllättäen 8 miljoonaa euroa ylijäämäinen Tunisian dinaarin heikentymisen myötä. Hän ehdotti, että investointipankki käyttäisi osan ylijäämästä kiireellisten hygieniatarvikkeiden hankintaan Tunisian kouluille. Vain viikon sisällä tilattiin 750 000 kasvusuojainta ja 102 500 litraa käsien desinfiointiainetta 240 000 opiskelijaa sekä 160 000 opettajaa ja muuta henkilökuntaa varten.

SOLIDAARISUUTTA KORONAROKOTUKSIIN

Uraauurtava kansainvälinen aloite koronapandemian terveys- ja talousvaikutusten lieventämiseksi varmistaa, että Afrikan köyhät maat saavat osansa covid-19-rokotteista.

Kukaan ei ole turvassa, jos kaikki eivät ole turvassa, sillä tartuntataudit eivät tunne rajoja. Jos halutaan suojella kaikkia, niin rikkaiden kuin köyhienkin maiden on saatava osansa covid-19-rokotteista.

“**Vaikka koronarajoitukset tiukkenivat ympäri Euroopan tartuntojen leviämisen estämiseksi, oli myös halukkuutta turvata koronarokotteiden tasapuolinen saatavuus.**”

Tämä on urauurtavan kansainvälisen rokoteyhteistyömekanismi Covaxin tehtävä, jota johtavat yhdessä rokoteallianssi Gavi, Maailman terveysjärjestö ja epidemioiden torjuntaa edistävä kansainvälinen yhteenliittymä CEPI. Euroopan investointipankin ja Euroopan komission tukemana Covax pyrkii varmistamaan koronavirusrokotteiden tasapuolisen saatavuuden kaikille maailman talouksille.

“Tehokkaiksi osoittautuneiden koronarokotteiden oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako on avain pandemian otteesta irtautumiseen ja kehittyvien maiden vakavan tilanteen helpottamiseen”, hankkeen parissa työskentelevä Euroopan investointipankin sijoitusjohtaja Raffaele Cordiner sanoo. “Euroopan investointipankin ja Euroopan komission Team Europe -hankkeessa korostetaan monenvälisen

lähestymistavan merkitystä globaalien terveyskysymysten ratkaisemisessa. Eurooppa on saanut kokoon innovatiivisen rahoitusvälineen, joka osoittaa sellaista solidaarisuutta lähimmäisiämme kohtaan, jota tänä kriisiaikana tarvitaan.”

EIP on luvannut investoida 400 miljoonaa euroa koronarokotteiden COVAX Advanced Market Commitment -rahoitusverkostoon. COVAX AMC on innovatiivinen rahoitusväline, joka tukee 92 matalan ja keskitulotason maan osallistumista Covax-järjestelyyn. Instrumentti antaa näille maille mahdollisuuden saada käyttöönsä lahjoittajien rahoittamia turvallisia ja tehokkaita koronarokoteannoksia. Yhdistettynä maiden valmiuksien kehittämiseen ja jakeluun tarkoitettuun lisätukeen, jota Gavi ja sen liittoutumaan kuuluvat kumppanit, Maailman terveysjärjestö WHO ja YK:n lastenrahasto Unicef koordinoivat, Covax pitää huolen siitä, että heikoimmassa asemassa olevia voidaan kaikissa maissa lyhyellä aikavälillä suojella tulotasosta riippumatta.

Sen lisäksi, että Covax takaa rokotteiden yhtäläisen saatavuuden kaikille maille, se pyrkii nopeuttamaan koronavirusrokotteiden kehittämistä ja valmistusta. Se tarjoaa tukea rokotuskampanjoiden toteuttamiseen ja myös jakelun edellyttämän katkeamattoman kylmäketjun toimivuuden varmistamiseen, kun rokotteita kuljetetaan rokotettaville.

” Tämä kriisi on ennennäkemätön vaikutustensa globaalien luonteen ja samanaikaisuuden vuoksi. ”

Solidaarisuustehtävä

Covax-ohjelmaan osallistuu lähes sata maata, jotka rahoittavat toimintansa itse. Ne antavat Covax-ohjelmalle taloudellista tukea ja yhdistävät resurssiaan tukeakseen rokotteiden kehittämistä ja hankintaa. Lahjoittajien rahoitusosuuksilla rahoitettavaan toimintamalliin on puolestaan liittynyt kaikkiaan 92 matalan ja keskitulotason maata. Näihin kuuluu Saharan eteläpuolisen Afrikan valtioita ja EU:n eteläisiä lähialueita, joilla ei muutoin olisi varaa rokotteisiin. ”Tämä seikka nousi ylitse muiden solidaarisuustehtäväksi”, sopimuksen parissa työskentelevä biotieteiden asiantuntija Anna Lynch EIP:stä sanoo. ”Vaikka koronarajoitukset tiukkenivat ympäri Euroopan tartuntojen leviämisen estämiseksi, oli myös halukkuutta turvata koronarokotteiden tasapuolinen saatavuus.”

Puolet matalan tulotason maista ja neljännes keskitulotason maista ovat alttiita koronan aiheuttamille vakaville talousvaikutuksille. Maailman terveysjärjestön arvion mukaan koronapandemia voi kasvattaa maailman nälkäänäkevien ihmisten joukkoa 132 miljoonalla.

”Tämä kriisi on ennennäkemätön vaikutustensa globaalien luonteen ja samanaikaisuuden vuoksi”, EIP:n talousjohtaja Debora Revoltella sanoo. ”Se koskettaa lähes kaikkia maailman maita ja alueita. Näille kaikille tai useimmille maille se on kasvun kannalta pahin isku, mitä koskaan on nähty.”

Rikkaille ja köyhille yhdenvertainen pääsy valmiisiin rokotteisiin

Rokotteet ovat keskeinen keino voittaa pandemian terveydelle ja taloudelle aiheuttamat vaikutukset.

Covax rahoittaa erilaisten potentiaalisten rokotevaihtoehtojen kehittämistä. Se tukee rokotteiden laajaa valmistusta ja neuvottelee niiden hinnoista valmistajien kanssa. Covaxin investointien avulla valmistajat voivat laajentaa tuotantokapasiteettia välittömästi ja aloittaa rokotteiden tuotannon jo ennen kuin tietoja valmisteen laajoista kliinisistä kokeista on saatavilla ja ennen kuin rokote on saanut myyntiluvan. Jos rokote onnistuu, nämä ennakkoon valmistetut annokset ovat heti saatavilla.

Covaxin tavoitteena on varmistaa, että kaikki maat voivat saada turvallisia ja tehokkaita rokoteannoksia suunnilleen samalla nopeutetulla aikataululla. Tämä on välttämätöntä koronapandemian hallitsemiseksi ja sen talouksiin, yhteisöihin, yksilöihin, kauppaan ja matkustamiseen kohdistuvien vaikutusten vähentämiseksi.

Pandemian akuutissa vaiheessa Covax keskittyy turvaamaan rokotteiden riittävän saatavuuden ja resurssit, jotta kaikille maille voidaan tarjota rokotteita suojaamaan suurimmassa vaarassa olevia. Näihin kuuluvat terveydenhuollon ja sosiaalihuollon henkilöstö, ikääntyneet sekä henkilöt, joilla on

vakavalle koronavirustaudille altistavia sairauksia. Rokotteet jaetaan tasapuolisesti toimintansa itse rahoittavien ja toisaalta Covax AMA -rahoitusvälineen piirissä olevien talouksien kesken WHO:n yhdenvertaisen saatavuuden toimintakehyksen (Fair Allocation Framework) perusteella.

Yhtenäisyydessä on voimaa

Euroopan investointipankin eri yksiköt tekivät työtä Covax-sopimuksen rakentamisen ja allekirjoittamisen eteen ”niin nopeasti kuin inhimillisesti mahdollista”, Raffaele Cordiner investointipankista kertoo. ”Yhteistyö ja vauhti olivat aivan huippua. Näiden toimien ansiosta voimme selättää pandemian akuutin vaiheen ja rakentaa taloutta uudelleen.”

Euroopan investointipankin lainalla on Euroopan komission tukeman Euroopan kestävän kehityksen rahaston takaus. Rahaston pyrkimyksenä on edistää ennakoivaa kehitysapupolitiikkaa tukemalla ensisijaisesti investointeja EU:n lähialueilla ja Afrikassa. Euroopan unioni on lisäksi myöntänyt sata miljoonaa euroa lisävastuksina Covax-hankkeelle.

Tämä kokonaisvaltainen lähestymistapa rokotuksiin mahdollistaa taloudellisen ja sosiaalisen elpymisen koronakriisistä ja vähentää taudin uudelleen ilmaantumisen mahdollisuutta. Covax osoittaa, että yhtenäisyydessä on aidosti voimaa.

” Eurooppa on saanut kokoon innovatiivisen rahoitusvälineen, joka osoittaa sellaista solidaarisuutta lähimmäisiämme kohtaan, jota tänä kriisiaikana tarvitaan. ”

TOINEN INFEKTIOUHKA

Uutta tuberkuloosirokotetta kehittävän biotekniikkayrityksen mukaan rokote on kehitysmaille kriittisen tärkeä.

Tuberkuloosi on ollut globaali, vaikea ongelma jo viimeiset 30 vuotta. Arviolta neljäsosalla maailman väestöstä on tämä tauti. Se on iso ongelma kehitysmaissa, joissa köyhyys ja hallitusten epävakaus vaikeuttavat taudin leviämistä estävien terveysohjelmien toteutusta. Tästä huolimatta valtaosa bioteknologiasektorista sivuuttaa sen täysin.

Toisin on Leander Groden kohdalla. ”Työskentelen maailman eniten tappavan ja siten vaarallisimman tartuntataudin parissa”, hän sanoo.

Turvallisempien ja tehokkaampien tuberkuloosirokotteiden tarve on suuri. Tällä hetkellä eniten käytetty BCG-rokote on noin sata vuotta vanha. Elokuussa Euroopan investointipankki allekirjoitti 30 miljoonan euron lainan Groden Vakzine Projekt Management -yrityksen kanssa, joka tunnetaan myös nimellä VPM, myöhäisen vaiheen VPM1002-rokotetutkimuksen rahoitukseen. Yrityksen uusi, kehitteillä oleva rokote on suunniteltu pikkulasten rokottamiseen tuberkuloosia vastaan.

” Tartuntatautien
kliinisessä
tutkimuksessa on
todellinen
rahoitusvaje. ”

Käännekohta Afrikalle ja HIV:lle

Moni BCG-rokotteen saanut voi rokotuksesta huolimatta sairastua tuberkuloosiin. VPM toivoo, että uusi lääke antaa paremman suojan tautia vastaan. EIP:n laina on osa laajempaa rahoitussopimusta, joka voi sisältää 15 miljoonaa euroa lääkkeeseen aidsia aiheuttavaa hi-virusta vastaan. Afrikassa tuberkuloosi on yleisin sairaus hiv-potilailla. ”Emme voi lopettaa tuberkuloosin kaltaisten sairauksien vastaista kamppailua”, VPM-rahoituksen parissa työskennellyt Euroopan investointipankin lainavastaava Raffaele Cordiner sanoo. ”Toivomme, että koronaviruksen aiheuttamasta taudista päästäisiin pian eroon, mutta tuberkuloosi on ollut ihmisten uhkana ainakin viimeiset 200 000 vuotta.”

Tuberkuloosi ja covid-19 leviävät ihmisestä toiseen samalla tavalla pisaratartuntana yskiessä ja aivastaessa syntyvien hyvin pienten hiukkasten välityksellä. Kuten koronavirus, hoitamaton tuberkuloosi vaurioittaa keuhkoja, mutta se iskee myös aivoihin, munuaisiin ja selkärankaan.

Jos koronavirusta pidetään salakavalan älykkäänä, pitäisi tajuta, miten tuberkuloosi toimii, VPM:n uuden rokotteen parissa työskentelevä projektipäällikkö Sina Brückner sanoo. ”Tuberkuloosi on erittäin fiksu tauti, joka on hyvin sopeutunut ihmiseen”, hän miettii. ”Sitä vastaan on erittäin vaikea kamppailla ja se voi aiheuttaa monia terveysongelmia. Potilailla voi esiintyä ruokahaluttomuutta, laihtumista, he eivät pysty syömään. Koronavirukseen verrattuna taistelu tuberkuloosia vastaan on paljon monimutkaisempaa. Se on aivan toista luokkaa.”

Kehitysmaiden tuberkuloosirokotteisiin lisää rahaa

Rahoitus on yksi suurimmista esteistä uusille tuberkuloosirokotteille. Tämän tyyppinen rokote auttaa pääasiassa kehitysmaita. Siksi se ole mikään rahasampo lääkeyhtiöille, toisin kuin syöpälääkkeistä saatava kate.

EIP:n lainavastaava Cordinerin mukaan Euroopan komission tai EU-maiden tukemien rahoitussopimusten tarve on suuri VPM:n kaltaisten yritysten auttamiseksi. Erityiset toimeksiantosopimukset voivat tuoda EU-maiden yhteiselle pankille lisää työkaluja ja rahaa edistämään hyvin riskipitoista tutkimusta sekä vasta kehitteillä olevaa teknologiaa. EIP:n tuberkuloosirokotteelle myöntämä laina rahoitetaan tulosperusteisesta Impact Financing Envelope -järjestelystä. Se on EU-maiden rahoittama rahoitusväline, joka käytetään Afrikan köyhien alueiden kehityshankkeisiin. Laina on riskipääomasijoitus, jonka takaisinmaksu perustuu todennettuihin tutkimustuloksiin ja lääkkeen menestykseen markkinoilla. Jos lääke ei toimi, laina kirjataan poistoksi.

Edullisia lääkkeitä ja massarokotuksia

“Tällaisten hankkeiden rahoittaminen on meille todella tärkeää”, biotieteiden asiantuntija Anna Lynch EIP:stä sanoo. “Tartuntatautien kliinisessä tutkimuksessa on todellinen rahoitusvaje, ja vaarallisiin taudinaiheuttajiin liittyvät investoinnit ovat liian usein luonteeltaan reaktiivisia. Toivomme, että globaali tautitaakka ohjaa rahoitusta aktiivisesti tulevaisuudessa.”

Vakzine Projekt Management on maailman suurimman rokotevalmistajan, Serum Institute of Indian tytäryhtiö. Yrityksen perusti Cyrus Poonawalla, joka on sanonut, että hänen tavoitteenaan on tehdä lääkkeitä edullisia kehitysmaiden tarpeisiin ja rokottaa mahdollisimman monta ihmistä.

“Serum Institute on aivan uskomaton organisaatio”, toinen biotieteiden asiantuntija Cristina Niculescu Euroopan investointipankista sanoo. “Heidän toimintansa taustalla on todellakin filantrooppinen ajatus edullisista rokotteista.”

VPM:n uusi lääke on suunnattu ensisijaisesti Saharan eteläpuolisen Afrikan maille, joissa tuberkuloositapausten määrä on suuri. Lääkkeen kliiniset tutkimukset toteutetaan Ugandassa, Gabonissa, Keniassa, Tansaniassa ja Lesothossa.

Tulevaisuus näyttää vihdoin valoisammalta tuberkuloosi- ja muiden tartuntatautirokotteiden tutkimuksessa, mikä johtuu ainakin osittain koronaviruksesta, VPM:n toimitusjohtaja Grode arvioi.

“Korona muutti asian”, hän sanoo. “Ihmiset ymmärtävät, että meillä ei ole enää varaa odottaa sairauksia ja yrittää sitten hoitaa ihmisiä uusilla lääkkeillä. Maailman tulevaisuus on kiinni paremmista rokotuksista.”

“ **Maailman tulevaisuus on kiinni paremmista rokotuksista.** ”

GEORGIALAISTA JUUSTOA SVEITSILÄISELLÄ TWISTILLÄ

Georgialaiset maaseutuyrittäjät hankkivat koulutusta sveitsiläisessä maatalousoppilaitoksessa EU-rahoitteisen lainan turvin.

Maatalous on merkittävä osa Georgian kansallista identiteettiä. Puolet maan pinta-alasta on maatalousmaata ja suunnilleen sama prosenttiosuus aktiivisyysvoimasta työskentelee maataloudessa, lähes kaikki yrittäjinä pienillä tiloilla. Maatalouden tuottavuus on kuitenkin alhainen ja viljelijät elävät usein köyhyydessä. Jotta maataloutta voitaisiin vahvistaa ja osaamista lisätä, Dmanisin kaupungin tuntumassa sijaitsevassa Sarkinetin vuoristokylässä, 120 km pääkaupungista Tbilisistä, on avautumassa uusi ammattioppilaitos. Se on yhteisyritys historiallisen sveitsiläisen maatalousoppilaitoksen kanssa. "Luonnonolosuhteet ovat Dmanisissa hyvin samanlaiset kuin Sveitsissä", koulun johtaja Tinatin Makharadze sanoo. "Alue on hiipuvaa seutua, joten tämä hanke tuo elämää alueelle ja luo uusia ansiomahdollisuuksia."

Kaukasian sveitsiläinen maatalousoppilaitos tarjoaa lyhyitä ja pitkiä kursseja karjankasvatuksesta ja maidontuotannosta yhteistyössä sveitsiläisen Plantahof-maatalouskoulun kanssa. Uusi koulu on yksityinen ja voittoa tavoittelematon hanke, ja sinne tulee oma juustola ja maitotila. Hankkeen rahoitus hoituu Georgian keskuspankin lainalla sekä sveitsiläisten ja georgialaisten yhteistyökumppanien, Sveitsin kehitysyhteistyöviraston ja YK:n kehitysohjelman avustuksilla.

Yhteistyötä vahvistetaan arvostetun EU-kumppanin kanssa

EIP allekirjoitti Georgian keskuspankin kanssa 50 miljoonan euron lainan, joka on suunnattu pienille ja keskisuurille yrityksille sekä midcapeille. Osa lainasta maksettiin ulos vuonna 2020. Joulukuussa investointipankki sopi 25 miljoonan euron lisälainasta Georgian keskuspankille osana Team Europe -hankkeen rahoitusta koronapandemian hillitsemisen edellyttämille poikkeustoimille. Georgian keskuspankki puolestaan lainaa rahat paikallisille tahoille, kuten Kaukasuksen sveitsiläiselle maatalousoppilaitokselle. Tämä oli ensimmäinen EU-pankin laina Georgian keskuspankille. Osa lainasta annettiin käyttöön paikallisena valuuttana, mikä poistaa lopulliselta lainansaajalta valuuttariskin. "Euroopan investointipankin lainalla on välitön lyhytaikainen ja pitkäaikainen vaikutus markkinoihin", Georgian keskuspankin johtaja Levan Kobiashvili arvioi. "Sen ansiosta pystyimme siirtämään hyödyn edelleen pk-yrityksiäsiakkaillemme, jotka ovat tärkeä osa asiakaskuntaamme."

EIP:n edullinen rahoitus paikallisessa valuutassa oli mahdollista Euroopan komission avustusten ansiosta, jotka perustuvat EU:n ja siihen kuulumattomien Itä-Euroopan maiden väliseen DCFTA-vapaakauppasopimukseen (*Deep and Comprehensive Free Trade Area Initiative East*). "Georgiassa pk-yritykset ovat keskeinen osa taloutta", kertoo sopimuksen parissa työskennellyt EIP:n lainavastaava Andreas Berkhoff. "Osoitamme konkreettisesti, että pk-yritykset hyötyvät EU:n ja Georgian välisestä yhteistyöstä. Toimimme tiiviisti yhdessä EU:n edustuston ja EU:n komission kanssa heidän tukemisekseen itäisen kumppanuuden puitteissa." EU:n tuki itäisten kumppanimaiden pk-yrityksille kuuluu EU4Business-ohjelman piiriin. Euroopan investointipankkiryhmä on ohjelman keskeinen kumppani.

DIGILAPSET

Digitaalinen opetus muuttaa Serbian kouluja vahvistamaan maan taloudellista resilienssiä – ja torjumaan tulevaisuudessa covid-19-taudin kaltaisia pandemioita.

Koronaviruksen vaikutukset koulutukseen ovat olleet valtavia. Pandemiasta johtuvat koulujen ja yliopistojen sulkemiset koskettavat yli 90 prosenttia maailman opiskelijaväestöstä 194 maassa. Hallitusten oli reagoitava nopeasti etäopetuksen järjestämiseksi. Monet ottivat käyttöön verkko-opiskelun ratkaisuja. Siellä missä se ei ollut mahdollista, tukeuduttiin televisioon tai jopa radioon.

Kriisi paljasti digitaalisen kuilun eri maiden välillä ja myös maiden sisällä. Se toi selkeästi esiin globaalin tarpeen koulutussektorin siirtymisestä digiaikaan. Euroopan investointipankki on osa tätä muutosta.

Serbiassa kaikki koulut siirtyvät digiaikaan vuoden 2021 loppuun mennessä EIP:n toimenpiteiden avulla. Digitalisaatio ja koulu-uudistus ovat Serbian hallituksen kaksi kärkihanketta. Euroopan investointipankki rahoitti 65 miljoonan euron lainalla digitaalisen infrastruktuurin ja oppimateriaalin lisäämistä ja parantamista sekä opettajien koulutusta sähköisen oppimateriaalin ja verkko-opetuksen käyttöön, viimeksi mainittu Unicefin tuella. Koska kyseessä on niinkin tärkeä hanke, EIP rahoittaa hankkeen 111 miljoonan euron kokonaiskustannuksista lähes 60 prosenttia. Neljän miljoonan euron lisärahoituksella tuetaan teknistä asiantuntija-apua ja neuvontaa vuonna 2021.

“Covid-19-pandemia ja sen asettamat sosiaaliset rajoitukset aiheuttivat vakavia häiriöitä opetusjärjestelmissä ja -prosesseissa”, kertoo sopimuksen parissa työskennellyt EIP:n johtava lainavastaava Isabelle Stoffel. “Nämä ennennäkemättömät olosuhteet osoittivat, että parempi digitaalinen infrastruktuuri parantaa koulujen tehokkuutta kaikenlaisissa poikkeusoloissa. Sen lisäksi, että tämä investointi vahvistaa maan varautumista ja resilienssiä tulevaisuuden kriiseihin, se luo edellytyksiä nuorten työllistyvyydelle, kilpailukyvyyn parantumiselle ja innovaatioiden kasvulle.”

Kun Serbia sulkeutui maaliskuussa koronan takia, opetus siirtyi luokkahuoneista televisioon. Opetus-, tiede- ja teknologiaministeriö aloitti peruskoulun ja lukion oppilaille suunnatun opetussisällön lähettämisen Serbian valtakunnallisilla julkisen palvelun televisiokanavilla. Monien muiden maiden tavoin Serbian oli ryhdyttävä tuumasta toimeen ja sopeuduttava “uuteen normaaliin” tuottamalla erikoistunutta sisältötietoa useille eri luokka-asteille.

Serbia on tosin valmistanut digitaalisia opetussisältöjä jo muutaman viime vuoden ajan. “Jo ennen tätä hanketta hallitus oli tuottanut verkko-opetussisältöjä neljälle ala-asteen luokka-asteelle, mikä osoittautui erittäin hyödylliseksi koronasulun aikana”, toteaa Milan Dobrijević, joka johtaa kauppa-, matkailu- ja televiestintäministeriön digitaalistrategia-osastoa ja on työskennellyt tämän hankkeen parissa sen syntyhetkestä lähtien.

Koska hanke sisältää digitaalisen infrastruktuurin ja koulujen opetusmateriaalien kehittämisen, sitä ovat toteuttamassa sekä Serbian televiestintäministeriö että opetusministeriö. “Ensi vuoden loppuun mennessä yli 1 800 suuremmalla koululla on nopea langaton internetyhteys. Syrjäiset koulut yhdistetään verkkoon myöhemmin mobiililaajakaistan kautta”, Dobrijević selittää.

” Tämä on ratkaiseva askel Serbian suunnitelmille muuntaa maa digitaloudeksi. ”

Laitteistoista ohjelmistoihin

”Digi-infran parantamisen ohella hanke sisältää valtakunnallisen opettajankoulutuksen”, koulutusekonomisti Nihan Koseleci Blanchy Euroopan investointipankista sanoo. ”Serbian opetusministeriö kehittää lisäksi samanaikaisesti interaktiivisia sähköisiä opetusmateriaaleja ja oppikirjoja.”

Kaikkiaan noin 50 000 opettajaa ympäri maan saa mahdollisuuden parantaa digitaitojaan tämän koulutuksen avulla. ”Tämä on ratkaiseva askel Serbian suunnitelmille muuntaa maa digitaloudeksi”, Koseleci Blanchy sanoo.

Serbia on tiedostanut koulutuksen merkittävän roolin digitalisaatiossa. Eurostatin mukaan serbialaisten digitaaliset taidot ovat parantuneet 46 prosenttiin vuonna 2019, kun ne vuonna 2015 olivat 32 prosenttia. Serbiassa oli 2 000 digitekniikalla varustettua luokkahuonetta vuonna 2018. Vuotta myöhemmin lukumäärä oli jo yli 10 000. Tästä kouluvuodesta lähtien tietojenkäsittelyoppi tulee pakolliseksi alimmille luokille, ja ohjelmointi otetaan opetusohjelmaan kolmannella luokalla. ”Kaikki nämä ohjelmat vahvistavat Serbian koulutusjärjestelmän resilienssiä, mikä puolestaan varmistaa uusien ideoiden ja tekniikoiden syntymistä edistävän osaamisen kehityksen”, Koseleci Blanchy selittää.

Hyvin tehdyt kotiläksyt

Myös Kroatiassa koululaiset hyötyivät digitaalisten oppimisympäristöjen hyvästä suunnittelusta. Maa käynnisti koulujen digitalisaatio-ohjelman jo useita vuosia sitten. Ohjelman tavoitteena oli tarjota oppilaille korkeatasoista ja laadukasta koulutusta hyödyntämällä opetuksen ja oppimisen viimeisimpiä digitaalisia työkaluja. Suunnitelma sisälsi mm. uusia sähköisiä opetussisältöjä, uusia digisovelluksia, opettajien ja koulujen henkilöstön digikoulutusta sekä uusien laitteiden käyttöönottoa.

Koko maan laajuinen digitalisaatio-ohjelma käynnistyi vuodesta 2015 vuoteen 2018 kestäneellä pilottihankkeella, johon osallistui yli 150 koulua eli kymmenen prosenttia maan kouluista. Vuonna 2019 päättynyt hankkeen toinen vaihe käsitti kaikki loput koulut. Kaiken kaikkiaan ohjelma auttoi yli 1 300 koululaista tulemaan sinuiksi verkkotyöskentelyn ja -opiskelun kanssa.

Jaspers-ohjelma (Joint Assistance to Support Projects in European Regions – yhteinen tuki Euroopan alueiden hankkeille) auttoi aloitteen valmistelussa, ja Euroopan komissio sekä EIP tukevat sitä rahallisesti. Jaspers auttaa alueita ja kaupunkeja parantamaan EU-varojen käyttöä. Jaspers auttoi Kroatiaa koko ohjelman valmistelussa, myös antamalla neuvoja siitä, miten tietotekniikan integrointi opetuskäytäntöihin auttaa lapsia, kannustaa elinikäiseen oppimiseen sekä hyödyttää maan talous- ja sosiaalista kehitystä.

Kun koronarajoitustoimet astuivat voimaan vuonna 2020, digitalisaatio-ohjelmat ja muut jo käytössä olevat koulu-uudistukset helpottivat Kroatiassa sujuvaa siirtymistä etäopetukseen. Peruskoulun ja lukion oppilaat pystyivät jatkamaan opiskeluaan verkossa keskeytymättä koulujen sulkeuduttua maaliskuun puolivälissä.

MISTÄ RAHOITUSVARAT HANKITTIIN

Euroopan investointipankki, joka on maailman suurin ylikansallinen lainojen liikkeeseenlaskija ja luotonantaja, hankki vuonna 2020 kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta 70 miljardia euroa. EIP:n liikkeeseenlaskut tavoittivat myös sellaiset sijoittajat, jotka eivät yleensä toimi Euroopassa, mutta tukevat eurooppalaisia hankkeita välillisesti sijoittamalla EIP:n jvk-lainoihin.

EIP laski liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja 19:ssä eri valuutassa, joista suurin osa keskeisimmissä valuutoissa, ts. yhteisvaluutta euroina, Yhdysvaltain dollareina ja Englannin puntina. Monipuoliset rahoituslähteet ja laina-ajat tuovat pankin varainhankintaan joustavuutta. Eri valuuttojen käyttö mahdollistaa myös lainojen ulosmaksun joissain paikallisissa valuutoissa.

EIP MARKKINOILLA

Koronapandemia asetti terveydenhuollon ja talouden kovalle koetukselle, samoin kuin tavan, jolla rahoitusmarkkinat ja rahoituslaitokset toimivat. Kun EIP laski maaliskuussa liikkeeseen ensimmäisen ylikansallisen benchmark-joukkovelkakirjalainan koronakriisin leimahtamisen jälkeen, pankin toiminta näytti suunnan markkinoille. Pyrimme osoittamaan erityistä joustavuutta haastaviin ja muuttuviin olosuhteisiin sopeutumisessa. Samalla kiinnitimme huomiota EIP:n nopeaan reagointiin niillä toimialueilla, joilla tukea tarvittiin välittömästi, selittää **EIP:n pääomamarkkinoista vastaava johtaja Eila Kreivi**.

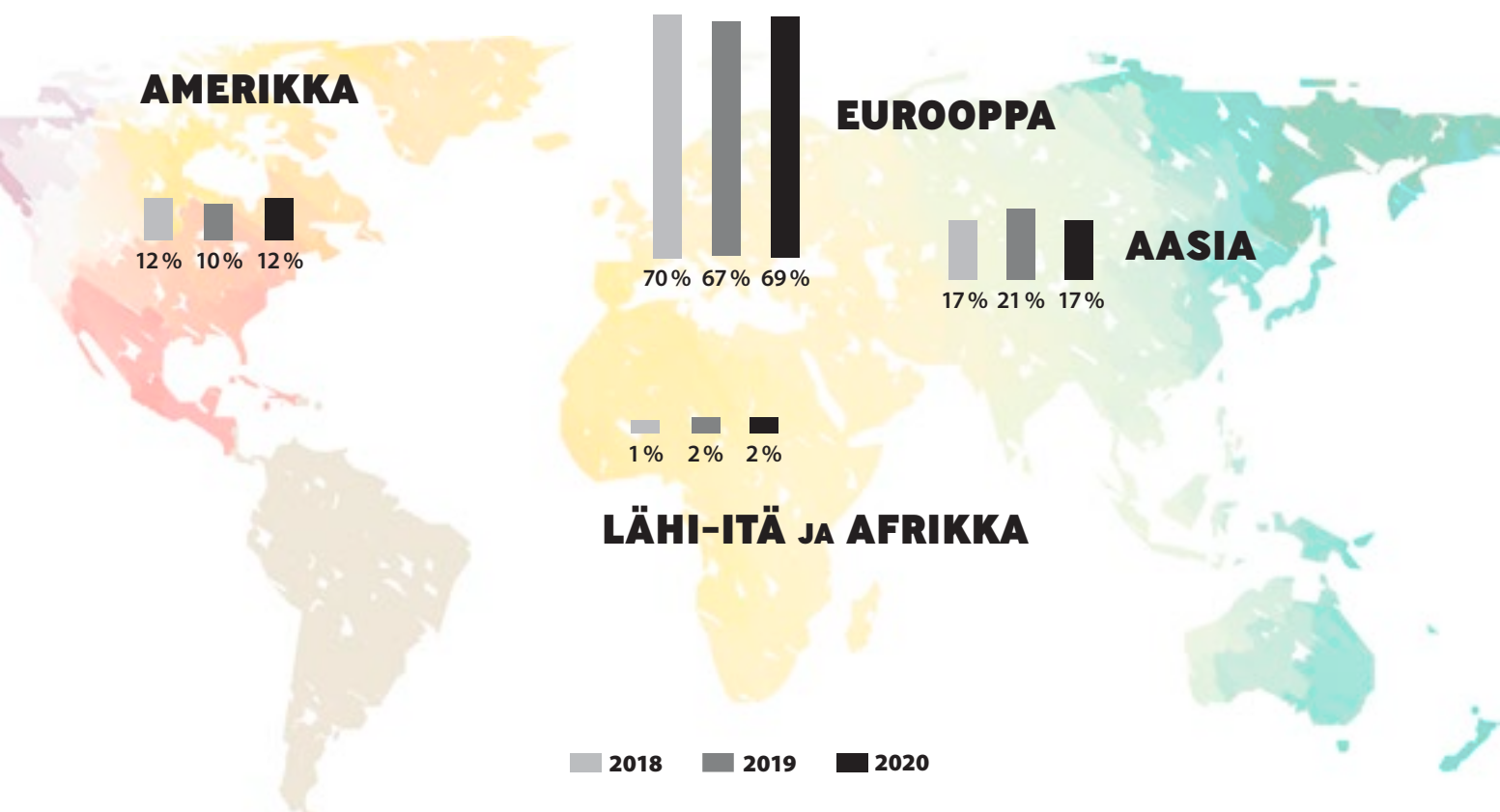
Yli puoli vuotta henkilöstömme teki työtä ja kauppoja kotoa käsin. Vaikka markkinatilanne oli epävarma, EIP, liikkeeseenlaskujen pääjärjestäjät ja sijoittajat osoittivat vahvaa sitoutumista yhteistyöhön myös etänä.

Koronapandemian torjuntaan tarkoitetuilla kriisipaketeilla ei ole ollut olennaista vaikutusta EIP:n varainhankintaohjelman kokoon, koska tärkein vastemme oli takeellisissa instrumenteissa.

LIIKKEESEENLASKUT VALUUTAN MUKAAN

EUR

47,14 %

Erityisen positiivista tänä vuonna oli sosiaalisia tavoitteita edistävän rahoituksen voimakas kasvu. Etenkin sosiaalisten joukkovelkakirjojen lukumäärän ja volyymin kasvun myötä voimme todellakin sanoa, että rahoituksen sosiaalinen puoli on ottanut suuria harppauksia. Se kirittää jo kiinni vihreää rahoitusta.

EIP:llä oli myös tässä osuutensa. Jo huhtikuussa EIP laajensi kestävyysvelkakirjojensa (*Sustainability Awareness Bonds - SAB*) käyttömahdollisuuksia sekä kiinnitti huomion EIP:n kiireellisiin erityis toimiin terveydenhuollossa. Ensimmäinen SAB-kestävyysvelkakirjalaina tuotiin markkinoille vuonna 2018 ja sen tuotto oli tarkoitettu käytettäväksi vesihuollon hankkeisiin. Vuoden 2019 loppupuolella lainan viitekehystä laajennettiin terveyssektorille. Nämä joukkovelkakirjat perustuvat ilmastojoukkovelkakirjoista (*Climate Awareness Bonds - CAB*) saatuun asiantuntemukseen. EIP otti nämä joukkovelkakirjat ensimmäisenä käyttöön vuonna 2007 ja ne toimivat viitekehystenä vihreiden joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskulle. SAB-lainojen käyttömahdollisuudet kuvastavat EIP:n monipuolista rahoitusta pandemian ja sen seurausten torjumiseksi laaja-alaisilla kansallisilla ja kansainvälisillä toimilla kansanterveydellisissä ja taloudellisissa kriisitilanteissa, ja myös tulevaisuuden valmiussuunnitelmissa.

Yhtenäistimme tekniset seurantaperusteet EU:n kestävä kehityksen taksonomian mukaisiksi. Tähän mennessä tämä on ollut tärkeintä CAB-käyttömahdollisuuksiemme kannalta, jotka on laajennettu EU:n taksonomian mukaisesti energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden lisäksi kahdelle muulle ilmastonmuutoksen hillitsemisen osa-alueelle, joihin lukeutuvat innovatiivisen vähähiilisen teknologian tutkimus, kehittäminen ja käyttöönotto ja toisena sähköisen raideliikenteen infrastruktuurit ja kalusto sekä sähköbussit.

USD	GBP	MUUT
32,27 %	10,56 %	10,03 %

INVESTOINTIPANKKIRYHMÄN TOIMINTASUUNNITELMAN PÄÄKOHTIA

Globaalin pandemian ympärillä velloo valtava epätietoisuus. Kriisi aiheutti hyökyaallon läpi talouden ja muutti dramaattisesti EIP-ryhmän toimintoja. Kaikesta huolimatta **Euroopan investointipankkiryhmä on sitoutunut kasvattamaan tukeaan talouden elpymiselle.**

Lisäämme ilmasto- ja ympäristörahoitusta. Uudessa ilmastopankin tiekartassamme hahmotellaan, miten saavutamme tavoitteemme vuosille 2021-2025. Ilmastomuutoksen torjuminen on aikamme tärkeimpiä haasteita.

Edistämme jatkuvasti EU-maiden yhteenkuuluvuutta. Jäsenmaiden välillä on edelleen monia rakenteellisia eroja. Tämä on tullut erityisen selvästi esille covid-19-kriisin aikana sen iskiessä joihinkin alueisiin pahemmin kuin toisiin. Olemme sitoutuneet Euroopan komission oikeudenmukaisen siirtymän mekanismiin. Auttaessamme fossiilista polttoaineista suuresti riippuvaisia alueita varmistamme, että ketään ei jätetä, kun teollisuus muuttuu ja työpaikkoja häviää.

EIP-ryhmä tukee yritysten teknologista muutosta kannustamalla innovaatioita, lisäämällä yritysten tehokkuutta ja parantamalla palveluita. Vauhditamme yritysten digitalisaatiota, millä yritysten resilienssiä ja tuottavuutta voidaan lisätä. Euroopassa on puutetta innovaatioita ja digitalisaatiota edistävästä investoinneista, mikä haittaa talouskasvua ja EU:n globaalia kilpailukykyä.

Ponnistelemme kovasti sen eteen, että voimme toteuttaa uuteen monivuotiseen rahoituskehukseen kirjatut EU:n mandaatit, sekä työskentelemme yhdessä EU-maiden ja Euroopan komission kanssa uuden elpymisvälineen "Next Generation EU:n" tukemiseksi. Mekanismi on tarkoitettu koronakriisin jälkihoitoon elvyttävillä toimenpiteillä, joilla luodaan vankka pohja kestäväälle pitkän aikavälin kasvulle perustuen Euroopan unionin painopisteisiin, ts. ilmastotoimiin, digitaalitekniikkaan ja yhteenkuuluvuuteen.

Euroopan unionin ulkopuolelle suunnattu rahoitus pysyy edellisten vuosien tasolla. Toimintamme painopisteitä ovat covid-19-kriisi, pienyritykset ja muut investoinnit, jotka jouduttavat talouden elpymistä ja torjuvat ilmastomuutosta. Tuemme yhä useampia hankkeita, jotka auttavat kehittyviä maita vastaamaan terveydenhuollon kasvaviin tarpeisiin ja vahvistamaan uusien kriisien kohtaamiseen vaadittavaa mukautumisvalmiutta.

Euroopan investointirahaston toiminta lisääntyy merkittävästi vuonna 2021 ensisijaisesti siksi, että rahastolla on keskeinen rooli Euroopan takuurahastossa ja muissa koronakriisin torjuntaan tähtäävissä toimissa. EIR ottaa vastuun EIP:n ilmasto- ja infrastruktuurirahastoista vuonna 2021.

Vasta perustetun Euroopan takuurahaston toimet täydentävät toimintasuunnitelmassamme esitettyä rahoitusta. Uusi rahasto tarjoaa erityistä lisäapua kaikenkokoisille yrityksille, vastaa osaltaan terveydenhuollon tarpeisiin sekä tukee lääketieteellistä tutkimusta.

Investointipankkiryhmän hallintoa vahvistetaan uudella riskienhallinta- ja compliance-ohjelmalla, jota ohjaa investointipankkiryhmän riskienhallintajohtajaksi vuonna 2020 nimitetty Roman Escolano. Myös EIP:n tarkastuskomiteaa on vahvistettu. EIP-ryhmän hallinto vastaa säännöistä ja menettelyistä, joita käytetään pankin johtamisessa.

EIP-ryhmä hyödyntää kriisin aikana saatuja kokemuksia selvittääkseen, kuinka se voisi löytää uusia tapoja työskennellä ja toteuttaa sille annettuja tehtäviä. Monet pankin työntekijät tekevät etätöitä koronapandemian aikana.

**Lue vuoden 2021 koko toimintasuunnitelma osoitteesta:
www.eib.org/en/publications**

HALLINTO

EIP on sekä EU:n elin, joka vastaa toiminnastaan jäsenvaltioille, että rahoituslaitos, joka noudattaa päätöksenteossaan, hallinnossaan ja valvonnassaan pankkialan parhaita käytäntöjä.

Vuoden 2020 alussa **valtuustoon** kuului yksi ministerijäsen jokaisesta EU:n silloisesta 28 jäsenvaltiosta, yleensä valtiovarainministeri. Kun Yhdistynyt kuningaskunta erosi Euroopan unionista 1. helmikuuta 2020, valtuuston jäsenmäärä laski 27:ään. Valtuusto vahvistaa pankin luotonantopolitiikan yleiset suuntaviivat ja hyväksyy kerran vuodessa tilinpäätöksen. Se päättää pankin pääoman korottamisesta ja unionin ulkopuolelle suuntautuvista rahoitustoimista. Valtuusto myös nimittää hallintoneuvoston, hallituksen ja tarkastuskomitean jäsenet. EIP:n valtuusto päätti yksimielisesti vuonna 2019, että jos Yhdistynyt kuningaskunta eroaa Euroopan unionista, sillä ei ole vaikutuksia EIP:n vahvaan merkittyyneen pääomaan. Puolan ja Romanian pääomaosuudet EIP:n pääomasta kasvoivat 1. maaliskuuta 2020, ja EIP:n pääomarakenne on nyt jopa vahvempi kuin ennen Brexitä.

Hallintoneuvosto päättää lainanannosta, varainhankintaohjelmista ja muista rahoitusasioista. Se kokoontuu kymmenen kertaa vuodessa. Hallintoneuvosto vastaa siitä, että pankkia johdetaan EU:n perussopimusten, EIP:n oman perussäännön ja valtuuston vahvistamien yleisten suuntaviivojen mukaisesti. Hallintoneuvostossa on 1. helmikuuta 2020 alkaen 28 jäsentä, joista kukin jäsenvaltio nimeää yhden jäsenen ja Euroopan komissio yhden jäsenen, ja lisäksi 31 varajäsentä. Hallintoneuvostossa edustetun asiantuntemuksen laajentamiseksi kokouksiin voidaan kutsua kuusi asiantuntijaa, jotka toimivat neuvonantajina ilman äänioikeutta. Jollei perussäännössä toisin määrätä, päätökset tehdään enemmistöllä, joka edustaa vähintään 50 prosenttia jäsenvaltioiden merkitsemästä pääomasta ja kolmannelle äänioikeutetuista jäsenistä. Puheenjohtajana toimii pankin pääjohtaja, jolla ei kuitenkaan ole hallintoneuvostossa äänivaltaa.

Hallitus on EIP:n vakituinen päätöksentekuelin, joka kokoontuu kerran viikossa. Se vastaa pankin päivittäisestä johtamisesta, valmistelee hallintoneuvoston päätökset ja varmistaa päätösten toimeenpanon. Hallitus toimii pääjohtajan alaisuudessa ja hallintoneuvoston valvonnassa. EIP:n varapääjohtajat ovat hallituksen muut kahdeksan jäsentä. Hallituksen jäsenet nimitetään enintään kuuden vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusida. He vastaavat työstään yksinomaan pankille.

Pankilla on itsenäinen **tarkastuskomitea**, joka vastaa toimistaan suoraan valtuustolle. Se tarkastaa pankin tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä varmistaa, että toiminta noudattaa parhaita pankkikäytäntöjä. Tarkastuskomitean lausunto esitetään pankin valtuustolle hallintoneuvoston vuosikertomuksen kanssa. Tarkastuskomitea koostuu kuudesta jäsenestä, jotka nimitetään kuusi peräkkäistä tilivuotta kestäväksi toimikaudeksi, eikä nimitys toiselle kaudelle ole mahdollista.

MITÄ SEURAAVAKSI?

MITÄ EIP:N AVAINHENKILÖT ODOTTAVAT NÄKEVÄNSÄ TOIMINTASEKTOREILLAAN JA MARKKINOILLAAN 2021.

Vastuullinen investointi on ainoa tuottava investointi talouteemme. EIP on vastannut pandemiaan paitsi rahoituksella myös vahvalla sitoutumisella rahoituksen kestävään käyttöön. Vastuullisuus on yksi pilari, ja EIP:n on tarkoitus seurata vihreää rahoitustaan EU:n taksonomia-asetuksen mukaisesti. Tämä Euroopan unionin vuonna 2020 hyväksymä EU:n kestävien investointien luokitusjärjestelmä edistää kestävä sijoittamista. Heijastamme tämän jatkuvan prosessin pääomamarkkinoille ilmasto- ja kestävyysvelkakirjojemme liikkeeseenlaskuilla, joiden tuotto kohdennetaan yksinomaan vihreisiin tai sosiaalisiin investointeihin. Näiden velkakirjojen liikkeeseenlaskuvolyymi kasvoi vuonna 2020 yli 10 miljardiin euroon ja oli 15 prosenttia pankin koko rahoitusohjelman määrästä, kun se vuonna 2019 oli 7 prosenttia. Käyttömahdollisuuksia on tarkoitus laajentaa vuonna 2021 luonnon monimuotoisuuteen sekä sosiaaliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Aldo Romani, kestävyyttä edistävästä rahoituksesta vastaava päällikkö, rahoitus ja varainhoito -osasto

Terveen yhteiskunnan kulmakivi, vesihuolto, on tähän asti selvinnyt pandemiasta hyvin. EIP pystyi auttamaan asiakkaitaan koronasuluista ja kaupankäynnin häiriöistä johtuvissa lyhytaikaisissa vaikeuksissa. Vesisektorin rahoitus jopa hieman kasvoi vuonna 2020. Tämä sinnikkyys kuvastaa hyvin toimialan kaukokatseista ajattelua. Meillä tulee varmasti olemaan tärkeä rooli tämän talouden toimialan kumppanina myös tulevina vuosina.

Thomas van Gilst, vesiturvallisuudesta ja siihen liittyvästä resilienssistä vastaava päällikkö, hankkeet-osasto

Olemme aloittaneet EIP:n ympäristö- ja yhteiskuntanormit -sääntöjen perusteellisen uudistamisen, ja sen pitäisi valmistua vuonna 2021. Siirrymme sääntöjenmukaisuuden ja haitattomuuden do-no-harm-periaatteesta edistämään myönteisesti ympäristön kestävyttä. Luonnon monimuotoisuuden osalta meillä on kiikarissa hankkeitemme positiivinen nettovaikutus biodiversiteettiin. Kun pankin rahoittamat hankkeet muuttavat merkittävästi luonnon köyhtymisen kehityssuuntaa, toivomme voivamme osaltamme ehkäistä ennalta covid-19-viruksen kaltaisten taudinaiheuttajien leviämistä. Varmistaaksemme, että meitä voidaan pitää vastuussa tästä kunnianhimoisesta tavoitteesta, olemme kehittäneet järjestelmän kaikkien rahoittamiemme ympäristöinvestointien seuraamiseksi. Se informoi ja ohjaa ympäristörahoituksen seurantajärjestelmän kehittämistä EU:n taksonomiatyön (*EU Platform on Sustainable Finance*) puitteissa vuonna 2021 ja edistää siten vihreiden, ekologisten investointien määrittelyä koko unionin alueella.

Adina Relicovschi, ympäristöpolitiikasta vastaava päällikkö, hankkeet-osasto

EU:n ulkopuolella energiamurroksessa, puhtaisiin energianlähteisiin siirtymisessä, nähdään tilaisuus uudelleen sekarahoitukseen eri lähteistä (*blending operations*) tärkeiden kumppanien, kuten Euroopan komission, kehitysrahoitusyhteisön ja yksityisen rahoituksen kanssa. Näin ihmisille pyritään takaamaan puhdas sähkö ja lämpö. Tie vaikutuksiin tulee olemaan pitkä ja epävarma, mikä vaatii vahvaa sitoutumista ja yhteistyötä kaikissa pankin toiminnoissa.

Dirk Roos, energiamurros-ohjelmista vastaava päällikkö, hankkeet-osasto

Katson, että toiminnassamme korostuu aiempaa enemmän digitalisaatio ja digitaalisen teknologian teemat, ts. ajatus antaa pienille yrityksille niiden tarvitsemaa teknistä ja innovatiivista apua varsinkin digitaalisten innovaatiohubien kautta. Meidän on lisättävä elinkeinonharjoittajille ja pienille yrityksille annettavaa apua ideoidensa kehittämiseen ja toteuttamiseen, laajentumiseen ja uusien tuotteiden tuomiseen markkinoille. Näen paljon muutoksia eri teollisuusaloilla, biopohjaisissa pakkauksissa, biohajoavissa tuotteissa, uusiokäytettävissä vaatteissa, kiertotaloudessa. Suuri osa muutoksesta on kuluttajavetoista, mikä tekee tuotteista ympäristön kannalta parempia ja vähemmän jätettä tuottavia. Uskon myös vedyn valtaavan entistä enemmän alaa tärkeänä osana uutta energiajärjestelmäämme, mikä edistää raskaan teollisuutemme irtautumista hiilestä. Pandemia on auttanut meitä ymmärtämään, kuinka innovaatiot ja digitaaliset ratkaisut, kuten vaikkapa lohkoketjut, big data, avaruusteknologia ja jopa kvanttitekknologia, ovat yrityksille ja koko yhteiskunnalle kriittisiä ratkaisua kaipaavissa terveys- ja ilmastokriiseissä. Tämä avaa EIP:lle ainutlaatuisen tilaisuuden saada näiden keskeisten alojen investointeja liikkeelle.

Shiva Dustdar, innovaatorahoituksen neuvonnasta vastaava päällikkö, rahoitustoimet-osasto

Kun koronaviruksen kriisi valtasi maailman, EIP:n neuvontapalvelu mobilisoi voimansa nopeasti auttaakseen asiakkaita navigoimaan uudessa tilanteessa ja sopeutumaan poikkeuksellisiin olosuhteisiin. Annoimme neuvoja esimerkiksi siitä, miten koronasta aiheutuvien vaikutusten lieventämiseen tarkoitettuja EU:n rahoitusvaroja voidaan parhaiten hyödyntää ja yhdistää toisiinsa, tai siitä, miten investointeja kannattaisi priorisoida uudelleen. Autoimme jopa rokotekandidaattien keskinäisen järjestyksen määrittämisessä. Kun katsotaan eteenpäin, neuvontatuki on ratkaisevaa vihreään ja digitaaliseen siirtymään tähtäävien, tulevaisuuteen suuntautuvien investointien vauhdittamisessa sekä Euroopan unionissa että muualla. Vaikka investointihankkeiden laadun varmistaminen on tärkeää, näemme EIP:n neuvontapalvelun roolin kasvavan myös strategisten suuntausten ja niiden välisten rajapintojen ymmärtämisessä, orastavien puutteiden ja mahdollisuuksien tunnistamisessa sekä konkreettisten ratkaisujen kehittämisessä tuleviin haasteisiin.

Simon Barnes, neuvontapalveluista vastaava johtaja, rahoitustoimet-osasto

EIP antoi välitöntä apua asiakkailleen Keski- ja Kaakkois-Euroopassa nopeuttamalla ulosmaksuja ja tuomalla yhden miljardin euron suuruisen covid-19-järjestelyn koko alueen käyttöön. Vaikka alue selviytyi pandemian ensimmäisestä aallosta suhteellisen hyvin, koronan toinen aalto iski rajuna alueeseen syksyllä 2020. Pankin on määrä jatkaa koronarahoitusta pitkälle vuoteen 2021.

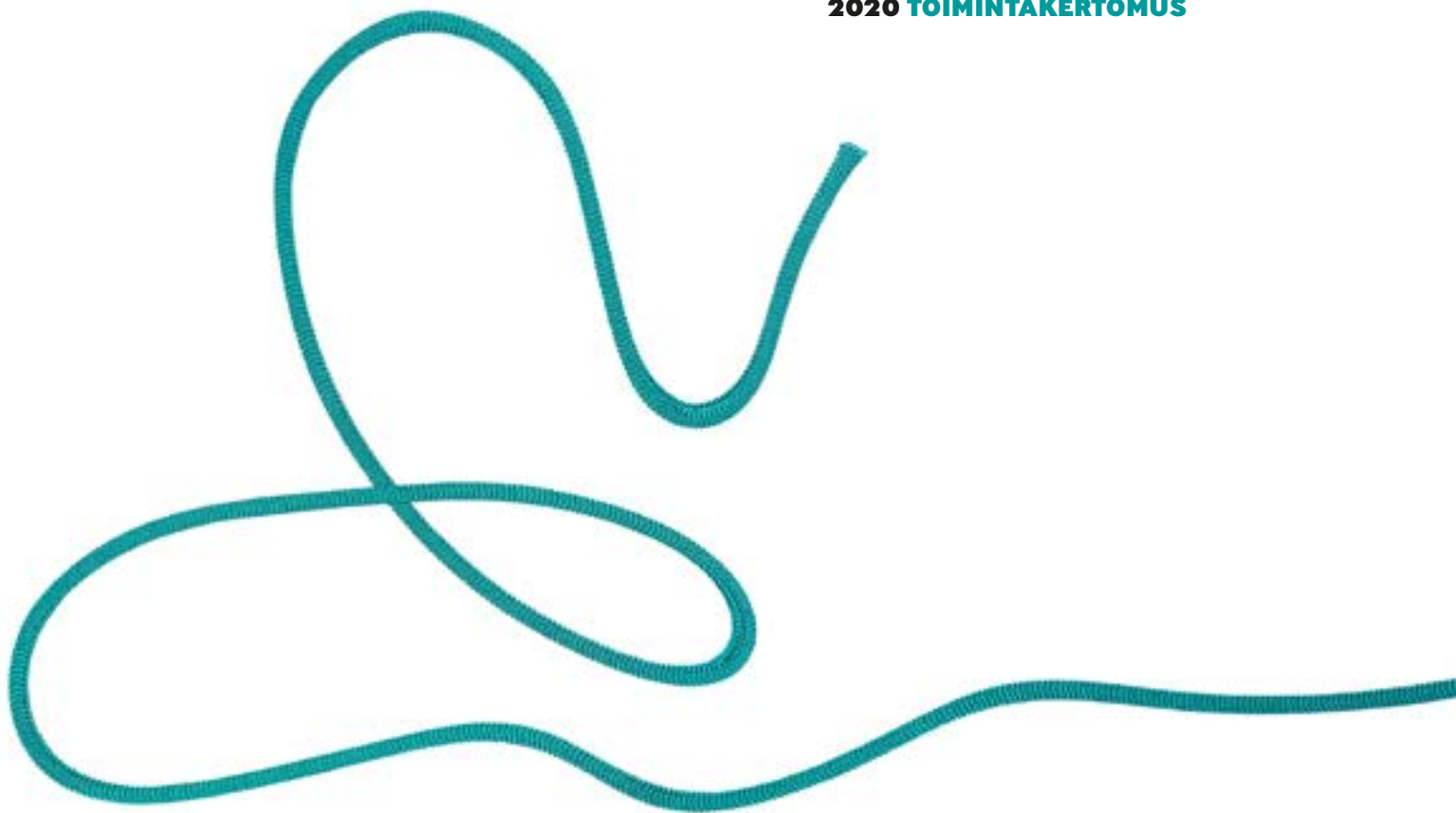
Anita Fuerstenberg, Keski- ja Kaakkois-Euroopan rahoituksesta vastaava johtaja, rahoitustoimet-osasto

**LUE LISÄÄ EIP-RYHMÄN
COVID-19-KRIISIRAHOITUKSESTA:**

www.eib.org/covid-19

RATKAISUJA KRIISEIHIN

2020 TOIMINTAKERTOMUS

**Euroopan
investointipankki-
ryhmä**

EIP-ryhmän muodostavat
Euroopan investointipankki ja
Euroopan investointirahasto.

print: ISBN 978-92-861-4897-2
pdf: ISBN 978-92-861-4882-8

FI 03/2021